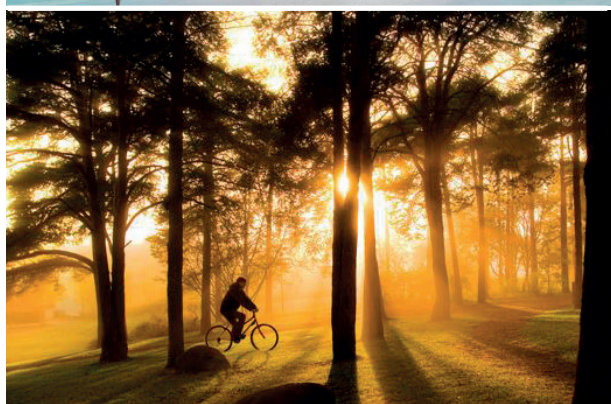

LULEÅ KOMMUN

••• Årsredovisning

Luleå kommun 2021

Dokumenttyp	Dokumentnamn	Fastställt	Giltighetstid
Årsredovisning	Årsredovisning	2020-03-28	-
Dokumentansvarig	Senast reviderad	Beslutsinstans	Dokument gäller för
Biträdande stabschef		Kommunfullmäktige	Alla nämnder & styrelser

Innehåll

1	Inledning	5
2	Förvaltningsberättelse	6
	2.1 Översikt över verksamhetens utveckling	6
	2.2 Den kommunala koncernen	6
	2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	7
	2.4 Händelser av väsentlig betydelse	11
	2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	12
	2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	16
	2.7 Balanskravsresultat	21
	2.8 Väsentliga personalförhållanden	22
	2.9 Förväntad utveckling	24
3	Finansiella rapporten	25
	3.1 Koncerninterna förhållanden	25
	3.2 Resultaträkning	25
	3.3 Balansräkning	26
	3.4 Kassaflödesanalys	27
	3.5 Noter	27
4	Revisionsberättelse	38
5	Uppföljning av Kommunfullmäktiges mål	39
	5.1 Ökad jämlikhet	39
	5.2 Mer jämställd fördelning av makt och resurser	41
	5.3 Minskad klimatpåverkan	43
	5.4 Starkare ekonomi för tillväxt	44
6	Verksamhetsredovisning	48
	6.1 Nämnderna berättar	48
	6.2 Koncernbolagen berättar	64
7	Bilaga: Nämnder och bolags måluppföljning	69

Inledning

2021 – startskottet för tillväxtresan

Årets största händelse var förstås att Norrbotten pekades ut som en av platserna för satsningar inom den gröna omställningen. Under 2021 fick Luleå och den norra regionen flera positiva besked om stora industrietableringar.

Det kommer innebära att många söker sig hit för att leva, arbeta och bo, vilket i sin tur påverkar kommunens verksamheter. Det ökade intresset för vår region har också lett till allt fler förfrågningar från företag som vill växa eller etablera ny verksamhet och från aktörer som vill bygga bostäder. I höstas antog vi en ny översiktsplan som säger att vi år 2040 ska vara 100 000 Luleåbor.

Glädjande nog visar en färsk internationell undersökning bland 6 000 unga européer att det är den medelstora staden som är vinnaren och att storstäder lockar allt färre. I Luleå kommuns årliga undersökning om vad unga tycker är viktigt vid valet av bostadsort kommer trygghet högst upp. Ett område där Luleå också får höga betyg. Luleås svagheter är att unga upplever det svårt att hitta bostäder och intressanta jobb. Det hoppas och tror jag kommer förändras inom kort.

I våras invigde vi en ny räddningsstation och strax före jul öppnade den nya återvinningscentralen på Risslan. Det frigjorde mark i både centrum och Kronandalen för framtida bostäder och affärsverksamheter. Under året har vi också intensifierat vårt samarbete med näringslivet för att tillsammans ta fram

åtgärder för ett bättre företagsklimat. Ett prioriterat område och en viktig del av tillväxtresan.

När coronapandemin tog fart i början av 2020 trodde vi väl aldrig att den skulle pågå så här länge. Under hela 2021 har pandemin fortsatt att påverka kommunens verksamhet. Vård och omsorg, skola, kultur och fritidsliv, busstrafik – ja, listan kan göras lång på verksamheter som har fått ställa om och anpassa sig under året. Kommunkoncernens medarbetare har verkligen gjort stora och viktiga insatser.

2021 firade vi att Luleå fyllde 400 år som stad, även om många planerade jubileumsaktiviteter inte kunde genomföras på grund av pandemin. I slutet av september fick vi i alla fall en fin jubileumsceremoni tillsammans med kungaparet i vår nya stadspark.

Årets ekonomiska resultat är betydligt högre än budgeterat. Det beror framför allt på ökade intäkter av skatter och statsbidrag, reavinster och minskade kostnader till följd av bland annat pandemin. Det är ett välkommet tillskott som kommer att minska våra framtida lånebehov. Vi ska vara en ekonomiskt hållbar kommun som inte lämnar över skulder till nästa generation, samtidigt som vi fortsätter leverera god kvalitet i vård, omsorg, skola och andra verksamheter.

Vi har alla förutsättningar att skapa ett attraktivt och hållbart Luleå med Sveriges bästa service, där det finns plats för minst 100 000 Luleåbor.

Carina Sammeli
Kommunstyrelsens ordförande

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Fem års översikt

I detta avsnitt lämnas en översikt över utvecklingen av kommunen och den kommunala koncernen de fem senaste åren. Sett över den senaste fem-årsperioden har resultatutvecklingen inom den kommunala koncernen varit stark.

Det redovisade resultatet för 2021 för kommunen, +368 miljoner kronor, ligger på en högre nivå än tidigare år med undantag för år 2017. Antalet invånare har ökat varje år under den senaste femårsperioden. Mellan år 2020 och år 2021 var ökningen 318 innevånare, något lägre än samma period året innan, då ökningen var 444 personer. Antalet tillsvidare anställda ökade med 2,3 procent mellan år 2020 och

2021. Soliditeten ligger på 68 procent, oförändrad nivå de fyra senaste åren. Investeringsnivån sjönk med 225 miljoner kronor mellan år 2020 och år 2021 till 379 miljoner kronor vilket är 7,4 procent av skatter och utjämning. Målet 10 procent av skatter och utjämning nås för år 2021.

Kommunkoncernen gör ett bättre resultat jämfört med tidigare år, 564 miljoner kronor (503 mkr) där ökningen mellan år 2020 och år 2021 är 12 procent. Antalet tillsvidare anställda inom koncernen har ökat sista året och är på väg att återgå till motsvarande nivå som åren 2017 och 2018. Soliditeten ligger på en oförändrad nivå jämfört med år 2020. Nettoinvesteringarna för koncernen har minskat de tre senaste åren, år 2021 var nivån 872 miljoner kronor (983 miljoner kronor) vilket är en minskning med 11 procent.

KOMMUNEN	2021	2020	2019	2018	2017
Invånare	78 867	78 549	78 105	77 822	77 470
Kommunal skattesats	22,5	22,5	22,5	22,5	22,5
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	5 103	4 865	4 673	4 488	4 401
Verksamhetens nettokostnad	4 739	4 543	4 602	4 520	4 384
Årets resultat, mkr	368	355	173	79	462
Resultat i % av skatter och utjämning. Mål: bör uppgå till minst 2%	7,6	7,3	3,7	1,8	10,5
Eget kapital, mkr	5 880	5 512	5 157	4 984	4 905
Soliditet, %	68	68	68	68	72
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser, %	50	48	46	44	44
Nettoinvesteringar, mkr	379	604	753	596	750
Nettoinvesteringar i % av skatter och utjämning. Mål: bör ej överstiga 10%	7,4	12,4	16,1	13,3	17,0
Låneskuld	900	900	800	600	
Antal tillsvidare anställda	5 993	5 861	5 928	6 128	6 113
KOMMUNKONCERNEN	2021	2020	2019	2018	2017
Årets resultat, mkr	564	503	203	144	186
Eget kapital, mkr	8 902	8 350	7 859	7 644	7 450
Soliditet, %	60	60	59	58	58
Nettoinvesteringar, mkr	872	983	1147	1017	1125
Antal tillsvidare anställda	6 511	6 347	6 412	6 601	6 568

2.2 Den kommunala koncernen

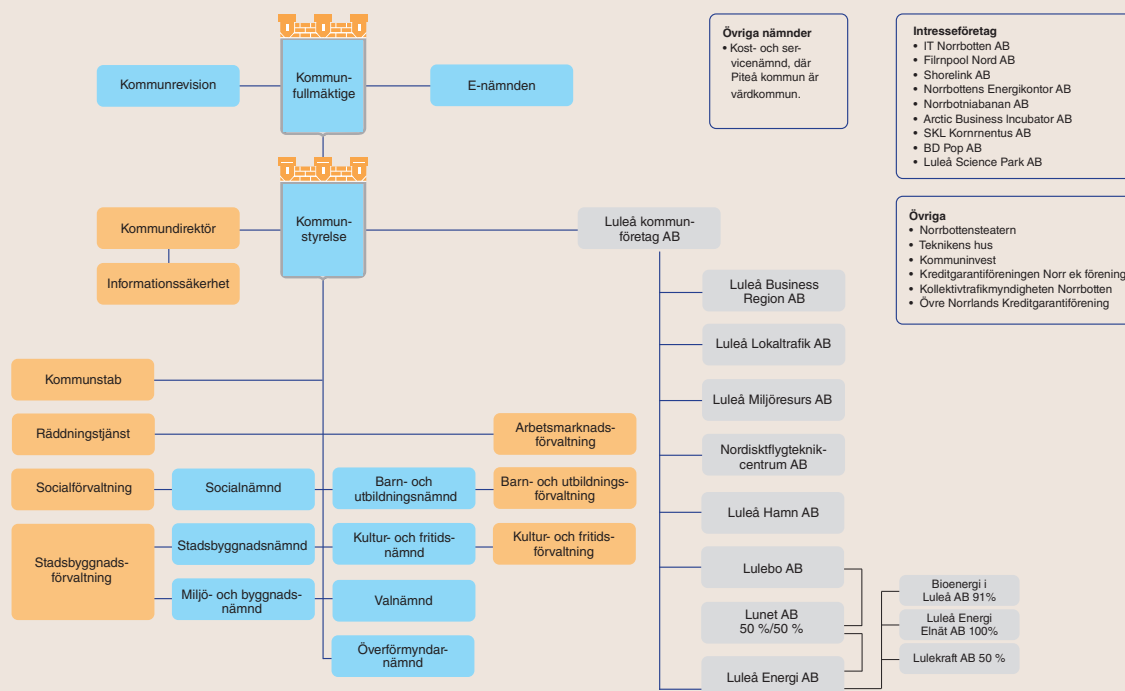
Den samlade kommunala verksamheten i Luleå kommun drivs i nämnds- och förvaltningsorganisation samt i ett helägt holdingbolag Luleå kommunföretag AB som i sin tur äger ett antal bolag. De största bolagen är Luleå Energi AB och Lulebo AB. Därutöver har kommunen ägarintressen och huvudmannaintressen i ett antal andra bolag och organisationer. För att få en fullständig ekonomisk

information om verksamheten upprättas en sammanställd redovisning. Kommunkoncernens organisation och bolag framgår av organisationsbild.

En del välfärdstjänster drivs av privata aktörer. Antalet friskolor år 2021 i Luleå kommun är; 11 förskolor varav 10 fortfarande är i drift vid årets slut (11 procent av förskolans nettobudget), fyra grundskolor (12 procent av grundskolans nettoutfall 2021) samt en skolbarnsomsorg och

Luleå kommun koncernorganisation

2021-05

en pedagogisk omsorg inom grundskolan, två gymnasieskolor (12 procent av gymnasieskolans nettobudget). Luleå kommun har även privat personlig assistans i form av 24 olika bolag. När det gäller personlig assistans är det brukaren själv som väljer kommunal eller privat assistans. Antalet brukare som valt privat personlig assistans är 80,7 procent, resterande del (19,3 procent) har kommunal assistans.

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Uppföljning av föregående års omvärldsanalys

Omvärldsrapporten presenterade i november 2020 ett antal prioriterade insatser för att möta en förväntad utveckling och för att ge underlag till Strategisk plan och budget för 2022-2024.

Insatser som prioriterades i november 2020:

Omvärldsrapporten pekar på behovet av att påbörja en större samhällsomställning. Vi måste som verksamhet ta ställning till hur vår del av omställningen kan se ut. Vi behöver beredskap för att hantera snabba samhällsförändringar samtidigt som vi experimenterar och prövar olika lösningar.

I tider av omställning och ökat tryck på att klara av förändring behövs kunskapsunderlag. Vi mås-

ta samla in fakta och analysera möjligheter på ett mycket mer systematiskt och transparent sätt. De politiska besluten behöver tydliga underlag.

En del av omställningen innebär en mycket effektivare användning av alla typer av resurser som personal, teknik, energi, lokaler, fordon, ekonomi med mera.

En samhällsplanering som klarar av att hantera omställningen och folkhälsans utmaningar behövs för att motverka segregation, minska skillnader, klara av förändring, ge mötesplatser, säkerställa hållbart resande med mera.

De nya utmaningarna i samhällsomställningen är av en komplex karaktär. De har många olika dimensioner som hänger ihop på både synliga och mindre synliga sätt. För att hantera detta behövs en ny typ av medborgardialog där lösningarna utforskas tillsammans med andra aktörer. En kommun har inte längre egen rådighet över problemet.

Hur arbetssättet sker i de kommunala förvaltningarna behöver förändras. Det ökade distansarbetet kommer att påverka både arbetsplatser och arbetsmetoder. Kompensutveckling behöver gå hand i hand med utvecklingen av den digitala tekniken.

Folkhälsans utveckling har flera negativa trender med minskad jämlikhet, ökad ohälsa, färre sociala kontakter med mera. Ytterligare kraftsamling behövs för att bygga upp förebyggande och främjande insatser som främjar folkhälsan.

En lågkonjunktur med ökad arbetslöshet har startat. Ytterligare fokus behövs på de unga som ska in och de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Kompetensutveckling, praktikplatser och enkla jobb behövs för att göra skillnad.

Väsentliga händelser under året

I april 2020 beslutade kommunfullmäktige att drift-, underhålls- och projektrelaterad vatten- och avloppsverksamhet (VA), inklusive fordonsgasproduktion från och med januari 2022, via verksamhetsövergång ska överföras till Luleå Miljöresurs AB:s (Lumire) regi. Under året har ett intensivt arbete genomförts inom både kommunen och Luleå Miljöresurs AB i syfte att förbereda övergången.

I februari beslutade kommunfullmäktige att ställa sig bakom genomförandet av Malmporten-projektet, samt att även gå i borgen för projektet och Luleå Hamn AB:s investeringar och genomförande av muddring samt kajåtgärder till en kostnad om som mest 1 347 miljoner kronor i 2019 års nivå.

I början av 2021 beslutade kommunfullmäktige om fortsatt hantering av frågan om skolstruktur efter genomförd folkomröstning. Barn- och utbildningsförvaltningen har fått i uppdrag att utreda och föreslå en struktur för skolor och förskolor.

Utveckling på arbetsmarknaden

Arbetsmarknaden återhämtade sig i en snabb takt och arbetslösheten minskade stadigt under 2021. Då restriktionerna lättade ökade också efterfrågan på arbetskraft och drygt 2 930 luleåbor fick arbete under året. Till följd av det minskade arbetslösheten med 656 personer. I december 2021 var arbetslösheten i Luleå på 5,8 procent jämfört med 7,3 procent ett år tidigare.

En pandemi som börjar klinga av och stora satsningar som är aviserade i länet gör att näringsliv och kommuner behöver förbereda sig. Den ekonomiska tillväxten ökar i takt med att restriktioner i samhället lättar och i och med att samhället börjar öppna upp igen har även efterfrågan inom hotell och restaurang börjat öka vilket är positivt utifrån turismnäringens starka tillväxt innan pandemin. Det största behovet, volymmässigt, finns inom vård- och omsorgsyrken men en stor efterfrågan på arbetskraft finns över hela arbetsmarknaden. Allt från lärare, ingenjörer, mekaniker och arbetskraft inom transport till IT och industri. Arbetsmarknadens återhämtning återspeglas i antalet lediga platser som anmäls på platsbanken där antal ackumulerade lediga tjänster till och med december månads utgång för 2021 i Luleå var drygt 13 100 lediga arbeten, jämfört med cirka 9 450 året innan och cirka 10 830 under 2019 vid jämförbar period.

Arbetsmarknadens utveckling är svårt att förutspå, flera faktorer påverkar, bland annat i vilken takt de aviserade nyetableringarna av industrier fullföljs och genomförs. Etableringarna innebär en naturlig rörlighet på arbetsmarknaden vilket i sin tur innebär ett stort behov av arbetskraft inom alla branscher. Stora pensionsavgångar under kommande år bidrar också till ett ökat behov av arbetskraft. Fortsatt förändring av demografin med färre i arbetsför ålder som ska försörja fler. Antalet 80 år och äldre kommer öka med 2 000 personer de kommande tio åren. För att klara det behöver vi anställa 1 000 personer bara inom vård och omsorg. Luleå kommun behöver anställa 7 500 nya medarbetare de närmsta tio åren. Det avgörande för att kompetensförsörjningen lyckas är väsentligt ökad inflyttning och behålla de som redan bor här.

Till och med december månads utgång har Norrbottens län den tredje näst lägsta arbetslösheten i landet med 5,6 procent jämfört med Västerbotten som har rikets lägsta med 5,0 procent. Högst arbetslöshet finns i Södermanland där den är 9,8 procent. Arbetslösheten sjunker i Norrbotten och i länet finns fyra kommuner som har en arbetslöshet under 4 procent och ytterligare fyra kommuner som ligger under 6 procent, där Luleå är en av dem med en arbetslöshet på 5,8 procent. I slutet av december var drygt 2 300 personer i Luleå inskrivna som arbetslösa, vilket är minskning med cirka 650 personer jämfört med samma period föregående år. Arbetslösheten har därmed minskat från 7,3 procent till 5,8 i Luleå. Långtidsarbetslösheten har under året sakta minskat och trenden är nedåtgående, både för grupperna som varit inskrivna 12 månader eller mer och 24 månader eller mer. Som mest under året var 1 195 personer (12 mån) och 637 personer (24 mån) långtidsarbetslösa. Inskrivna arbetssökande i 12-månader eller mer har minskat med 6,1 procent (69 personer) jämfört med samma period föregående år, och ökat med 0,2 procent (1 person) för 24-månadersarbetslösa. Ungdomsarbetslösheten har på ett års tid minskat med närmare 140 ungdomar från 9,5 procent till 7,1 procent vilket motsvarar en ungdomsarbetslöshet på cirka 300 ungdomar. Även arbetslösheten bland utrikesfödda minskar och har på ett år minskat med nästan tre procentenheter från 18 till 15,2 vilket är en minskning med närmare 140 personer. Arbetslösheten bland utrikesfödda består av cirka 800 personer.

Luleå kommun har under året bedrivit arbetsmarknadsinsatser för de som står utanför arbetsmarknaden i syfte att underlätta inträdet till arbete eller studier och minska kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Andelen som gått till arbete efter

kommunala arbetsmarknadsinsatser under året har ökat med 15,5 procentenheter från föregående år till 30 procent, vilket motsvarar 90 personer som fick arbete (45 män och 45 kvinnor). Totalt har 301 avslut genomförts under året, att jämföra med föregående års avslut som var totalt 399, vilket indikerar på en god arbetsmarknad men också på ett betydligt lägre inflöde till förvaltningen från Arbetsförmedlingen. Utfallet visar på en stark återhämtning på arbetsmarknaden jämfört med föregående år som hårt präglades av pandemin. Utfallet för 2021 står sig stark även jämfört med 2019 års resultat (19,6%) då arbetsmarknadsläget bedömdes som gott och innan den ekonomiska avmattningen påbörjades.

Andelen som går till studier efter kommunala arbetsmarknadsinsatser har under året minskat till 33 personer (12 kvinnor och 21 män) i antal jämfört med föregående år då motsvarande siffra var 49 personer. Andelsmässigt blev utfallet för 2021 10,1 procent med målsättning om 12 procent. En orsak till detta kan vara den goda arbetsmarknaden. Luleå och Norrbotten har inte drabbats lika hårt av varsel och uppsägningar som storstadsregioner och andra delar av landet vilket medfört att de som blivit arbetslösa har kunnat gå vidare till annat ledigt arbete. En annan faktor som kan förklara utfallet är att målgruppen som finns kvar är tyngre att arbeta med. För arbetslösa som har en svagare ställning på arbetsmarknaden (utrikesfödda, funktionsnedsatta, lågutbildade och äldre än 55 år) är omställningen till studier många gånger längre och svårare än övriga målgrupper som har en starkare ställning på arbetsmarknaden. I arbetet med att öka övergångarna till studier har ett arbete bedrivits under året med vägledning som hela skolans ansvar. En handlingsplan för det interna utvecklingsarbetet har fastställts. Planen ska utgöra inriktning för arbetet under de två år det pågår. Personer i olika grupper har utsetts. Arbetslagen har tagit fram utvecklingsgrupper och områden för sitt arbete samt utsett teamledare. Utvecklingsarbetet ska mynna ut i en verksamhetsplan som im-

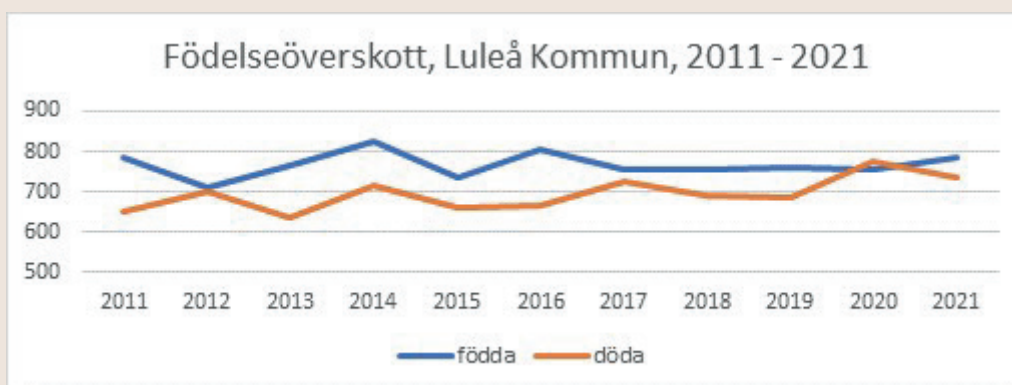
plementeras i det ordinarie arbete med vägledning som hela skolans ansvar.

Arbetsmarknaden är under återhämtning och för delar av arbetsmarknaden väntas den ta fart i takt med att restriktioner lättas. Återhämtningen i de olika länen kommer att vara beroende av arbetslöshetsökning under pandemin men också av branschsammanställning, befolkningssammansättning och tillgång på efterfrågad arbetskraft. Antal varsel och arbetslösa har börjat minska och arbetslösheten bedöms minska i takt med att restriktionerna lättas och den ekonomiska aktiviteten tar ny fart. Antalet arbetslösa bedöms närma sig nivåerna före pandemin men fortsatt vara högre än innan avmattningen 2019. Län som haft en lägre ökning av arbetslösheten kan nå 2019 års nivåer redan under 2022. Den relativa arbetslösheten (arbetslösheten som andel av den registerbaserade arbetskraften) beräknas sjunka i samtliga län och Norrbotten väntas ha den lägsta relativa arbetslösheten under 2022.

Demografiska förändringar

Luleås befolkning ökade under 2021 med 318 personer till 78 867 invånare vid årsskiftet. Vidare analys visar att folkökningen består av 180 kvinnor och 138 män, vilket innebär att männens andel av befolkningen minskar något till 51,3 procent av Luleås befolkning. Största skillnaden i andel män respektive kvinnor, om befolkningen delas in i 5-årsintervall, är andelen kvinnor i åldern 20–24 år som uppgår till knappt 40 procent.

Den demografiska försörjningskvoten (Antal yngre respektive äldre det går per 100, 20-64-åringar) var 72,6 år 2021. Det ligger långt under rikssnittet på 88,6 och ju lägre kvot desto bättre. Luleå placerar sig på 21:a plats och har en likvärdig kvot med kommuner såsom Örebro och Jönköping. 45 692 personer var i arbetsförålder i slutet av 2021, vilket var en ökning med 84 personer i linje med den genomsnittliga ökningen de senaste tio åren. Invandringen bidrog mer till att flyttningsöverskottet blev

Källa: Statistiska centralbyrån

positivt (198 personer) jämfört med det negativa flyttningsnettot till övriga Sverige. Födelsenettot på 52 personer var en återgång från negativa siffror år 2020 (-17) och födelsenettot har sedan 2017 varit ungefär 55 personer med undantag för 2020. 2021 skedde en minskning av antalet avlidna personer från 774 till 733 personer, vilket var huvudorsaken till att födelsenettot vände till tidigare nivåer.

Finansiella risker och riskhantering

Skuldportföljen för kommunkoncernen vid årets

utgång visar på en kapitalbindning om 1,89 år, en räntebindning om 1,89 år och en snittränta på 1,56 procent. Del av kapitalbindning under 1 år var 25,35 procent. Under 2021 har Luleå kommunkoncern ökat sin externa upplåning med 57 miljoner kronor samt genomfört kapitalplaceringar om 115 miljoner kronor. Koncernens samlade kapitalplaceringar uppgår vid utgången av 2021 till 530 miljoner kronor. Koncernen har innehåft förfall av räntederivat på totalt 580 miljoner kronor vilka inte bundits om.

	2022-01-01	2021-01-01
Utestående Nettobalans (mkr)	3 255	3 198
Utestående Nominellt (Der) (mkr)	895	1 475
Nominellt derivat (Brutto)/skuld (%)	27,5	46,12
Snittränta senaste 12 mån (%)	1,56	1,87
Snittränta exkl. Der. senaste 12 mån (%)	0,21	0,28
Räntekostnad senaste 12 mån (mkr)	50,2	60,3
Räntekostnad exkl Der. senaste 12 mån (mkr)	6,7	9,1
Räntebindning (i år)	1,89	1,92
Räntebindning (i %) andel < 1 år	25,35	31,36
Räntebindning (i %) andel < 1 år, exkl. Der.	41,63	59,35
Kapitalbindning	1,89	1,92
Kapitalbindning andel < 1 år (i %)	25,35	31,36

Finansiella motparter på lån kommunkoncernen

Långgivare	Skuld (mkr)	Andel i %
Kommuninvest	3 055	93,86
Nordic Investment Bank	200	6,14

Räntekänslighet på rådande skuldportfölj

Period	Räntekostnad (mkr)	Räntekostnad +1 % (mkr)	Förändring/Ränterisk i % (mkr)
2022	36,6	38,6	2,0
2023	36,2	41,6	5,4
2024	42,2	50,5	8,3
2025	46,0	55,5	9,5
2026	53,4	62,9	9,5

I tabellen ovan redogörs för kommunkoncernens räntekänslighet för kommande räntehöjningar. Med "räntekostnad +1 procent" utgår man ifrån att portföljens lån tecknas om med identiska villkor, som de idag har, förutom räntan. Därutöver har

den underliggande marknadsrörelsen varit +1 procent från dagens räntenivåer. "Förändring/Ränterisk 1 procent" beskriver hur uppgången påverkar kommunkoncernen rent kostnadsmissigt.

Fastställda och utnyttjade borgens-/ låneramar

	Aktuell skuld total (mkr)	Andel grönt/blå upplåning	Fastställt låneutrymme (mkr)
Lulebo AB	895	0%	1 445
Luleå kommun	900	56%	1 700
Luleå Kommunföretag AB	1 460	0%	2 400
Luleå Hamn AB	0	0%	33

Utveckling på kapitalplaceringar

Kommunkoncernen innehar vid utgången av 2021 kapitalplaceringar på totalt 530 miljoner kronor. Under 2021 har koncernen realiserat 0,7 miljoner kronor i vinster samt har orealiserade vinster på

2 miljoner kronor. Avsättningarna i fond har även reducerat koncernens kostnader med 0,1 miljoner kronor. Luleå kommunkoncern har enligt beslutade regelverk behörighet att genomföra placeringar i räntefonder och obligationsfonder.

Finanspolicy Luleå kommunkoncern	Gränsvärden	2022-01-01	2021-01-01
Räntebindning	1,00 - 6,00 (År)	1,89	1,92
Kapitalbindning	1,00 - 6,00 (År)	1,89	1,92
Del av Räntebindning är mindre än 1.0 År (vs Utestående balans)	10,00 - 50,00 (%)	25,35	31,36
Del av Kapitalbindning är mindre än 1.0 År (vs Utestående balans)	10,00 - 50,00 (%)	25,35	31,36

Tabellen ovan visar hur kommunkoncernens aktuella skuldportföljer ligger i förhållande till den aktuella finanspolicy som kommunen upprättat. Grönt betyder att det aktuella värdet ligger inom tillåtet intervall. Ur tabellen kan man utläsa att Luleå kommunkoncern befinner sig inom uppsatta riktvärden för alla av kommunfullmäktige beslutade riktvärden.

Pensionsförpliktelse

Luleå kommuns pensionsförpliktelser är uppdelad i två delar. De pensionsåtaganden som är intjänade 1997 eller tidigare redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen måste dock beaktas i bedömningen av kommunens ekonomi eftersom dessa pensionskostnader redovisas i resultaträkningen det år som

pensionen utbetalas. Ansvarsförbindelsen inklusive löneskatt uppgår till 1 539 miljoner kronor (1 571 mkr 2020). Pensioner som är intjänade från år 1998 och framåt redovisas direkt i balansräkningen som en avsättning. År 2021 uppgår avsättning för pensioner i kommunen till 355 miljoner kronor (304 mkr 2020). År 2021 uppgår det totala pensionsåtagandet inklusive löneskatt till 1 894 miljoner kronor (1 875 mkr 2020). Den totala skulden för pensioner på 1 894 miljoner kronor har helt och hållet återlånats till verksamheten. Pensionsskulden minskar succesivt tack vare att utbetalningarna av pensioner är större än årets nyintjänade. Det är ansvarsförbindelsen för tidigare intjänade pensioner som minskar medan avsättningen ökar. Kommunens externa pensionsförvaltare är KPA.

Total pensionsförpliktelse inkl löneskatt i balansräkningen (mkr)	2021	2020	2019
Avsättning	342	304	288
Avsättning förtroendevalda (2021)	13		
Ansvarsförbindelse anställda	1 532	1 571	1 642
Ansvarsförbindelse förtroendevalda (2021)	7		
Pensionsåtagande i försäkring	0	0	0
Pensionsåtagande i pensionsstiftelse	0	0	0
Summa pensionsåtagande	1 894	1 875	1 930
Pensionsförsäkringskapital	0	0	0
Kapital pensionsstiftelse	0	0	0
Finansiella placeringar	0	0	0
Summa förvaltad pensionsmedel	0	0	0
Finansiering			
Återlånade medel	1 894	1 875	1 930
Konsolideringsgrad	0,00%	0,00%	0,00%
Aktualiseringsgrad	98%	98%	98%

2.4 Händelser av väsentlig betydelse

När staten till följd av pandemin gett stöd och ersättningar till företag och personer som drabbats av pandemin, så ledde det till att skatteintäkterna

inte påverkades i förväntad omfattning. Det har fått till följd att skatteunderlagsprognoserna allt eftersom kunnat revideras upp, samtidigt som kommunen fått tillfälliga statsbidrag som överstigit bortfallet i skatteintäkter.

Pandemin har även medfört att det genomförts ett

omfattande arbete med vaccinationer av medarbetare i Luleå kommun samt vissa kommunala bolag. Ansvar för vaccinationer har Region Norrbotten men efter överenskommelse har kommunen åtagit sig att utföra arbetet. Kommunens vaccinering avslutades i slutet av augusti.

Under året fattade kommunstyrelsen beslut om avveckling och nedläggning av nuvarande boenden för ensamkommande barn, på grund av låg beläggning och betydande underskott. Beslutet innebär att Luleå kommun överlåter sin andel av ensamkommande barn från och med 2022 till Piteå kommun.

Räddningstjänsten har flyttat in i nybyggda Luleå räddningsstation. Inflyttningen försköts vilket innebar lägre kostnader än budgeterat. Under året har även ett nytt vård- och omsorgsboende på Kronan samt en ny återvinningscentral (Risslan) färdigställts.

Under 2021 har ishallar varit stängda på grund av att taket bedömts vara instabilt. Frågan om "D-hallen" skulle rivras eller förstärkas mynnade ut i överenskommelse mellan kommunen och byggföretaget Näiden, se mer i avsnitt investeringar längre fram i förvaltningsberättelsen.

I juni drabbades Furuparksskolan av en brand som förverkade stora delar av lokalytorna. Inför höstterminen 2021 har elever och personal på Hertsöskolan flyttat till andra tillfälliga lokaler då skolan drabbats av omfattande fuktskador.

Efter nationellt besked från Arbetsförmedlingen kommer de inte längre tilldela några ekonomiska medel till Luleå och andra kommuner som kommit långt i arbetet med extratjänster. Alla enskilda i Luleå som har en pågående extratjänst får stanna tiden ut. Det blir dock inga förlängningar.

I mars 2020 uppdagades det att Lulebo varit utsatt för misstänkta bedrägerier och en utredning, i nära samarbete med Polis och Åklagare, har pågått hela 2021. Åtal väntas väckas under 2022.

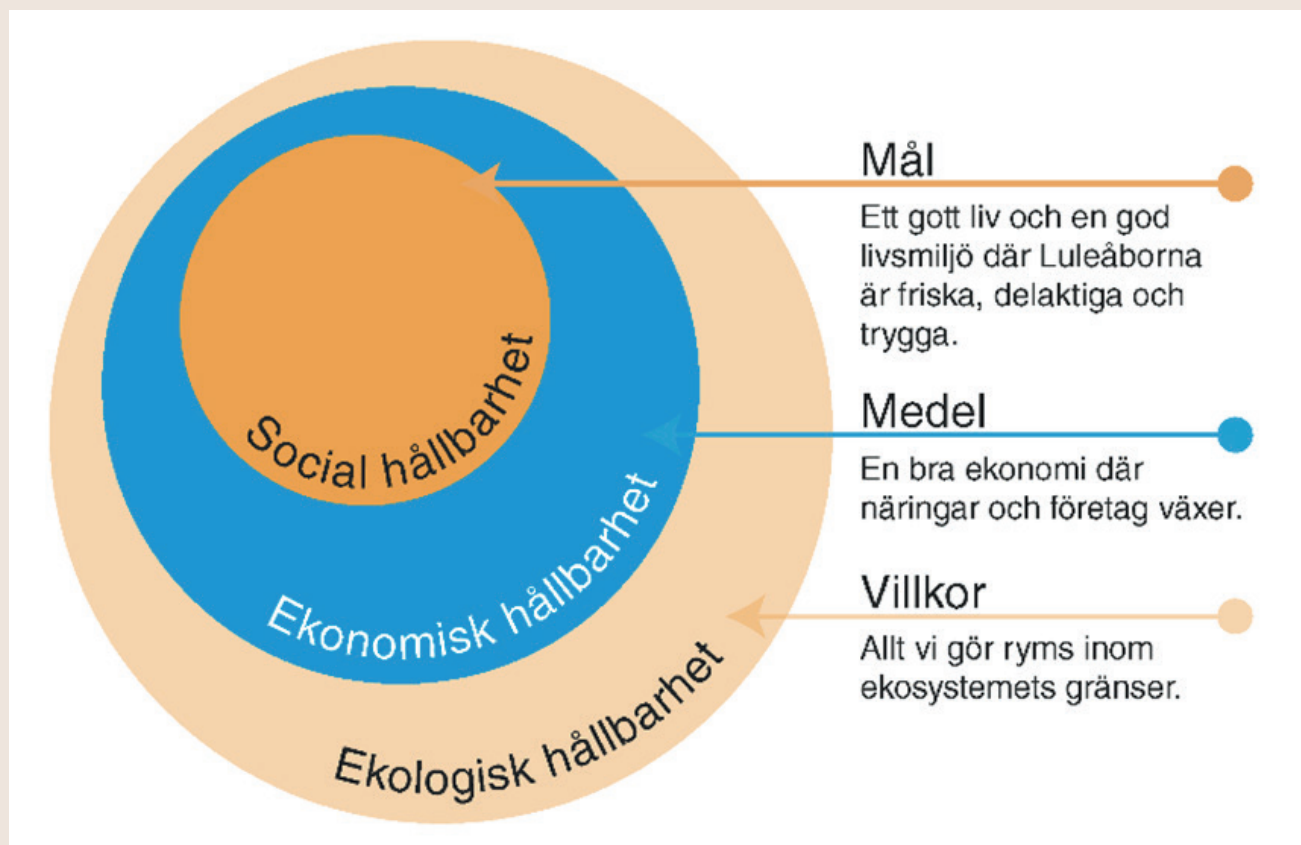
Större investeringar, se avsnitt investeringar längre fram i förvaltningsberättelsen.

2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Så styrs Luleå kommun

Styrsystemet

Grunden för styrsystemet är Vision Luleå 2040 och de övergripande målen till 2040 som tillsammans med vår översiktsplan gör den långsiktiga och hållbara utvecklingen tydlig. Definitionen av hållbar utveckling är beskriven i Vision Luleå 2040. Hållbar utveckling har tre delar ömsesidigt beroende av varandra; social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Alla delar av hållbarhet är lika viktiga.

Från globalt till lokalt

Med de nio övergripande målen visar vi vårt sätt att omhänderta de globala målen i Agenda 2030. Vi har integrerat de globala målen i våra lokala mål som kommunfullmäktige beslutat om. Politiker styr utifrån de mål de sätter upp och ger signaler om de resultat som de förväntar sig att kommunens verksamheter ska uppnå. Alla nio övergripande mål följs upp och redovisas i en "närvärldsrapport" varje höst.

De globala målen syftar till att leda världen till en fredlig och hållbar utveckling, de antogs i september 2015 på FN:s toppmöte i New York. De globala målen är den internationella agendan för en hållbar utveckling. Luleå kommun är deltagare i Glocal Agenda 2030 tillsammans med andra kommuner och regioner, arbetet leds av Svenska FN-förbundet.

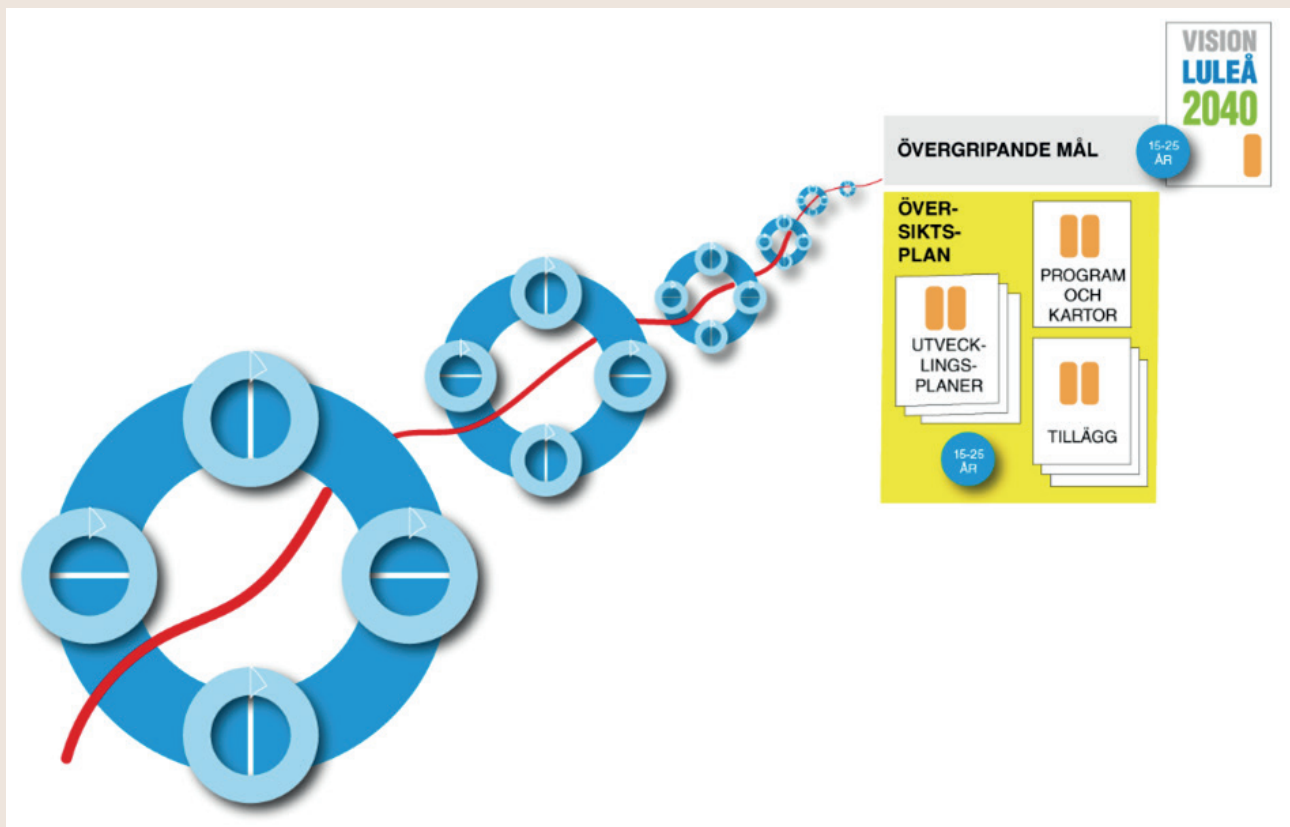

Bilden visar förhållandet mellan våra övergripande mål till 2040 och de globala målen i Agenda 2030

Styrningens delar

Vårt långsiktiga perspektiv från Vision Luleå 2040 och de övergripande målen tas om hand med hjälp av utvecklingsområden för mandatperioden och en strategisk plan och budget i det korta tidsperspektivet. Utvecklingsområden är politiskt

prioriterade områden där kommunfullmäktige vill se en större förflyttning under mandatperioden. Verksamhetsplaner visar de åtaganden, mål och mått som behövs för att gemensamt nå den mer långsiktiga utvecklingen.

Bilden visar den röda tråden från vision och övergripande mål till utvecklingsområdena för mandatperioden samt den årliga processen med planering och uppföljning. Den årliga processen ligger i det fyraåriga mandathjulet.

Utvecklingsområden för mandatperioden

Kommunfullmäktige beslutade i november 2018 om fyra utvecklingsområden för mandatperioden 2019–2022. De fyra var ökad jämlikhet, mer jämställd fördelning av makt och resurser, minskad klimatpåverkan och starkare ekonomi för tillväxt.

2022 är mandatperiodens sista år, vilket betyder att en uppföljning och utvärdering av hela mandatperioden ska göras samt att nya politiska prioriteringar ska tas fram inför nästa mandatperiod.

Styrande dokument

Strategisk plan och budget är ett "aktiverande" dokument som säger vad som ska uppnås för de närmaste åren. Det finns även andra styrande dokument som påverkar nämnders och styrelsers verksamhet.

Det finns tre olika typer av styrande dokument i kommunen:

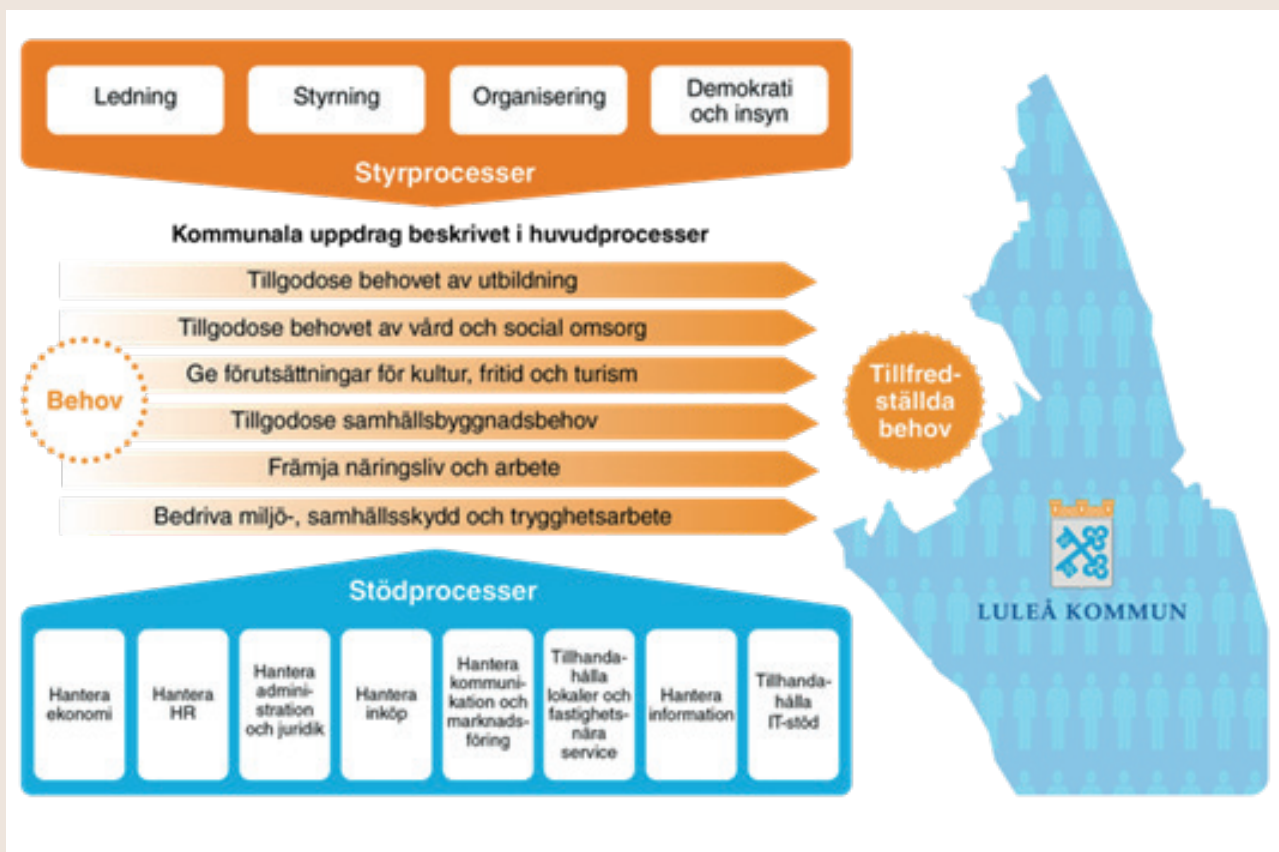
Organiserande, de som pekar ut ansvar som reglemente, direktiv och delegationsordning.

Aktiverande, de som säger vad som ska uppnås som översiktsplan, utvecklingsplaner, strategisk plan och budget, verksamhetsplaner, affärsplaner och andra planer (ex biblioteksplan, grönplan, avfallsplan med flera).

Normerande, de som säger hur vi ska tänka och göra som policies, riktlinjer, rutiner, vägledningar etc.

Kommunens uppdrag beskrivet i processer

Bilden nedan visar en förenklad bild av hela kommunorganisationens uppdrag uppdelat i processer.

Det finns tre typer av processer som tillsammans ska göra att vi verkar för att uppfylla lagkrav, nå en hållbar utveckling och ge de välfärdstjänster som medborgarna behöver. I verksamhetsplanerna beskrivs respektive nämnds och styrelses uppdrag mer utförligt.

Styrprocesserna beskriver uppdragen att leda genom olika funktioner och strukturer med till exempel ett ledningssystem och olika styrande dokument.

Huvudprocesserna beskriver uppdragen att ge bättre tjänster till de vi finns till för.

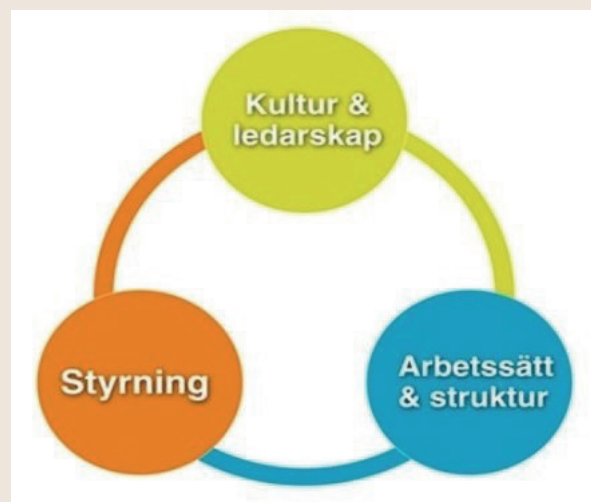
Stödprocesserna beskriver uppdragen som gör att arbetet fungerar effektivt.

Tillitsbaserad styrning och ledning

Styrningen ska bygga på ett förtroendefullt samspel och öppna upp för dialog mellan politiker och tjänstepersoner, mellan chef och medarbetare och mellan kommunen och dess invånare, företag och organisationer. För att ytterligare utveckla samspelet har Luleå kommun börjat ett arbete för att nå en ännu mer tillitsbaserad styrning och ledning. En styrning och ledning som vilar på tillit är en viktig pusselbit i vårt utvecklingsarbete med framtidens Luleå.

Tillitsbaserad styrning och ledning handlar om styrning, kultur, ledarskap, arbetsätt och struktur med fokus på verksamhetens uppdrag och invån-

arnas behov där varje beslutsnivå aktivt verkar för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv, bygga förtroende och tillitsfulla relationer samt att säkerställa förmåga, integritet och hjälpvillighet.

Bilden ovan visar de tre hörnstenarna för tillitsbaserad styrning och ledning.

Tillitsbaserad styrning innebär en förskjutning av fokus från traditionell, formell styrning till en starkare betoning på kultur och ledarskap. Det betyder också ett nytt sätt att följa upp verksamheten exempelvis i dialoger om hur det har gått och hur vi kan få de resultat vi vill ha.

Att styra och leda med tillit innebär ett ökat fokus på invånarna att vi tar vara på invånarnas och medarbetarnas förmågor och engagemang. Det vi

gör ska ge större effekt och bättre värde för invånarna genom att professionerna ges större utrymme samtidigt som kvaliteten i de tjänster som ges säkerställs. Vi ska främja en kultur av tillit i vilken vi vågar pröva nytt, där vi testar och delar med oss och tillsammans lär oss för att skapa nya framgångar. Medarbetarna ges mandat, kunskap och utökat handlingsutrymme i mötet med invånarna. Tillit innebär inte att medarbetaren fritt kan välja vad hen ska arbeta med utan bygger på samarbete inom tydliga ramar, med tydliga mål och mandat. Tilliten är ömsesidig och går åt båda håll.

Luleå kommun har vägledande principer som sammanfattar vad tillsatsbaserad styrning och ledning ska vara för oss. De nio principerna är:

1. Invånaren i fokus
2. Positiva förväntningar
3. Öppenhet och involvering
4. Nära och samordnat stöd
5. Delegera och skapa handlingsutrymme
6. Se helheten
7. Livslångt lärande
8. God etik
9. Långsiktigt hållbara lösningar

Så styrs de kommunala bolagen

Kommunfullmäktige är det organ i kommunen som utövar ägarfunktionen över de kommunala bolagen. Det är kommunfullmäktige som beslutar om bolagsordning och ägardirektiv. Bolagsordningen är aktiebolagens regelverk, som tillsammans med lagstiftning anger ramarna för verksamheten. Ägardirektivet fungerar som ett komplement till bolagsordningen. Av ägardirektivet framgår ägarens förväntningar och krav på bolaget.

Kommunens bolag lyder under samma lagar som privatägda bolag och måste dessutom anpassa verksamheten efter kommunallagen. Kommunallagen ställer bland annat krav på inflytande och kontroll över all kommunal verksamhet, även den som ägs och bedrivs i bolagsform. Kommunstyrelsen har ansvaret för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter, det gäller såväl nämnder som bolag. Ansvaret kräver en löpande uppsikt över bolagens utveckling, resultat och ställning. Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen uppsiktsplikt över de kommunala bolagen. Det är därför naturligt att bolagsverksamheten samordnas med kommunens övriga verksamhet som en kommunkoncern. Strategisk plan och budget är ett av kommunfullmäktiges dokument för att styra kommunens verksamheter. Varje bolag

ska följa kommunfullmäktiges beslutade planeringsdirektiv och därmed arbeta för Luleås vision, värdegrund och utvecklingsområden.

Luleå kommun organiserar helägda bolag i ett av kommunen helägt holdingbolag, Luleå Kommunföretag AB. Syftet med detta är att åstadkomma en bra ägarstyrning och samordning inom bolagskoncernen samt att ta tillvara de ekonomiska fördelar som koncernbildningen medger.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en god intern kontroll. Nämnderna och bolagsstyrelserna ansvarar, enligt kommunallagen, för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. De ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera

Årligen arbetas förslag till kommungemensamma kontrollområden för intern kontroll fram utifrån riskanalys, där förtroendevalda och tjänstepersoner samverkar, och beslutas av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens riskbedömning omfattar helheten. Mottagande nämnd/bolagsstyrelse gör särskild riskbedömning med avseende på risken i den egna verksamheten och kan vid behov lägga till ytterligare kontrollområden. Nämnder och bolagsstyrelser tar fram och beslutar om en intern kontrollplan som innehåller kontrollmoment, -ansvar, -metod och -frekvens. Planerna för det kommande året delges kommunstyrelsen.

Nämnd och bolagsstyrelse ska i samband med årsredovisningen, med interna kontrollplanen som utgångspunkt, utvärdera verksamhetens samlade system för intern kontroll. Kommunstyrelsen ska sedermera med utgångspunkt från dessa uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll.

2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Mål för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska varje kommun ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Luleå kommun har fyra långsiktiga finansiella mål som ska

säkerställa en god ekonomisk hushållning. För Luleå kommun innebär god ekonomisk hushållning:

- En balanserad budget och flerårsplan utan skattehöjning.
- Årsresultatets andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 2 procent.
- Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag bör ej överstiga 10 procent.
- Soliditeten ska vara oförändrad.

Ett överskott i verksamheten skapar ett handlingsutrymme för att utveckla den kommunala verksamheten och samhället vilket ger goda förutsättningar inför framtiden. Det är också lika viktigt med ett effektivt och ändamålsenligt användande av kommunens resurser i verksamheten och att resurserna är rätt anpassade utifrån de demografiska förutsättningarna. För att undvika framtida underhållsskulder måste kommunens tillgångar omhändertas och underhållas.

En balanserad budget och flerårsplan utan skattehöjning

En ekonomi i balans utgör en miniminivå för det ekonomiska resultatet på kort sikt. Varje generation bör bära kostnaderna för den service som den generationen beslutat om och själv konsumerar. Detta betyder att ingen generation ska behöva betala för det som en annan generation förbrukar. I ett normalfall innebär detta att kapacitetsnivån, det vill säga förmågan att även i framtiden producera service på nuvarande nivå, måste säkerställas. Överskottet (resultatet) måste därför vara tillräckligt stort för att nuvarande servicekapacitet ska kunna garanteras även för nästkommande generation (brukare/skattebetalare) utan att dessa ska behöva uttaxeras en högre skatt för att erhålla samma service. Resultatet bör vara tillräckligt stort så att motsvarade servicenivå kan garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt. Målet om en balanserad budget uppnås år 2021 då resultatet visar ett överskott. Av strategisk plan och budget 2022–2024 framgår det att Luleå kommun ska ha en balanse-

rad budget och flerårsplan utan skattehöjningar.

Årsresultatets andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 2 procent

Ett överskott i verksamheten skapar förutsättningar för att långsiktigt finansiera ny- och reinvesteringar av anläggningstillgångar, långsiktigt finansiera de pensionsåtaganden som redovisas som ansvarsförbindelser och en beredskap för oförutsedda kostnader. Utfallet för år 2021 visar att målet har uppnåtts genom att årsresultatets andel uppgick till 7,2 procent (7,3 % 2020). En följd av det positiva resultatet för 2021 är att kommunen inte har behövt låna lika mycket pengar för investeringar under året.

Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag bör ej överstiga 10 procent

Höga investeringsnivåer ökar sårbarheten i kommunens ekonomi när behovet av lånefinansiering ökar. Lånefinansiering av investeringar innebär på sikt ökade finansiella kostnader som tar resurser från verksamheterna. Måttet visar hur stor del av årets skatte- och utjämningsintäkter som används till investeringar. Utfallet för år 2021 visar att andelen uppgick till 7,4 procent (12,4 % 2020) och målet har därmed uppnåtts under året.

Soliditeten ska vara oförändrad

Soliditet är ett nyckeltal som används för att mäta den finansiella styrkan i ett långsiktigt perspektiv. Soliditeten anger hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital, det vill säga inte genom lån. Soliditeten är beroende av förhållandet mellan förändringen av tillgångarnas storlek i balansräkningen och den förändring som tillförs det egna kapitalet genom årets resultat. Om det egna kapitalet och totala tillgångarna förändras i samma procentuella takt så uppnås en oförändrad soliditet.

Soliditeten (%)	2021	2020	2019	2018	2017
Kommun	67,8	67,8	67,9	68,0	72,0
Kommunkoncern	59,5	59,8	58,8	58,0	58,0

Soliditeten är oförändrad jämfört med föregående år 67,8 procent för kommunen, soliditeten för kommunkoncernen har försämrats något mot föregående år.

Samlad bedömning av god ekonomisk hushållning

Utifrån uppfyllelsegraden av målen för god ekonomisk hushållning bedöms Luleå kommun sammantaget ha en god ekonomisk hushållning. Uppföljningen av kommunens fyra övergripande mål visar att måluppfyllelsen är mycket god inom samtliga mål.

En framåtblick visar dock att kommunen och dess bolag behöver uppnå resultatnivåer som är lång-

siktigt hållbara för att möjliggöra tillväxtambitionerna. Ökade avskrivningar och eventuella ökade räntekostnader tillsammans med ökade volymer, kommer att påverka driftsbudgeten framgent. Även de demografiska förändringarna, med framför allt fler äldre över 80 år, är utmaningar i verksamheterna och påverkar ekonomin. Därför kommer nämnderna och verksamheterna även fortsättningsvis att behöva vidta åtgärder för återhållsamhet kombinerat med fortsatt effektivisering och förändrade arbetssätt bland annat med hjälp av digitalisering.

Driftsredovisning

Årets resultat

År 2021 uppgick Luleå kommuns redovisade resultat till 368 miljoner kronor (355 mkr), vilket är 13 miljoner kronor bättre än 2020 års resultat. Förändringen jämfört med föregående år beror till största delen på den rådande pandemin som fått förvaltningarna att ställa om i sina verksamheter samt en ökning av generella och riktade statsbidrag. Årets resultat för Luleå kommunkoncern uppgick till 564 miljoner kronor (503 mkr) vilket är 61 miljoner kronor högre än föregående år. Resultatet beror främst på en ökning av skatteintäkter och statsbidrag jämfört med år 2020.

Resultatanalys för år 2021

Årets resultat exklusive de finansiella posterna är 364 miljoner kronor eller 7,1 procent av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning. Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning har ökat med 238 miljoner kronor jämfört med föregående år. Verksamhetens nettokostnader har ökat med 195 miljoner kronor eller 4,3 procent i jämförelse med föregående år. Årets resultat motsvarade 7,2 procent (7,3 %) av kommunens skatteintäkter, statsbidrag och utjämning, nivån är i princip oförändrad jämfört med föregående år. Kommunens budget för 2021 efter ombudgeteringar visar ett resultat på 48 miljoner kronor vilket är 1,0 procent av budgeterade skatteintäkter, statsbidrag och utjämning och når inte upp till målet 2,0 procent. Kommunkoncernens totala omsättning uppgick till 3 029 miljoner kronor (2 749 mkr). Kommunkoncernens soliditet var vid årsskiftet 60 procent (60 %) samma nivå

som föregående år. De totala investeringarna under året uppgick till 872 miljoner kronor (983 mkr).

Verksamhetens budgetavvikelse år 2021

Årets resultat i jämförelse med budget visade ett överskott på 320 miljoner kronor för kommunen. Överskottet förklaras främst av att nämnderna inklusive finansförvaltningen gick 203 miljoner kronor bättre än budget vilket delvis beror på reavinster och reaförlust på cirka 80 miljoner kronor netto samt överskott i löneöversyn vilka återfinns inom kommunens finansförvaltning samt överskott på kommunstaben +20 miljoner kronor, barn- och utbildningsnämnden +35 miljoner kronor. Samtliga nämnder har ett överskott jämfört med budget år 2021. Kommunstaben har på grund av pandemin fått ställa om sin verksamhet och göra omprioriteringar vilket har minskat kostnaderna för inplanerad verksamhet. Barn och utbildningsförvaltningens har fått statsbidrag som de inte hunnit använda samt en ökad vikariebrist och en lägre inskrivning på förskolor, dessa faktorer kan ses som en påverkande faktor till verksamheternas goda resultat. På socialförvaltningen beror överskottet främst på statsbidrag och minskade verksamhetskostnader och materialbrist på grund av Covid-19. Stadsbyggnadsförvaltningens skattefinansierade verksamhet backar medan det ses ett överskott för fastighetssidan, där 20 miljoner kronor av överskottet har flyttats till finansförvaltningen. Finansförvaltningen visar ett överskott på 130 miljoner kronor jämfört med budget vilket till största del beror på reavinster och reaförluster som inte är budgeterade för året. För pensioner, löneskuld och arbetsgivaravgifter ses ett överskott på 46 miljoner kronor som främst beror på löneöversynen. Avskrivningarna var cirka 2 miljoner kronor sämre än budget. Avvikelsen för skatter och statsbidrag var 150 miljoner kronor bättre än budget, varav skatt +127, statsbidrag +23. Finansiella intäkter avviker 40 miljoner kronor jämfört med budget vilket beror på att en utdelning från kommunföretag inte kommer tas på grund av det goda resultatet för året. Finansiella kostnader var 7 miljoner kronor bättre vilket beror på att kommunen inte har behövt låna i den omfattning som beräknades vilket även medför lägre räntekostnader för upplåning.

Driftsredovisning kommunen (mkr)	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse utfall - budget	Utfall 2020
Kommunstyrelsen				
-Kommunstaben	-251	-271	20	-251
-Kollektivtrafiken	-131	-131	0	-110
-Arbetsmarknadsförvaltningen	-107	-108	1	-86
-Räddningstjänsten	-63	-65	2	-55
Barn- och utbildningsnämnd	-1 883	-1 918	35	-1 791

Driftsredovisning kommunen (mkr)	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse utfall - budget	Utfall 2020
Kultur- och fritidsnämnd	-329	-333	4	-331
Miljö- och byggnadsnämnd	-23	-24	1	-22
Socialnämnd	-1 832	-1 837	4	-1 716
Stadsbyggnadsnämnd	-207	-212	6	-201
Valnämnd	0	0	0	-2
Överförmyndarnämnd	-9	-10	1	-8
Kommunrevision	-3	-3	0	-3
Finansförvaltning				
-Pensioner, löneskuld, arbetsgivaravgifter	-1 096	-1 142	46	-1 067
-Internt återförda kostnader	1 547	1 475	73	1 447
-Anslag för näringslivsbefrämjande åtgärder	0	-4	4	0
-Övrigt	-1	-9	8	-14
Avskrivningar	-351	-349	-2	-334
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-4 739	-4 942	203	-4 544
Skatteintäkter	4 331	4 204	127	4 126
Generella stadsbidrag	772	748	24	739
SKATTER OCH UTJÄMNING	5 103	4 953	150	4 865
Finansiella intäkter	12	52	-40	46
Finansiella kostnader	-8	-15	7	12
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	4	37	-33	34
RESULTAT EFTER EXTRAORDINÄRA POSTER				
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	368	48	320	355

Investeringar

Kommunens nettoinvesteringar uppgick till 379 miljoner kronor, vilket är 226 miljoner lägre än 2020. Genomsnittet för nettoinvesteringar har varit

617 miljoner kronor de senaste fem åren. Fördelat per nämnd har stadsbyggnadsnämnden genomfört de största investeringarna med ett netto på 310 miljoner kronor.

Investeringsredovisning kommunen (mkr)	Utfall 2021	Budget 2021	Utfall 2020
Kommunstyrelsen			
-Kommunstab	28	70	17
-Arbetsmarknadsförvaltning	0,4	0,4	0,4
-Räddningsnämnd	9	30	0
Barn- och utbildningsnämnd	16	29	11
Kultur- och Fritidsnämnd	12	22	6
Miljö- och byggnämnd	0,0	0,5	0,6
Socialnämnd	5	17	10
Investeringar i fastigheter och teknisk infrastruktur			
Stadsbyggnadsnämnden	310	569	559
varav:			
Stab	-1	5	-2
Stadsplanera/infrastruktur drift, gator, vägar, belysning, parker m.m.	18	80	100
Fastighetsförvaltning	108	243	225
Vatten och avlopp	184	241	235
Summa nettoinvestering	379	737	605
varav: netto exploateringsverksamhet	-13	3	26
- Skattefinansierat	-8	1	18
- Vatten och avlopp	-5	2	8

Totalt redovisar kommunen ett överskott med 358 miljoner kronor jämfört med budget, vilket är en avvikelse med cirka 49 procent. Budgetavvikelsen beror till stor del på att bygget av Hertsö badhus inte har påbörjats enligt plan. Hertsö badhus har 105 miljoner kronor i lägre utgifter år 2021. Upphandlingen är klar och projekteringen pågår och kommer att göras klar 2022 för att sedan övergå

i bygga fas. I övrigt kan det låga utfallet främst förklaras med tidsförskjutningar men även högre inkomster och bidrag. Tidsförskjutningarna beror bland annat på resursbrist såväl externt som internt, samt även försenade upphandlingar.

De största kommunala investeringsprojekten under 2021 visas i tabellen nedan.

Största investeringsprojekten 2021 (mkr)	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021
Östra länken etapp 4 E VA	59	55	-4
Östra länken etapp 3 VA	55	48	-7
Räddningsstation	25	30	5
Reinvestering gator o vägar	25	39	14
Överföringsledning dricksvatten	13	15	2
Hertsöfältet Hertsövägen	12	3	-9
Kronan Lulsundsronnd etapp C fas 2	11	14	3
Reinvesteringar Coop Arena D-hallen tak	11	0	-11
Reinvestering Belysning	10	9	-1
Reinvestering Råneåskolan	10	0	-10
Totalt	231	213	-18

Östra länken etapp 4E omfattar sträckningen Spantgatan-Storheden. Avvikelsen från budget beror i första hand på ökade kostnader vid bygge av pumpstation P014. De ökade kostnaderna orsakas av att mer berg än förväntat påträffades vilket medförde mer sprängning och komplicerat spontarbete samt tilläggsbeställningar inne i pumpstationen.

Östra länken etapp 3 omfattar sträckningen Skurholmen-Arontorpsviken. Avvikelsen mot budget beror i första hand på omfördelning av produktionsplanering mellan etapperna för att slippa stillestånd, vilket gjorde en tidigareläggning på detta projekt som skulle ha gjorts i etapp 2 under 2023. Tilläggsbeställning av en lednings pluggning vid utdrivande pumpstation samt en uppdatering av lokalnätet på Svetsargränd, medel har omfördelats från total årsbudget.

Nybyggnationen av räddningsstationen har pågått sedan 2019. Byggnaden är klar men tillhörande markarbeten och ytskikt har färdigställts under sommaren 2021. Inflyttning skedde under april 2021.

Reinvestering gator och vägar består av flera delprojekt som styrs i grunden av en underhållsplan. Reinvesteringarna består i allt från målning, byte av toppbeläggning till att gräva och bygga nya vägkroppar. Under 2021 blev upphandlingen av det nya markavtalet överklagat, vilket har inneburit att kommunen inte har kunnat göra några större projekt, utan har nyttjat ett avtal som Sveriges kommuner och regioner har för beläggningar för att klara årets beläggningsprogram. Kommunen har tagit alla beläggningsåtgärder som var planerat för åren 2021-2022 och utfört dem under året. Även

några samförläggingsprojekt med Luleå energi och Vatten och avlopp.

Överföringsledning omfattar en ny vattenledning till Råneå för att kunna avveckla befintligt vattenverk. På grund av begränsning i resurser kunde inte planerad framdrift hållas för etapp 5 söder om Råneå. Utfallet för året påverkades även av att vissa fakturor inkom sent och därmed belastar kommande år.

Hertsöfältet/Hertsövägen projektet omfattar ombyggnad och förstärkning av Hertsövägen cirka 2 km mellan Avaviksvägen och Gräsörenvägen. Projektet omfattar också byggnation av ny gång- och cykelväg cirka 1 km längs Hertsövägen. I projektet har även massor transporterats till Hertsöfältet för att göra kommunala gator. Projektet är slutbesiktat men inte slutredovisat.

Lulsundsrondden är slutbesiktad och godkänd. Det som återstår att göra är målning av väglinjer. Projektet har hållit sig inom plan vad gäller både tid och budget.

Coop Arena D-hallens åtgärder i takkonstruktionen är ett pågående projekt för att säkra hallen med en ny takkonstruktion.

Reinvesteringar belysning kommer under ett antal år att byta alla belysnings armaturer i Luleå kommun till LED, vilket är cirka 20 000 stycken. Även byte av skåp, stolpar och kabel som har nått slutet på sin livslängd ingår också i projektet. Under 2021 byttes 2 150 stycken armaturer till LED, 9 000 meter ny ledning, 3 stycken belysnings-skåp och 136 stycken stolpar. Avvikelsen mot budget beror på en oförutsedd händelse, där en lastbil fastnade i en

luftledning. Detta orsakade skada på 30 stycken belysningsstolpar efter Mariebergsvägen. I samband med återställningen så byttes luftledningarna till markförlagd ledning istället. Kostnaden för projektet blev 1,8 miljoner kronor. En del av kostnaden kommer lastbilens försäkringsbolag att stå för, exakt hur mycket är inte klart.

Råneskolan är ett pågående projekt där renovering sker av invändiga ytskikt, byte av belysning i salar och korridorer samt reparationer av utvändigt tegelfasad. Även ny takbeläggning på högstadiet och mellanstadiet samt styrbyte och brandlarmsbyte.

Nettoinvesteringar inom kommunen och kommunkoncernen över 5 år visas i tabellen nedan.

Nettoinvesteringar (mkr)	2021	2020	2019	2018	2017
Kommun	379	604	753	596	750
Kommunkoncern	872	983	1 147	1 017	1 125

Kommunföretagskoncernens investeringar under 2021 uppgick till 493 miljoner kronor. Det är en minskning med 50 miljoner kronor i förhållande till budget, men något högre utfall jämfört med 2020. Avvikelsen mot budget finns framförallt inom Luleå Energi AB koncernen och Lulebo AB.

Investeringsredovisning kommunföretagskoncernen (mkr)	Utfall 2021	Budget 2021	Utfall 2020
Luleå Kommunföretag AB	0	0	0
Dotterbolag			
Luleå Energi AB koncernen	239	273	167
Lulebo AB	200	163	149
Luleå Lokaltrafik AB	18	34	18
Luleå Miljöresurs AB	26	48	34
Luleå Hamn AB	10	24	11
Nordiskt Flygteknikcentrum AB	0	0	0
Luleå Business Region AB	0	0	0
Summa investeringar	493	543	379

Luleå Energi koncernen investerade för totalt 239 miljoner kronor under 2021 vilket har påverkat soliditeten negativt. De större investeringarna under året utgörs bland annat av pågående investeringar i ett energilager samt en regionnätsstation som tillsammans utgör cirka 50 procent av de totala investeringarna. Utöver det har koncernen investerat i förnyelse och förstärkning av fjärrvärme- och elnätet samt utbyggnad och förtätning av fibernätet.

Lulebo har under 2021 genomfört investeringar uppgående till cirka 192 miljoner kronor (exkl. Lunet), föregående år 141 miljoner kronor, där nyproduktion av 72 lägenheter på Porsön, återuppbyggnad av 28 lägenheter i Gammelstad samt nyproduktion av 23 lägenheter i Trygghetsboende i Antnäs står för cirka hälften. Under året har 111 lägenheter tillförts Lulebos lägenhetsbestånd, vilket är i linje med ett av Lulebos ägardirektiv; att årligen bygga mellan 75-150 lägenheter. Andra hälften av årets investeringar består av större renoveringar och underhåll av lägenhetsbeståndet. Denna siffra förväntas stiga väsentligt under år 2022.

Luleå Lokaltrafik har under året anskaffat sex bussar enligt bussanskaffningsplanen. De sista som drivs på diesel enligt den framtagna planen där omställning till en fossilfri flotta år 2030 är planerat i enighet med kraven ställda i avtalet med Luleå kommun.

Lumire investerade totalt 25,6 miljoner kronor under 2021, 14,3 miljoner kronor av beloppet avsåg fortsatta investeringar på Risslans ÅVC och framförallt i Hållbarhetshuset. Dessutom köptes avfallsskär för 5,2 miljoner kronor, två begagnade sopfordon för totalt 4,5 miljoner kronor och utbyggnad med ökad kapacitet på Sunderbyns avfallsanläggning 1,1 miljoner kronor.

Inom Luleå Hamn, utöver Malmporten som är ett pågående projekt (upparbetat 4,3 mkr) så har två projekt avslutats under året. Det är en utbyggnad av lokaler som hyrs av Kustbevakningen (5,5 mkr) samt en installation av landströmsanläggning för fartyg (6,7 mkr).

2.7 Balanskravsresultat

Balanskravsutredning med resultatutjämningsreserv (RUR)

Enligt kommunallagen ska kommunernas intäkter vara större än kostnaderna, det så kallade balanskravet. Ett uppfyllande av balanskravet är en grundförutsättning för en långsiktig, stabil finansiell utveckling och ett instrument för att förhindra negativ utveckling av kommunens ekonomi. Balanskravsresultatet visar årets resultat rensat från

intäkter och kostnader, som inte hör till den löpande verksamheten. Realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar ska dras av från balanskravsresultatet. 2021 års balanskravsresultat blev 297 miljoner kronor. Det innebär att kom-

munen har uppfyllt lagens krav på en ekonomi i balans. För 2021 reserverar Luleå kommun inga ytterligare medel till resultatutjämningsreserven, totalt har Luleå reserverat 1 246 miljoner kronor till reserven.

Balanskravsutredning (mkr)	2021	2020	2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	368	355	173
Samtliga realisationsvinster (-)	-71	-19	-10
Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet (+)			
Realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet (+)			
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper (+/-)			
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper (+/-)			
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	297	336	163
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv (-)	0	287	116
Användning av medel från resultatutjämningsreserv (+)			
Balanskravsresultat	297	49	47

2.8 Väsentliga personalförhållanden

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är en av de viktigaste frågorna för Luleå kommun de kommande åren. Kommunen behöver behålla medarbetare och dessutom locka många fler att ta anställning. 2021 har med anledning av pandemin varit ett år med stora utmaningar särskilt för våra personalintensiva verksamheter. Ett år med restriktioner och karensregler som i många fall gjort det svårt att bemanna våra verksamheter, vilket har varit mycket krävande för våra medarbetare.

Våra ambitioner att uppnå ett tydligt, sammanhållet och utvecklande ledarskap i Luleå kommun har pågått under året med insatser för chefer som leder medarbetare och chefer som leder chefer.

Traditionell marknadsföring av kommunens jobb med representation på olika mässor och event har varit begränsad under 2021 då pandemin förhindrat detta. Den omställning/utveckling vi upplevde under 2020 till digitala event och mässor har fortsatt under året med vissa försök att kombinera fysiskt och digitalt.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas utifrån sju olika nyckeltal enligt följande:

- Nyckeltal 1: Total sjukfrånvaro

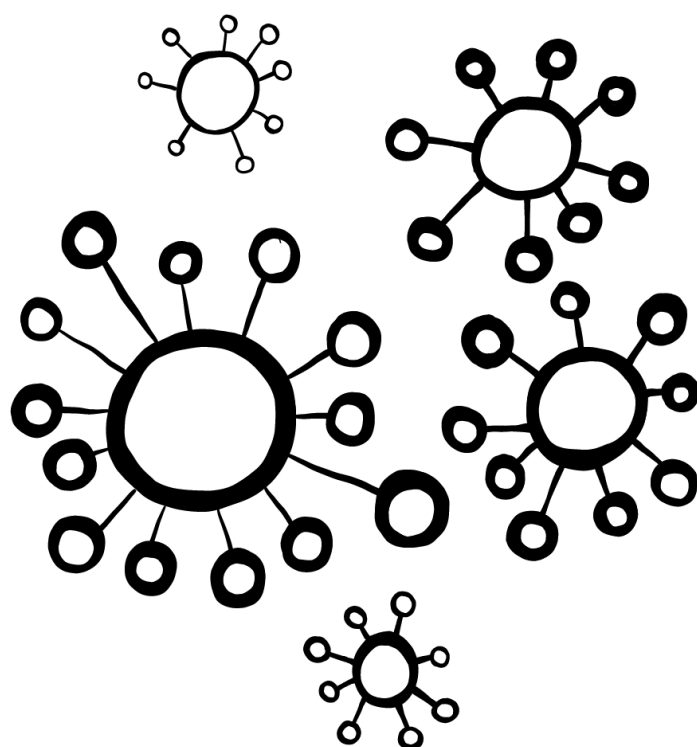
(Total sjukfrånvarotid delat på sammanlagd förväntad arbetstid)

- Nyckeltal 2: Långtidssjukfrånvaro från dag 60

(Sjukfrånvarotimmar från dag 60 delat med den totala sjukfrånvarotiden)

- Nyckeltal 3: Sjukfrånvaro för kvinnor
- Nyckeltal 4: Sjukfrånvaro för män
- Nyckeltal 5: Sjukfrånvaro inom åldersgruppen 29 år eller yngre
- Nyckeltal 6: Sjukfrånvaro inom åldersgruppen 30 – 49 år
- Nyckeltal 7: Sjukfrånvaro inom åldersgruppen 50 år eller äldre

Nyckeltal 3 - 7 anger total sjukfrånvarotid inom vald grupp delat på sammanlagd förväntad arbetstid inom samma grupp.

(%)	Period: januari - december 2021						
Förvaltning	Nyckeltal 1	Nyckeltal 2	Nyckeltal 3	Nyckeltal 4	Nyckeltal 5	Nyckeltal 6	Nyckeltal 7
	Total	> 59 dagar	Kvinnor	Män	< =29 år	30 - 49 år	>=50 år
Arbetsmarknad	4,02	20,95	4,53	2,9	6,52	2,7	4,44
Barn- och utbildning	6,69	27,65	7,35	3,62	8,15	6,17	6,93
Kommunstabben	2,04	30,56	2,45	1,17	4,85	1,96	1,75
Kultur- och fritid	4,27	29,82	6,1	2,11	4,45	3,46	4,88
Räddningstjänsten	2,01	0	3,33	1,81	0	1,9	2,22
Social	8,42	33,83	8,99	6,15	7,07	8	9,3
Stadsbyggnad	4,85	33,84	6,16	3,5	4,64	3,74	5,8
Luleå kommun 2021	6,79	30,87	7,64	4,09	7,16	6,22	7,2
Luleå kommun 2020	7,46	25,59	8,28	4,76	7,95	7,01	7,75

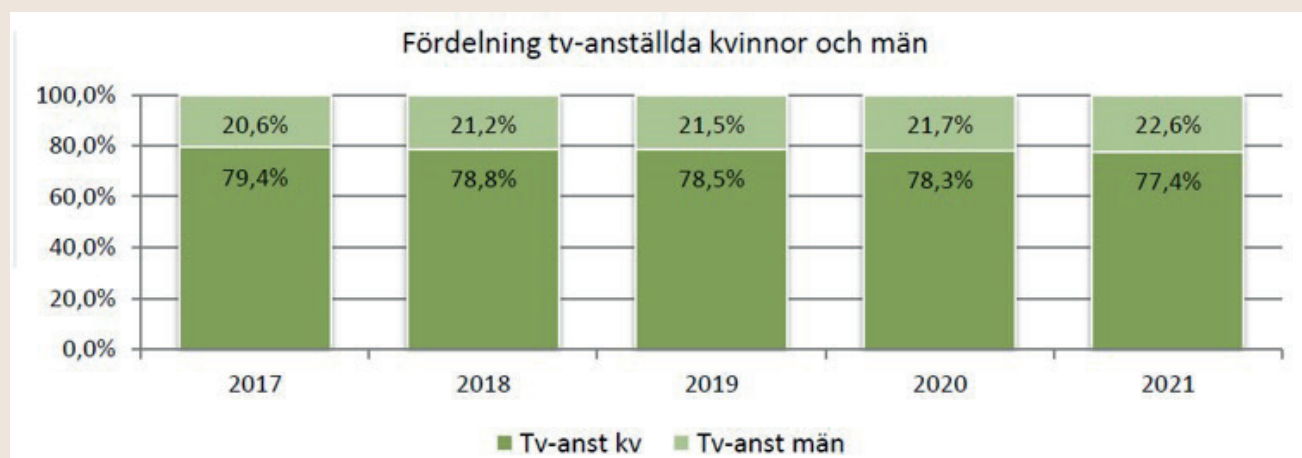
Den totala sjukfrånvaron har minskat med 0,67 procent sedan 2020, vilket kan ha sin förklaring i att vissa befattningar har kunnat arbeta hemifrån samt att vaccinationsgraden har ökat kontinuerligt

under 2021 för samtliga befattningsgrupper. Pandemins påverkan är en förklaring till att sjuktalet fortfarande ligger högre än åren före år 2020.

(%)	Period: januari - december 2021						
Bolag	Nyckeltal 1	Nyckeltal 2	Nyckeltal 3	Nyckeltal 4	Nyckeltal 5	Nyckeltal 6	Nyckeltal 7
Kommunföretagskoncernen	Total	> 59 dagar	Kvinnor	Män	< =29 år	30 - 49 år	>=50 år
2021	3	32	4	4	4	3	4
2020	4	29	6	4	4	4	4

Månadsanställda

Månadsanställda Luleå kommun per 31 december					
Urval: Månadsanställda. Avtal AB.					
Tillsvidareanställda	2017	2018	2019	2020	2021
Kvinnor	4 852	4 830	4 653	4 587	4 641
Män	1 261	1 298	1 275	1 274	1 352
Totalt	6 113	6 128	5 928	5 861	5 993
Visstidsanställda	2017	2018	2019	2020	2021
Kvinnor	534	556	493	519	524
Män	203	193	205	202	178
Totalt	737	749	698	721	702

Månadsanställda per 31 december	Kön	Totalt antal månadsanställda	Varav antal tillsvidareanställda	Tillsvidareanställda andel kvinnor/män
2021 Kommunföretagskoncernen	Kvinnor	157	146,5	28,3%
	Män	403	371,5	71,7%
	Total	560	518	100 %
2020 Kommunföretagskoncernen	Kvinnor	137	128,5	26,4%
	Män	395	357,5	73,6%
	Total	532	486	100 %

2.9 Förväntad utveckling

Omvärldsanalys 2021

Omvärldsrapporten presenterade i november 2021 ett antal prioriterade insatser för att möta den utveckling som förväntas under 2022 och som underlag till Strategisk plan och budget 2023-2025.

Hela omvärldsrapporten finns publicerad på kommunens hemsida.

Insatser som prioriterades i rapporten:

Att vi minskar skillnader mellan olika befolkningsgrupper och områden. För att göra detta måste vi bättre samla in fakta och göra analyser. Satsningar behövs där behoven är som störst.

Att vi ökar vår kommunikation med invånarna i syfte att nå deltagande och delaktighet. För att göra detta måste vi bemöta missförstånd, hitta rätta kanalerna och metoderna.

Att vi klarar av att öka den biologiska mångfalden. För att göra detta behövs skydd, kunskap och samhällsplanering som tar med naturen och ekosystemtjänsterna. Tillgången till natur är en av våra unika kvaliteter.

Att vi hanterar klimatutmaningen genom att öka farten i omställningen för ett Luleå utan klimatpåverkan. Vi måste våga göra på nytt sätt och hantera klimatfrågan som något som påverkar allt. För kvinnor och unga är klimatet i fokus.

Att vi bygger och utvecklar bostadsområden som ger de goda mötena och inte delar upp oss i grupper. Bostadsmarknaden driver på i fel riktning och riskerar att öka kostnaderna för de med minst resurser.

Att vi samverkar på nya och gamla sätt med civilsamhälle, näringsliv och universitet. Vi behöver tänka nytt tillsammans med andra för att lösa samhällets utmaningar.

Att vi skapar miljöer och sammanhang som unga kvinnor uppskattar för att därmed skapa en kommun som lockar fler.

Kommunens förutsättningar

Pandemins mer långvariga konsekvenser är för tidiga att överblicka även om Sverige har klarat ekonomin bättre än många andra länder under pandemin. Sektorns goda resultat under 2021 är välbehövligt och en bra grund inför framtiden då åren framöver kommer kräva satsningar på välfärdens kärnverksamheter, kompetensförsörjning, klimatomställning samt digitalisering.

Luleå kommun har ett långsiktigt finansiellt mål om att årsresultatets andel av skatt och statsbidrag ska vara 2 procent (drygt 100 miljoner kronor). Ett överskott i verksamheten skapar förutsättningar för att långsiktigt finansiera ny- och reinvesteringar, pensionsåtaganden från ansvarsförbindelsen samt ha en beredskap för oförutsedda kostnader. Strategisk plan och budget för perioden 2022–2024, som beslutats av fullmäktige i oktober, visar inte på ett resultat som når det långsiktiga finansiella målet. Den senaste prognosen för skatt och bidrag visar dock på högre intäkter för åren 2022-2024 än vad som budgeterats, vilket är mycket positivt.

De goda resultaten år 2020 och 2021 innebär att kommunen stärkt sin likviditet samt klarat av att egenfinansiera alla investeringar under dessa år utan någon nyupplåning, vilket är en bra grund inför arbetet med Framtidens Luleå.

3 Finansiella rapporten

3.1 Koncerninterna förhållanden

I Luleå kommunkoncern ingår kommunen och de kommunala bolagen. Ett stort antal transaktioner

sker mellan de olika enheterna inom Luleå kommunkoncernen. Nedanstående tabeller ger en bild av dessa transaktioner.

(Tkr)		Försäljning	Räntor och borgensavgift		
Enhet	Ägd andel	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Luleå kommun		31 083	286 448	6 899	
Luleå Kommunföretag AB	100%	1 090	1 151	2 218	
Luleå Energi AB	100%	141 185	4 723	122	55
Lulebo AB	100%	43 196	104 600	55	8 291
Luleå Lokaltrafik AB	100%	119 440	7 548		353
Luleå Miljöresurs AB	100%	64 614	6 669		
Luleå Hamn AB	100%	477	6 846		577
Nordiskt Flygteknikcentrum AB	100%	1 505	3 593		18
Luleå Business Region AB	100%	20 194	1 207		

Luleå Kommunföretag AB har mottagit koncernbidrag på 16,5 miljoner kronor och lämnat koncernbidrag på 13,6 miljoner kronor. Totala utdelningar som Luleå Kommunföretag erhållit uppgår till 52,7

miljoner kronor. Luleå Kommunföretag har lämnat ett aktieägartillskott till Luleå Energi AB på 22,8 miljoner kronor.

(Tkr)		Koncernbidrag		Aktieägartillskott		Utdelningar	
Enhet	Ägd andel	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Luleå kommun							
Luleå Kommunföretag AB	100%	13 663	16 500	22 794			52 730
Luleå Energi AB	100%	16 500			22 794	46 787	
Lulebo AB	100%						
Luleå Lokaltrafik AB	100%		9 830				
Luleå Miljöresurs AB	100%					1 642	
Luleå Hamn AB	100%					4 301	
Nordiskt Flygteknikcentrum AB	100%		3 833				
Luleå Business Region AB	100%						

3.2 Resultaträkning

Resultaträkning (mkr)	Not	2021	2020	2021	2020
		Kommunen		Koncernen	
Verksamhetens intäkter	2	1 261	1 182	3 029	2 749
Verksamhetens kostnader	3	-5 638	-5 391	-6 912	-6 467
Avskrivningar	4	-361	-334	-612	-583
Verksamhetens nettokostnader		-4 739	-4 543	-4 494	-4 301
Skatteintäkter	5	4 331	4 126	4 331	4 126
Generella statsbidrag och utjämning	6	772	739	772	739
Verksamhetens resultat		364	322	608	565
Finansiella intäkter	7	12	46	11	8
Finansiella kostnader	8	-8	-13	-55	-70
Resultat efter finansiella poster		368	355	564	503
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		368	355	564	503

3.3 Balansräkning

TILLGÅNGAR (mkr)	Not	2021	2020	2021	2020
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		Kommunen		Koncernen	
Immateriella anläggningstillgångar	9	3	0	12	9
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och anläggningar	10	6 855	6 250	10 516	9 811
Maskiner och inventarier	11	187	189	1 764	1 722
Pågående nyanläggningar	12	572	1 033	893	1 280
Summa materiella anläggningstillgångar		7 614	7 471	13 173	12 813
Finansiella anläggningstillgångar	13	87	87	76	75
Summa anläggningstillgångar		7 704	7 559	13 261	12 897
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd och exploateringsfastigheter	14	13	12	31	28
Fordringar	15	655	478	988	627
Kortfristiga placeringar	16	297	82	585	419
Kassa och bank	17	1	1	3	2
Summa omsättningstillgångar		965	574	1 607	1 076
Summa tillgångar		8 669	8 132	14 868	13 973
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2021	2020	2021	2020
Eget kapital		Kommunen		Koncernen	
Årets resultat		368	355	564	503
Resultatutjämningsreserv		1 246	1 246	1 246	1 246
Övrigt eget kapital		4 266	3 911	7 091	6 602
Summa eget kapital	18	5 880	5 512	8 902	8 350
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	357	343	365	348
Andra avsättningar	20	38	41	370	346
Summa avsättningar		395	384	735	694
Skulder					
Långfristiga skulder	21	1 254	1 217	3 268	3 542
Kortfristiga skulder	22	1 139	1 018	1 963	1 386
Summa skulder		2 393	2 236	5 231	4 928
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		8 669	8 132	14 868	13 973
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	23	2 355	2 298	2 358	2 302
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder eller avsättningar	24	1 540	1 571	1 540	1 571
Övriga ansvarsförbindelser	25	0	0	1	0
Summa panter och ansvarsförbindelser		3 895	3 869	3 899	3 873

3.4 Kassaflödesanalys

(mkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		2021	2020	2021	2020
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		368	355	564	503
Justering för ej likvidpåverkande poster	27	295	336	533	679
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		663	691	1 097	1 182
+/- Minskning/ökning förråd m.m.		-1	4	-3	5
+/- Minskning/ökning kortfristiga fordringar		-167	-113	-361	-30
+/- Ökning/minskning kortfristiga skulder		152	53	615	-181
Kassaflöde från den löpande verksamheten		647	635	1 348	976
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-543	-712	-971	-1 159
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		106	61	106	66
Investering i finansiella anläggningstillgångar		0	0	-3	-1
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-437	-651	-868	-1 094
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		6	100	-311	250
Amortering av låneskulder		0	1	0	0
Amortering av skuld för finansiell leasing		0	-6	-2	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		6	95	-313	250
ÅRETS KASSAFLÖDE		216	79	167	132
LIKVIDA MEDEL vid årets början		81	2	421	289
Varav kortfristiga placeringar					
LIKVIDA MEDEL vid årets slut		297	81	588	421

3.5 Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Reglering

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer (RKR).

Den kommunala bolagskoncernen upprättar årsredovisningen i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen för Luleå kommun omfattar kommunen samt bolagskoncernen. Luleå kommun organiserar de flesta av sina bolag i ett av kommunen helägt holdingbolag, Luleå Kommunföretag AB.

Den sammanställda redovisningen har, för de dotterbolag där kommunen har en ägd andel på mer än 50 %, upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

Förvärvsmetoden innebär att dotterföretagsandelarnas anskaffningsvärden avräknas mot förvärvat eget kapital. I koncernens egna kapital ingår förutom kommunens egna kapital endast den del av dotterbolagens egna kapital som intjänats efter förvärvet. Obeskattade reserver hänförs vid konsolideringen, exklusive uppskjuten skattedel, till respektive dotterbolags egna kapital. Med proportionell konsolidering menas att endast ägd andel av dotterföretagens resultat- och balansräkningar konsolideras i koncernredovisningen.

Varje enskilt koncernbolag konsolideras för sig med undantag för Luleå Energikoncernen där koncernens civilrättsliga årsbokslut konsolideras. Det

minoritetsintresse som finns i Luleå Energikoncernen redovisas inom eget kapital i Luleå kommunkoncernen. Ingen justering har gjorts då det gäller delägda dotterbolag i denna underkoncern då detta utgör ett obetydligt värde i koncernen.

Bolag i vilka kommunen har en ägd andel på mindre än 50 %, betraktas som intresseföretag. Konsolidering av dessa intressebolag görs inte eftersom dessa endast har marginell betydelse för kommunkoncernen.

Aktieinnehav i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktier i intresseföretag motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital.

Skatteintäkter

Den preliminära avräkningen för skatteintäkter i årsredovisningen är basera på Sveriges kommuner och regioners (SKR) decemberprognos för skatteunderlag.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Investeringsbidrag och anläggningsavgifter redovisas som en långfristig skuld. Skulden upplöses och intäktsfördes på ett sätt som återspeglar investerings nyttjande och förbrukning.

Investeringar som aktiveras har ett anskaffningsvärde på minst ett prisbasbelopp (47 600 kr år 2021) och en nyttjandetid överstigande tre år i kommunen och för bolagen ett halvt prisbasbelopp. Lånekostnader aktiveras inte.

Investeringar som inte färdigställts under året redovisas som pågående nyanläggningar. Avskrivningar beräknas inte för mark, konst och pågående nyanläggningar. På övriga anläggningstillgångar sker en planlig avskrivning utifrån den bedömd nyttjandeperiod. Avskrivningarna påbörjas den dag anläggningstillgången är färdig att tas i bruk.

Från och med 2015 tillämpas komponentavskrivning enligt RKR R4 Materiella anläggningstillgångars rekommendation. Historiska värden har beräknats om enligt framtagna modell för fastigheter från år 2016. För gator räknades de historiska värden om i mars 2019 samt att det genomfördes en revidering av modellen i december 2021, då den första bedömningen gjordes på felaktiga antaganden. För anläggningar inom vatten och avlopp infördes komponentavskrivning från år 2016, dock har inte de historiska värdena omräknats. För park och grönområdena tillämpas komponentavskriv-

ning på vissa delar samt att de historiska värdena inte omräknats.

Komponentavskrivning gäller med följande avskrivningstider för tillgångar:

- Fastigheter och anläggningar 10 - 65 år
- Maskiner och inventarier 5 och 10 år
- VA-anläggningar 10 - 99 år
- Gator och vägar 7 - 99 år
- Ledningsrätter 99 år

Finansiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde. Nedskrivning av aktier och andelar sker i de fall värdenedgången anses bestående.

Leasing

Leasing ska enligt RKR-R5 klassificeras och redovisas antingen som finansiella eller operationella leasingavtal. Från och med 2018 redovisar Luleå kommun, leasing och hyra av lös egendom i enlighet med RKR-R5. Klassificering av avtal sker vid avtalens början och avtal tecknade före 2018 har tidigare klassificerats som operationella. I praktiken finns även en stor osäkerhet i vad verkligt värde uppgår till varför man i nuläget väljer att konstatera att alla avtal tecknade före 2018 klassificeras som operationella även om man kan misstänka att vissa kan vara av finansiell karaktär.

Omsättningstillgångar

Värdering av lager/förråd sker enligt lägsta värdes princip, dvs det lägsta av anskaffningsvärdet eller verkligt värde.

Samtliga kundfordringar äldre än 13 månader redovisas som osäkra fordringar. För övriga kundfordringar sker individuell bedömning om fordran ska anses som osäker.

Kortfristiga placeringar värderas till verkligt värde.

Avsättning för deponi

Framtida återställningskostnader för sluttäckning av deponianläggning redovisas som avsättning i kommunen. Beräkningen är utförd 2007 och är omprövad därefter. Sluttäckningen har påbörjats av LUMIRE som kommunen anlitar för uppdraget. I juli 2020 lämnade LUMIRE in en statusrapport till Miljö- och Byggnadsnämnden om sluttäckningen av deponi av etapp 1A med begäran om att förlänga tidplanen med att sluttäckning färdigställs under 2027.

Pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt lag om kommunal bokföring och redovisning enligt den så kallade blandmodellen.

Avsättning redovisar förmånsbestämda pensionsförmåner som intjänats fr o m 1998 samt garanti- och visstidspensioner. Under ansvarsförbindelser redovisas de pensionsförmåner som intjänats före 1998. Beräkning av det samlade åtagandet har utförts av Kommunernas Pensionsanstalt KPA. Pensionsförpliktelser, såväl avsättningar som ansvarsförbindelser, beräknas enligt RIPS.

Pensionsförpliktelser för anställda i bolag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt BFN K3. Det innebär att pensionsförpliktelser inte redovisas som ansvarsförbindelser.

Taxefinansierad verksamhet

Enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, särredovisas den allmänna Va-anläggningens verksamhet och kan därmed särskiljas från annan verksamhet. Redovisningen sker enligt god redovisningssed och finns tillgänglig för fastighetsägarna och andra berörda. I den mån avgiftsuttaget inom vatten- och avloppsverksamheten överskrider självkostnaden minskas intäkten och överuttaget bokförs som en förutbetalad intäkt. Ett över- respektive underuttag regleras inom en 3 års period.

Not 2 Verksamhetens intäkter

Not 2 Verksamhetens intäkter (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Försäljningsintäkter	75	75	70	70
Taxor och avgifter	374	353	369	348
Hyror och arrenden	163	163	152	153
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	414	368	414	368
EU-bidrag	0	1	0	1
Övriga bidrag	7	70	7	70
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	115	83	113	82
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	32	36	32	36
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	71	20	71	20
Övriga verksamhetsintäkter	11	13	2	8
Summa kommunen	1 261	1 182	1 230	1 155
Luleå Kommunföretag AB			0	0
Luleå Business Region AB			6	6
Luleå Lokaltrafik AB			51	54
Luleå Miljöresurs AB			81	73
Nordiskt FlygteknikCentrum AB			11	10
Luleå Hamn AB			94	103
Lulebo AB			616	580
Luleå Energi koncernen			941	767
Summa bolagen			1 799	1 594
Summa kommunkoncernens intäkter			3 029	2 749

Not 3 Verksamhetens kostnader

Not 3 Verksamhetens kostnader (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	3 411	3 294	3 411	3 293
Pensionskostnader	244	238	244	238
Lämnade bidrag	365	349	233	252
Köp av verksamhet	416	323	415	323
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	177	163	139	120
Inköp av material och varor	452	460	356	365
Inköp av tjänst	544	536	522	526
Realisationsförluster och utrangeringar	24	9	21	9
Övriga verksamhetskostnader	7	10	7	10
Justering interna mellanhavanden	-3	9	4	-13
Summa kommunen	5 638	5 391	5 352	5 123
Luleå Kommunföretag AB			3	3
Luleå Business Region AB			21	18
Luleå Lokaltrafik AB			160	159
Luleå Miljöresurs AB			119	107
Nordiskt FlygteknikCentrum AB			12	11
Luleå Hamn AB			69	60
Lulebo AB			282	270
Luleå Energi koncernen			849	679
Bolagsskatt			44	38
Summa bolagen			1 560	1 344
Summa kommunkoncernens kostnader			6 912	6 467

Not 4 Avskrivningar

Not 4 Av- och nedskrivningar (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Byggnader och anläggningar	283	265	398	377
Maskiner och inventarier	68	69	204	205
Nedskrivning gator	10		10	
Summa av- och nedskrivning	361	334	612	583

Not 5 Skatteintäkter

Not 5 Skatteintäkter (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Preliminär kommunalskatt	4 228	4 201	4 228	4 201
Preliminär slutavräkning innevarande år	90	-56	90	-56
Slutavräkningdifferens föregående år	13	-19	13	-19
Mellankommunal kostnadsutjämning		0	0	0
Summa skatteintäkter	4 331	4 126	4 331	4 126

Not 6 Generella statsbidrag

Not 6 Generella stadsbidrag och utjämning (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Inkomstutjämning	475	454	475	454
Kostnadsutjämning	-351	-359	-351	-359
Införandebidrag	39	73	39	73
Bidrag LSS-utjämning	33	34	33	34
Regleringsbidrag	273	80	273	80
Fastighetsavgift	165	160	165	160
Strukturbidrag	138	137	138	137
Stöd maa flyktingsituationen	0	14	0	14
Stöd för att stärka välfärden	0	147	0	147
Summa generella stadsbidrag och utjämning	772	739	772	739

Not 7 Finansiella intäkter

Not 7 Finansiella intäkter (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Utdelning på aktier och andelar i koncernföretag		36		
Utdelning aktier och andelar i andra företag	4		5	1
Försäljningspris, finansiella anläggningstillgångar	0		0	0
Ränta på utlåning	2	3	2	3
Ränteintäkter, övrigt	0		5	3
Orealiserade vinster finansiella omsättningstillgångar	-1	0	-1	0
Kommunal borgensavgift	7	7		
Summa finansiella intäkter	12	46	11	8

Not 8 Finansiella kostnader

Not 8 Finansiella kostnader (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Ränta på upplåning från koncernföretag	1	0	1	0
Ränta på upplåning från övriga	2	4	49	61
Ränta finansiella leasingavtal	0	0	0	0
Ränta inkl löneskatt på pensionsskulden	4	8	4	8
Bankavgifter och bankprovision		0		
Övriga finansiella kostnader	0	0	0	0
Summa finansiella kostnader	8	13	55	70

Not 9 Immateriella anläggningstillgångar

Not 9 Immateriella anläggningstillgångar (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Ingående anskaffningsvärde	0	0	11	11
Anskaffningar	3		4	0
Avyttringar och utrangeringar				
Utgående anskaffningsvärde	3	0	15	11
Ingående ackumulerade avskrivningar	0	0	-2	-2
Årets avskrivningar	0		0	0
Återförda avskrivningar vid avyttring och utrangering				
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	0	0	-3	-2
Utgående redovisat värde	3	0	12	9
Bedömd genomsnittlig avskrivningstid	99 år		67 år	21 år

Not 10 Mark, byggnader och anläggningar

Not 10 Mark, byggnader och anläggningar (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Ingående anskaffningsvärde	9 954	9 441	14 964	14 413
Anskaffningar	927	524	1 165	590
Avyttringar och utrangeringar	-80	-11	-100	-39
Övriga förändringar	0		-17	
Utgående anskaffningsvärde	10 801	9 954	16 013	14 964
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 705	-3 436	-5 154	-4 783
Avyttringar och utrangeringar	50	4	62	14
Övriga förändringar	0		1	0
Årets avskrivning	-293	-272	-406	-385
Utgående ack. avskrivningar	-3 947	-3 705	-5 497	-5 154
Utgående redovisat värde	6 855	6 250	10 516	9 811
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	33 år	32 år	31 år	44 år

Not 11 Maskiner och inventarier inkl. skepp

Not 11 Maskiner och inventarier inkl. skepp (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Ingående anskaffningsvärde	513	469	4 407	4 240
Anskaffningar	65	47	198	163
Avyttringar och utrangeringar	-59	-3	-111	-29
Övriga förändringar	2		52	33
Utgående anskaffningsvärde	520	513	4 546	4 407
Ingående ack. avskrivningar	-324	-258	-2 685	-2 507
Avyttringar och utrangeringar	59	4	108	27
Övriga förändringar	0		-1	
Årets avskrivningar	-68	-69	-204	-205
Utgående ack. avskrivningar	-333	-324	-2 782	-2 685
Utgående redovisat värde	187	189	1 764	1 722
Därav leasade fordon	23	26	26	29
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	8 år	7 år	19 år	20 år

Not 12 Pågående nyanläggningar

Not 12 Pågående nyanläggningar (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Pågående vid årets början	1 033	919	1 280	1 099
Årets investeringar (netto)	379	605	990	814
Årets aktiveringar	-840	-491	-1 377	-633
Pågående vid årets slut	572	1 033	893	1 280

Not 13 Finansiella anläggningstillgångar

Not 13 Finansiella anläggningstillgångar (mkr)	Andel	Kommunen		Koncernen	
		2021	2020	2021	2020
Aktier och andelar kommunkoncernföretag					
Luleå Kommunföretag AB	100%	23	23		
Aktier och andelar intresseföretag					
Luleå Näringsliv AB	49%		0		
Stiftelsen Norrbottensteatern	42%		0		
Kommuninvest Ek förening		60	58	60	59
Shorelink AB	7%	1	1	1	1
Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbottens län			2		2
Luleå Energi AB:s aktier i Lulekraft AB	50%			10	10
Övriga		1	1	1	1
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag mm		85	86	72	72
Långfristiga placeringar					1
Bostadsrätter		1	1	1	1
Uppskjuten skattefordran				3	1
Summa finansiella anläggningstillgångar		87	87	76	75

Not 14 Förråd, lager och exploateringsfastigheter

Not 14 Förråd, lager och exploateringsfastigheter (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Tomter för försäljning	10,0	10,0	10,0	10,0
Förråd och lager	2,5	2,4	20,7	18,1
Summa förråd och exploateringsfastigheter	12,5	12,4	30,7	28,1

Not 15 Fordringar

Not 15 Fordringar (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Kundfordringar	45	51	169	156
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	378	303	519	349
Övriga kortfristiga fordringar	232	124	300	121
Summa fordringar	655	478	988	627

Not 16 Kortfristiga placeringar

Not 16 Kortfristiga placeringar (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Räntefond				
Anskaffningsvärde	297	82	583	371
Värdereglering	-1	0	2	48
Summa kortfristiga placeringar	297	82	585	419

Not 17 Kassa och bank

Not 17 Kassa och bank (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Kassa	0	0	0	0
Bank- och plusgiro	1	1	3	2
Summa kassa och bank	1	1	3	2

Not 18 Eget kapital

Not 18 Eget kapital (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Ingående eget kapital	5 512	5 157	8 350	7 859
- varav koncernjustering av eget kapital			-2	
- avser rättelse av fel 2019				-12
- avser rättelse av fel 2020			-11	
Årets resultat	368	355	564	503
Summa eget kapital	5 880	5 512	8 902	8 350
- Resultatutjämningsreserv (RUR)	1 246	1 246	1 246	1 246

Not 19 Avsättningar för pensioner och likande förpliktelser

Not 19 Avsättningar för pensioner och likande förpliktelser (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	343	312	348	318
Korrigerat IB	-21		-21	0
Nyintjänad pension	39	8	41	8
Årets utbetalningar	-11	10	-12	10
Ränte- och basbeloppsuppräknig	4	7	4	7
Förändring av löneskatt	3	6	4	6
Summa avsatt till pensioner inkl löneskatt	357	343	365	348

Not 20 Andra avsättningar

Not 20 Andra avsättningar (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Avsatt för återställande av deponi	67	67	67	67
Redovisat värde vid årets början	39	42	39	42
lanspråktaga avsättningar	-3	-3	-3	-3
Utgående avsättning	36	39	36	39
Avsatt för uppskjutna skatter			332	304
Övriga avsättningar	2	3	2	3
Summa andra avsättningar	38	41	370	346

Not 21 Långfristiga skulder

Not 21 Långfristiga skulder (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	900	900	2 890	3 198
Långfristig leasingsskuld	17	20	17	20
Sale and leaseback	43	46	43	46
Övriga långfristiga skulder			23	27
Förutbetalda intäkter anläggningsavgifter	135	120	135	120
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	159	131	159	131
Summa långfristiga skulder	1 254	1 217	3 268	3 542
Kommentar				
Sale-and-leaseback				
Försäljningspris	106 mkr			
Avtalets längd	20 år			
Huvudsakliga villkor i avtalet:	Hemsö ska bidra till att utveckla och investera i kommunens expansion med fokus på fastigheter och lokaler för samhällsservice.			
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Anläggningsavgifter återstående antal år (vägt genomsnitt)	33 år	32 år		
Offentliga investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)	34 år	33 år		
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	0,4	0,4	1,56	1,87
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	0,4	0,4	0,21	0,28
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	1,1	2,1	1,89	1,92
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	44,4%		25,3%	31,3%
1-3 år	55,6%	100,0%	56,2%	52,5%
3-5 år			18,4%	9,9%
5-10 år				6,3%
Över 10 år				
Genomsnittlig räntebindningstid inkl derivat	1,14	2,14	1,89	1,92
Genomsnittlig räntebindningstid exkl derivat	1,14	2,14	1,54	1,19
Marknadsvärde säkringsinstrument				
Säkrad låneskuld	100	100	100	100
Marknadsvärde derivat	0	0	-40	-86
- Förutbetalda intäkter för anläggningsavgifter periodiseras på 33 år vilket är lika med den vägda genomsnittliga nyttjandeperioden för VA-anläggningar.				
- Det offentliga investeringsbidraget periodiseras med samma nyttjandeperioder som tillgången som bidraget avses.				

Not 22 Kortfristiga skulder

Not 22 Kortfristiga skulder (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	6	6	371	6
Leverantörsskulder	295	171	474	295
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	666	722	938	901
Övriga kortfristiga skulder	172	121	180	185
Summa kortfristiga skulder	1 139	1 018	1 963	1 386

Not 23 Panter och därmed jämförliga säkerheter

Not 23 Panter och därmed jämförliga säkerheter (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Borgensåtagande kommunala bolag				
Luleå Kommunföretag AB	1 460	820	1 460	820
Lulebo AB	895	1 445	895	1 445
Luleå Hamn AB		33		33
Övriga borgensförbindelser				
Fastighetsinteckningar			3	3
SBAB förlustansvar		0		0
Summa borgensförbindelser	2 355	2 298	2 358	2 302

Luleå kommun har i oktober 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Luleå kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 510 966 139 138 kronor och totala tillgångar till 518 679 716 010 kronor. Luleå kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 3 507 214 540 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 3 554 400 591 kronor.

Not 24 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar

Not 24 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt	1 582	1 642	1 582	1 642
Årets utbetalning	-109	-109	-109	-109
Ränte- och basbeloppsuppräknings	28	50	28	50
Ändringar av försäkringstekniska grunder	42		42	
Övrigt post	-3	-12	-3	-12
Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt	1 540	1 571	1 540	1 571
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad	98%	98%	98,0	98%
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	3	3	3	3
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	0	0	0	0
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0	0	0
Från år 2021 ingår även förtroendevaldas pensionskulda därav avvikelse på UB och IB mellan åren				

Not 25 Övriga ansvarsförbindelser

Not 25 Övriga ansvarsförbindelser (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Lulebo har eventalförpliktelser i form av ansvarsbelopp Fastigo			1	0
Summa övriga ansvarsförbindelser			1	0

Not 26 Leasing

Not 26 Leasing (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Finansiell leasingavtal				
Fordon				
Totala minimileaseavgifter	24	27	27	29
Nuvärde minimileasavgifter	23	26	26	29
Därav förfaller inom 1 år	6	6	8	7
Därav förfaller inom 1-5 år	17	20	18	22
Därav förfaller senare än 5 år				
Operationella leasingavtal				
Minimileaseavgifter				
- med förfall inom 1 år	4	5	20	25
- med förfall inom 1-5 år	1	2	50	58
- med förfall senare än 5 år			39	45
Alla leasingavtal tillhörande kommunen som tecknades före 2018 har klassificerats som operationella leasingavtal				

Not 27 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Not 27 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision (tkr)	Kommunen		Koncernen	
	2021	2020	2021	2020
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	183	160	902	988
Förtroendevalda revisorer*	–	–	–	–
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)	–	–	–	–
Total kostnad för räkenskapsrevision	183	160	902	988
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	1 797	2 017	1 934	2 534
Förtroendevalda revisorer*	–	–	–	–
Lekmannarevision	–	–	–	–
Total kostnad för övrig revision	1 797	2 017	1 934	2 534
Total kostnad för revision	1 979	2 177	2 835	3 522
* Uppgift saknas				

4 Revisionsberättelse

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer verksamheten i kommunens företag.

Styrelsen och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsd i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktningen och omfattning som krävs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har konstaterade redan under 2020 att arbetet med den interna kontrollen har förbättrats vilket har fortsatt under 2021. Även uppsikten över de kommunala bolagen har förbättrats under 2021 Vi anser dock att uppsikten både över nämnderna och de kommunala bolagen bör stärkas. Vi anser även att kommunstyrelsens samordningsansvar bör tydliggöras.

Året visar på stort överskott men trots det så kan bristande underhåll över tid ha bidragit till rivning av kommunala fastigheter vilket vi ser allvarligt på.

Vi bedömer sammantaget att nämnder i Luleå kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer sammantaget att kommunstyrelsen i Luleå kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi anser dock att arbetet med kommunstyrelsens uppsiktsplikt gällande både nämnder och bolagskoncern bör stärkas.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen delvis är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

För uttömmande redogörelse se respektive rapport.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelsen och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2021 fastställs.

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

1. Revisorernas redogörelse
2. Förteckning över de sakkunnigas rapporter
3. De sakkunnigas rapporter
4. Förteckning över granskningsrapporter för bolag med lekmannarevision
5. Granskningsrapporter från lekmannarevisorer (bilaga 20-30)
6. Förteckning över revisionsberättelser för bolag med lekmannarevision
7. Revisionsberättelser

Vi återoppar i övrigt bifogade redogörelser och rapporter.

Luleå den 11 mars 2022

Rolf Höglund
Ordförande

Lars Lassinantti Vice
Ordförande

Lars Anehagen

Ove Bucht

Robert Edin

Josef Esberg

Bernt Johansson

Christer Johansson

Folke Sundberg

Åke Wallin

5 Uppföljning av Kommunfullmäktiges mål

De fyra utvecklingsområdena för 2019–2022 har efter året 2021 kommit tre fjärdedelar i mandatperioden. Områdena har inte riktade mål till utpekade nämnder och styrelser. För att nå en utveckling och större förflyttning inom dessa utvecklingsområden behövs samverkan och ett gemensamt ansvarstagande som ligger på alla nämnder och bolagsstyrelser. Besluten om hur utvecklingsområdena ska nås med olika åtaganden tas i nämnd och styrelse. Bedömningen av måluppfyllnad utgår från dessa åtaganden där utpekade måttal blir betydande. Åtaganden och måttal ser olika ut i kommunens verksamheter med utgångspunkt i lokala prioriteringar eller utmaningar. I viss mån viktas verksamheternas möjlighet att påverka utvecklingsområdet samt en bedömning av centrala indikatorer.

- Ökad jämlikhet
- Mer jämställd fördelning av makt och resurser
- Minskad klimatpåverkan
- Starkare ekonomi för tillväxt

5.1 Ökad jämlikhet

Bedömning av utvecklingsområdet

Under året har verksamheterna fått vara flexibla, nytänkande och hitta kreativa lösningar för att hantera pandemins konsekvenser. En hel del insatser har kunnat genomföras men många åtgärder har också fått ställas in på grund av pandemins konsekvenser. Spridningen gällande behörighet till gymnasieskolan har ökat sedan föregående år. Unga som anser sig ha möjligheter att kunna påverka i kommunen har minskat från en redan låg nivå. Arbetslösheten har minskat totalt men bland de som varit arbetslösa två år eller längre märks ingen minskning. Bedömningen blir därför att utvecklingsområdet inte uppnås.

Pandemins konsekvenser hittills och de som kommer att kvarstå även om pandemin upphör har påverkat jämlikheten negativt. Det är de som redan innan pandemin hade sämre socioekonomiska förutsättningar som drabbats hårdast. Därför är bedömningen att det är oklart om utvecklingsområdet kommer att nås under mandatperioden.

Tre förvaltningar och fyra bolag har rapporterar rätt med hänvisning till att egna mål/mått inte uppnåtts även om verksamheterna genomfört omfattande åtgärder. Resterande verksamheter har

bedömt att utvecklingsområdet uppnåtts 2021.

För en större framflyttning inom utvecklingsområdet är det viktigt att ta reda på vilka konsekvenser som pandemin medfört för den egna verksamheten och dess målgrupper. Det ger ett bra underlag för kompensatoriskt arbete, vilket vi erfarit ger resultat. Att fokusera på socioekonomiska förutsättningar i kommunens stadsdelar och byar, använda det som underlag för prioriteringar, är ytterligare något som kan bidra till att utvecklingsområdet uppnås. Att utveckla tillämpningen av barnkonventionen och tillförsäkra barn och unga deras rätt att göra sin röst hörd i frågor som rör dem kan stärka deras delaktighet och påverkansmöjligheter. Återhämtningen på arbetsmarknaden kan bidra positivt till måluppfyllelse.

Bedömning av delområden

I bedömningen av delområdena lyfts exempel på insatser och resultat fram som på olika sätt är av betydelse för utvecklingsområdet. Det är inte en heltäckande bild av varje verksamhets rapportering.

Ökad jämlikhet i barn och ungas uppväxtvillkor

En hel del åtgärder har genomförts trots pandemin. Kultur- och fritidsförvaltningen har genomfört digitala sagostunder och visat digitala filmer med konstpedagogiskt innehåll under sportlovet. Insatser har gjorts för att uppmuntra till spontanidrott genom exempelvis sommarsatsningar tillsammans med Rädda barnen på Hertsön och Porsön. Direktboka är ett system som prövats för att möjliggöra både för privatpersoner och föreningar att själva boka tider i idrottsanläggningar och därigenom öka förutsättningar för spontanidrott och rörelse. Barn- och utbildningsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen har haft projekt för ökad rörelse under hela skoldagen med extra insatser till socioekonomiskt mer svaga områden. Andelen fysiskt aktiva som mäts i årskurs 7 har ökat sedan året innan. 94 procent av pojkarna och 84 procent av flickorna uppger att de är fysiskt aktiva så att de blir andfådda minst tre gånger per vecka. Detta är något osäkra siffror då svarsfrekvensen var lägre än tidigare.

Socialförvaltningen har fokuserat på psykisk hälsa och att kunna ge tidigt stöd. Psykiatrivecka har genomförts digitalt i samverkan med regionen och Norrbottens kommuner. Inom Kraftsamling psykisk hälsa har flertalet aktiviteter har genomförts. Drygt

2500 nya ärenden har inkommit till deras verksamhet Folkhälsa, ett resultat av proaktivt arbete, marknadsföring och samverkan med andra aktörer. Föräldrautbildningar har genomförts i olika stadsdelar för att öka möjlighet för deltagande. Behovet av information på flera andra språk har uppmärksammats. En kommunövergripande handlingsplan kring alkohol, narkotika, doping, tobak, och spel (ANDTS) har tagits fram och utbildning till ANDTS-coach har genomförts. Arbete för bättre struktur angående medling vid brott för de som är under 21 år har påbörjats. Fältverksamhet har startats upp och genomförts vid fem tillfällen under hösten.

Pandemin har försvårat skolans kompensatoriska uppdrag, något som Skolverket också lyft i en rapport om pandemins konsekvenser. Barn- och utbildningsförvaltningen har gjort omfattande insatser för att möjliggöra lärande för alla. Gymnasieskolans enkät om konsekvenser av distansundervisning på lärande och hälsa visar att många har klarat distansundervisningen bra och känner stolthet över att klara av att jobba mer självständigt. För elever som känt att utmaningarna blivit för stora har skola hemma upplevts mer stressande och en oro för att inte klara studierna. Det har blivit tydligt hur skillnader i hemförhållanden som exempelvis trångboddhet och tillgång till internetuppkoppling påverkar studier och hälsa.

Exempel på kompensatoriskt arbete som skolan gjort är riktade insatser av fritidshemsutvecklare, fördelning av förstelärare, IT-stöd och fördelning av stadsbidrag. Grundskolan har bland annat satsat på läxläsning och lovskola samt pojkar lärande.

Behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram ökade under läsåret för pojkar men minskade något för flickor. Behörigheten totalt är högre än riket och socioekonomiskt liknande kommuner. På skolnivå framkommer att två av de fyra skolorna med större socioekonomiska utmaningar förbättrat gymnasiebehörigheten även detta läsår. Utvecklingen i de olika skolorna totalt i kommunen har varierat där några har ökat sin andel behöriga medan andra har minskat. Skillnader mellan den skola med lägst och den med högst andel behöriga till gymnasieskolan har ökat sedan förra året.

Att gå ut gymnasiet är viktigt för möjligheter till framtida jobb. 80 procent av tjejerna och 72 procent av killarna går ut gymnasieskolan inom 4 år. En ökning för tjejerna och minskning för killarna sedan föregående år. Luleå har en högre andel som går ut gymnasiet inom fyra år både jämfört med riket och med socioekonomiskt liknande kommuner.

Revisorerna har vid granskning av förutsättningar för likvärdig utbildning gjort bedömning att grund-

skolan står sig väl jämfört med riket och att skolan har förutsättningar att ge likvärdig utbildning men att det inte bedrivs fullt ut. Förutsättningar för ny-anlända är dock inte jämlika och andelen legitimerade och behöriga lärare skiljer sig mycket mellan skolenheterna. Förutsättningar för att hjälpa elever som har behov är ytterligare något som lyftes. Skolan beaktar detta i sitt fortsatta arbete.

Barn och ungas uppväxtvillkor handlar om att ge förutsättningar för en likvärdig fritid och skola. Utemiljön är viktig liksom stöd i föräldraskap. Fler verksamheter berörs av detta delområde och skulle kunna ha åtaganden. Fortsatt fokus på kompensatoriskt arbete för att utjämna skillnader och uppmärksamma pandemins konsekvenser bidrar till positiv utveckling och möjligheter att uppnå delområdet för mandatperioden. Statistik saknas för bedömning av utveckling av tobaks- och alkoholkonsumtion bland unga.

Öka möjligheter för unga att påverka Luleås framtid

En kommunövergripande arbetsgrupp har tagit fram mallar och stödmaterial som finns på intranätet, arrangerat webbutbildning i prövning i barnets bästa och planerat för en digital inspirationsdag som genomförs efter årsskiftet.

Arbete kring barnkonventionen pågår i olika grad i kommunens verksamheter. För flera handlar det om att ta fram processer och arbete för att bland annat genomföra barnkonsekvensanalyser (BKA). Socialförvaltningen genomför barnsamtal vid utredningar som gäller barn, något som säkerställs genom obligatoriska fält i utredningsformulär. Barn- och utbildningsförvaltningen har gjort BKA inför viktiga beslut och barns åsikter har beaktats. Målinriktat arbete pågår för att elever ska ha större inflytande över sin utbildning. Kultur- och fritidsförvaltningen följer upp andel i deras verksamheter som upplever delaktighet. Flera åtgärder har inte kunnat genomföras på grund av pandemin.

Ungdomsenkäten lokal ungdomspolitisk uppföljning (LUPP) har genomförts i åk 8 samt år 2 på gymnasiet i samtliga kommunala och fristående skolor. En undersökning som görs vart fjärde år. Svarsfrekvensen var mycket hög 85 procent för åk 8 och 64 procent för gymnasiet, betydligt högre än vid förra undersökningen. Såväl rapporter till samtliga skolor samt kommunövergripande rapport tas fram i början av 2022 då även analys kommer att göras. Andelen i år 2 på gymnasiet som uppger att de har goda eller mycket goda möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen har minskat med fyra procentenheter sedan förra undersökningen till 16 procent. Fler killar än tjejer

anser sin ha möjlighet att påverka. Motsvarande för åk 8 är 18 procent vilket är en liten ökning sedan förra undersökningen. Även i här är det något fler killar än tjejer som anser sig ha goda eller mycket goda möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen.

Det är stor skillnad i upplevelse av att ha möjligheter att påverka mellan elever boende i olika kommundelar, upp till 13 procent skillnad mellan de med högst och de med lägst andel, gäller både åk 8 och år 2 på gymnasiet.

Det är mycket osäkert om detta delmål kan nås för mandatperioden. Pågående arbete kring barnkonventionen är positivt men behöver utvecklas ännu mer. Ungas uppfattning om möjligheter att påverka ger en tydlig signal att detta är något som behöver få ett större fokus.

Öka andelen långt från arbetsmarknaden som går till arbete eller studier

Flertalet verksamheter har rapporterat svårigheter med att kunna ta emot personer för praktik, trainee, sommarjobb eller visstidsanställning på grund av pandemin. Kommunstaben har tagit fram en handlingsplan för social hänsyn. Arbetsmarknadsförvaltningen har satsat på spelutbildning för hemmasittare tillsammans med Bodens kommun. Detta resulterade att 9 av 12 deltagare gick vidare till studier. Samarbete mellan socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen har bidragit till att antalet barnfamiljer som har behov av försörjningsstöd har minskat sedan förra året.

Socialförvaltningen har möjliggjort att 48 personer fått extratjänst inom vård- och omsorgsboenden. En stor andel av de med extratjänster saknar gymnasieutbildning och kombinerar därför ofta arbete med studier. Luleå kommer inte att få medel för fler extratjänster men de som beviljats får stanna tiden ut. Inga förlängningar görs.

Andelen som går till arbete efter kommunala insatser är 30 procent, en dubbling jämfört med föregående år och omfattar lika många kvinnor som män. Den positiva utvecklingen beror på en mer gynnsam arbetsmarknad. Andelen som går till studier efter arbetsmarknadsinsatser har minskat till 11 procent, fler män än kvinnor. Detta kan bero på att det är lättare att få jobb och att de som finns kvar inom arbetsmarknadsförvaltningen har en svagare ställning på arbetsmarknaden och har svårare att ställa om till studier. Internt utvecklingsarbete pågår för att öka andelen som går till studier.

Andelen som varit arbetslös i 12 månader eller mer har minskat med 6 procent sedan förra året men de som varit arbetslösa 24 månader eller mer ligger kvar på samma nivå som tidigare.

Pandemin har påverkat arbetsmarknaden men Luleå har inte drabbats så hårt av uppsägningar och varsel som riket i övrigt. Med den positiva utveckling som är nu och om stödinsatser görs för gruppen långtidsarbetslösa finns det möjligheter att uppnå delområdet för mandatperioden.

5.2 Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Bedömning av utvecklingsområdet

Den samlade bilden av kommunens rapportering 2021 är att utvecklingsområdet har god progression. Två förvaltningar rapporterar rött eftersom verksamhetens mätetal inte nås till fullo. Alla andra förvaltningar och bolag rapporterar grönt.

Utvecklingsområdet har fokus på jämställdhetsintegrering, att identifiera och åtgärda brister gällande service, bemötande och beslut utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Vissa förvaltningar säkerställer ett område i taget, exempelvis jämställd myndighetsutövning eller upphandling. Andra prioriterar en aktuell utmaning med mätetal som går att följa över tid, exempelvis pojkars skolresultat. Det pågår också flera kunskapshöjande aktiviteter, framtagande av handlingsplaner och införande av jämställdhetsamordnare som stöd i arbetet. Gällande mäns våld mot kvinnor ligger fokus på att utveckla ordinarie funktioner för skydd och stöd, till både våldsutsatta och våldsutövare. Kunskapshöjande aktiviteter för att upptäcka och förhindra våld pågår också.

Pandemin har fört med sig nya jämställdhetsutmaningar. En konsekvens är ökad efterfrågan på stöd och skydd gällande våld i nära relation under pandemins isolering. När verksamheter stänger eller ersätts med digitala kontakter ändras också förutsättningar för jämställd service. Exempelvis ser vi mer av traditionella könsmonster bland besökare till kultur och fritidsaktiviteter. Könsskillnader i skola och i arbetsmarknadsinsatser bör följas framöver, också hälsoaspekter i yrkesgrupper med hög arbetsbelastning under pandemin.

För att öka progressionen i utvecklingsområdet krävs fler konkreta resultat. Insatser som utjämnar könsskillnader gällande service, bemötande och resursfördelning. Men också insatser som främjar jämställdhet på sikt med koppling till kommunens övergripande mål och nationella mål. Utmaningar av särskilt vikt för Framtidens Luleå är; den könsuppdelade arbetsmarknaden, kvinnors hälsa och arbetsmiljö, unga pojkars utanförskap samt ett tidigt våldsförebyggande arbete.

Bedömning av delområden

I bedömningen av delområdena lyfts exempel på insatser och resultat fram som på olika sätt är av betydelse för utvecklingsområdet. Det är inte en heltäckande bild av varje verksamhets rapportering.

Jämställd service, bemötande & resursfördelning till kvinnor, män, flickor och pojkar

Barn- och utbildningsförvaltningen har fortsatt fokus på pojkars skolresultat och flickors upplevelse av stress i år. Området omfattar två mätetal; meritvärdet för pojkar, exklusive nyinvandrade och okänd bakgrund, samt flickors upplevelse av stress över skolarbetet enligt hälsosamtalen. Pojkarnas faktiska behörighet till gymnasiet samt meritvärde har ökat samtidigt som flickornas minskat. För båda könen befinner sig meritvärdet i mellanskiktet jämfört med övriga kommuner. Flickornas upplevelse av stress relaterat till skolarbetet har minskat avsevärt och når målet för läsåret 2020/2021 i grundskolan, men inte för gymnasiet. Flickors stressnivå är dock högre än pojkars. Grundskolan har också startat upp ett arbete om jämställd resursfördelning med fokus på hur fördelningen av extra resurser ser ut mellan pojkar och flickor. Flera omfattande insatser till skolledare har genomförts för att uppmärksamma betydelse av normer och kulturer i skolmiljö och särskilt motverka könskillnader i skolresultat. Grundskolan intensifierade arbetet med att uppmärksamma skillnader i måluppfyllelse mellan skolor utifrån socioekonomi och kön.

Socialförvaltningen arbetar vidare med jämställdhetsanalyser vid myndighetsutövning, såväl som vid exempelvis verksamhetsområde folkhälsa i år. Resursfördelning för insatser på barn och ungdom och familj enheten är jämnt fördelat mellan könen, även gällande barnutredningar. Jämställt bemötande att lyssna på barn utifrån barnrättslagen har också varit i fokus. Stickprov i utredningar har genomförts för att få fram förbättringsområden. Inom rehabiliteringsenheten vid den kommunala hälso- och sjukvårdsverksamheten har en ny process implementeras med syfte att nå en mer jämställd rehabilitering. Nyckelpersoner inom planering, budgetering och uppföljning har utbildats i gender budgeting. Socialchefens ledningsgrupp analyserar jämställdhetseffekter av alla beslut.

Kultur- och fritidsförvaltningen har haft flera stängda verksamheter pga. pandemin och redovisar färre nyckeltal och en del negativa konsekvenser. Gällande LOK-stöd uppvisas en skev könsfördelning i jämförelse med tidigare år, 44 procent till flickor och 56 procent till pojkar. Resultatet

kommer att följas upp i dialog med Riksidrottsförbundet. Vissa ungdomsaktiviteter har genomförts i annan regi under året med resultatet att färre tjejer kommer till öppen verksamhet. En viktig analys är att ett medvetet arbetssätt med fokus på könsnormer i ungdomsaktiviteter gör skillnad. Utveckling av programutbudet så att fler män deltar i bibliotekets läsfrämjande, kunskapshöjande och skapande aktiviteter fortsätter.

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar vidare med underrepresenterat kön i utbildning och arbetsmarknadsinsatser. En målsättning om 30 procent män i omvårdnadsutbildningen nås med råge, liksom gällande andel kvinnor i fordonsutbildningar där målsättning (15 procent) nås med 31 procent i utfall. En bidragande faktor kan vara att arbetsgivare öppet kommunicerar att de gärna anställer kvinnor. Gällande könsfördelningen av deltagare inom förvaltningens egna verksamheter nås inte målet om 40/60. Totala utfallet på förvaltningen för året blir 37 procent kvinnor och 63 procent män. Jämställdhetsombud finns nu på samtliga enheter för att ge stöd i arbetet framöver.

Stadsbyggnadsförvaltningen har tagit fram en handlingsplan för jämställdhet med mål och aktiviteter för samtliga avdelningar. Exempelvis synliggörs kvinnor i projekt som Östra länken och strategiskt arbete med jämställd kommunikation. Skolprojekt har genomförts där miljön har studerats utifrån trygghets- och jämställdhetsperspektivet.

Kommunen har ökat antalet upphandlingar med jämställdhet som utvärderingskriterium och med obligatoriska jämställdhetskrav i jämförelse med år 2019. Kommunen har, i jämförelse med andra kommuner, en hög andel upphandlingar med jämställdhetskrav. Både kvinnor och män är nöjda med kontakten de har när de ringer till kommunen. De kommunala bolagen når sina mål om jämställd sponsring.

Förhindra och motverka mäns våld mot kvinnor

Socialförvaltningen arbetar vidare med stöd och rådgivning till våldsutsatta och våldsutövare samt utvecklar det våldsförebyggande arbetet. Kunskapshöjande insatser pågår också för att förstå och upptäcka våld. Under året syns en ökad tillströmning, fler anmälningar, utredningar och beslut om skyddat boende.

Fler personer har sökt sig till EQ-mottagningen än tidigare år; 23 nya ärenden, men når ej målet om 30 ärenden. En framgångsfaktor är samverkan med myndighetsutövning, polisen, kultur och fritid, elevhälsan samt mer fokus på marknadsföring.

Under året har också det våldsförebyggande arbetet utvecklats. Exempelvis: Uppsökande arbete på fritidsgård genom samverkan mellan Navet, Centrum mot våld, och ungdomsmottagningen; Dö för dig, värdegrunds- och informationsarbete på gymnasiet i samverkan med elevhälsan och EQ-mottagningen; Samordning av konceptet Kärleken är fri på skolor; IVIN-utbildningen som stöd till våldsutövare.

Centrum mot våld har tagit emot totalt 338 nyinkomna ärenden, men når ej målet om 350. FREDA-mottagningen ger stöd till barn som upplevt våld och har genomfört samtal med 29 barn. FREDA-mottagningen ger även stöd till våldsutsatta och har gett stöd till 154 personer.

Efterfrågan av stöd har varit mycket hög under hösten 2021, vilket har medfört väntetid. Genom ett statsbidrag inom våld i nära relation har det varit möjligt att förstärka med en årsarbetare som arbetat både på FREDA-mottagningen och med våldsutredningar. Pandemin har medfört att många samtal genomförts digitalt och gruppverksamheten har varit pausad under en period. Nu startas fler grupper än tidigare. FREDA och EQ-mottagningen har nu även möjlighet att ta emot ärenden från 15 år.

Centrum för våld deltar även i det länsövergripande UNA-projektet för att höja kompetensen om hedersrelaterat våld och förtryck med flertalet träffar och kommunikationsinsatser till civilsamhället under året. Exempelvis anordnades ett panelsamtal med hur skolor arbetar med hedersrelaterat förtryck och våld under En vecka fri från våld.

Våld i nära relationer uppmärksammas också på Arbetsmarkandsförvaltningen med flera kunskapshöjande aktiviteter så väl som framtagande av ett lokalt stödmaterial för medarbetare. Stadsbyggnadsförvaltningen har genomfört trygghetskapande åtgärder så som mer fokus på belysning och slyröjning. Trygghetsvandringar genomförs som underlag.

5.3 Minskad klimatpåverkan

Bedömning av utvecklingsområdet

Förflyttningen inom utvecklingsområdet under 2021 är främst kopplat till typen av tjänstefordon och bränsleanvändningen samt de effekter som pandemin har haft på tjänsteresorna.

Sju förvaltningar av nio rapporterar grönt med hänvisning till resultat för egna mål/mått om resor i tjänsten, måltidsverksamhet samt arbete med minskad plastanvändning. Två förvaltningar rapporterar rött med hänvisning till att de inte nått

egna mål/mått för tjänstefordon och bränsleanvändning. Sex kommunala bolag rapporterar grönt och ett rött med anledning av resultat i förhållande till inköp av nya tjänstefordon som kan drivas med antingen el eller annat förnyelsebart drivmedel.

Utvecklingsområdet består av fyra delområden. Bedömningen är att det skett en positiv förflyttning för två av delområdena, minskad klimatpåverkan från måltidsservice och användningen av platser. För övriga delområden, halvera klimatpåverkan från egna resor och transporter samt att långsiktiga investeringar ska bidra till en minskad klimatpåverkan är bedömningen att önskat resultat inte kommer nås för mandatperioden om inte stora satsningar görs.

Bedömningen för utvecklingsområdet som helhet är att det inte uppnås. Inte heller för mandatperioden då det är stora förflyttningar som behöver ske på kort tid och det är svårt att se tydliga tecken på ett samlat och pågående arbete som kommer att ge ett gott resultat för de indikatorer som bedömningen bygger på.

Exempel på övriga åtaganden som minskar klimatpåverkan som tagits upp av verksamheterna är energieffektivisering i lokaler och anläggningar, samverkan för hållbart byggande, kraftig ökning av distansmöten, cirkularitet vid hantering och inköp av datorer, framtagande av förslag till färdplan för att minska klimatpåverkan, miljöarbete på dagliga verksamheter samt facklad mängd rötgas.

Bedömning av delområdena

I bedömningen av delområdena lyfts exempel på insatser och resultat fram som på olika sätt är av betydelse för utvecklingsområdet. Det är inte en heltäckande bild av varje verksamhets rapportering.

Halvera klimatpåverkan från egna resor och transporter

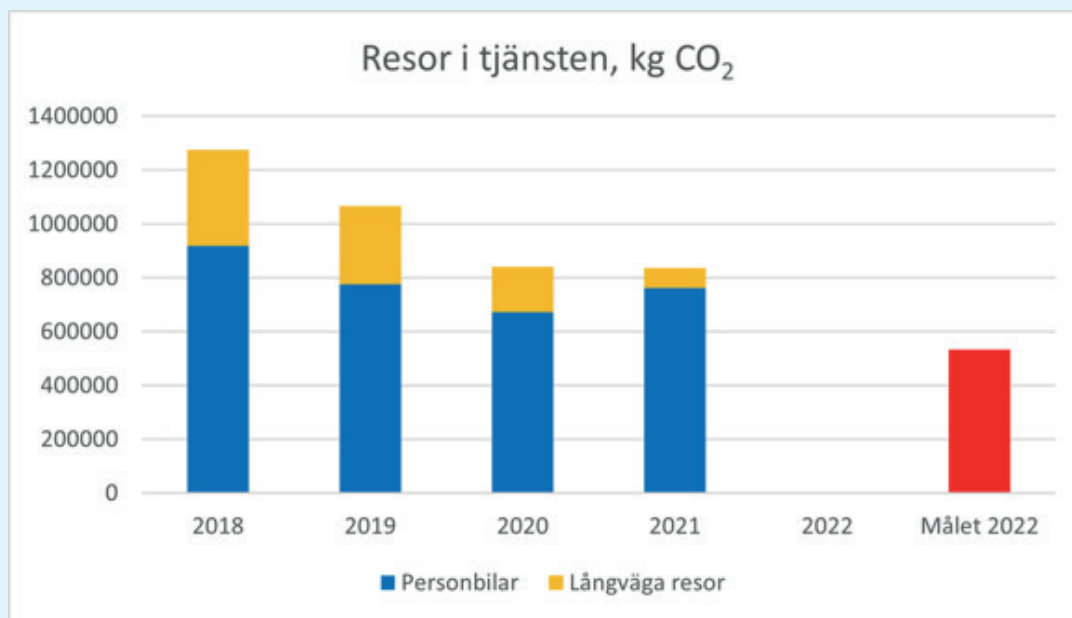
Klimatpåverkan från förvaltningarnas lokala resor och långväga resor i tjänsten har minskat med mindre än en procent jämfört med 2020 (se tabell 1). Detta indikerar att en halvering till 2022 kräver betydande insatser. Totalt har klimatpåverkan från resor i tjänst minskat med 34 procent sedan 2019.

Klimatpåverkan från de långväga resorna minskade med 56 procent under 2021 jämfört med 2020. Den totala minskningen mellan 2019 och 2021 är 79 procent. Detta är en tydlig effekt av pandemin och om resultatet ska fortsätta vara positivt måste de långväga resorna fortsättningsvis till stor del ersättas av olika former av digitala möten och konferenser.

Klimatpåverkan från lokala resor med tjänstefordon, hyrbilar och privat fordon i tjänst ökade med 13 procent från 2020. Noterbart är att den totala körsträckan under 2021 minskade. Dock minskade även den totala mängden förnybara drivmedel, från 41 procent till 34 procent, vilket förklarar den ökade klimatpåverkan från dessa resor. Sedan 2019 har det skett en minskning klimatpåverkan med

17 procent. För de lokala resorna ligger tankningskvoten för biogasfordonen fortsatt på 80 procent, samma som för 2020. Jämfört 2019 är det en tydlig förbättring då tankningskvoten var 65 procent.

Om resultatet för lokala resor ska utvecklas positivt behövs en tydlig satsning på elfordon och laddinfrastruktur samt förnybara drivmedel för fordonsflottan.

Tabell 1. Resor i tjänst Luleå kommun 2018–2021.

För transporter rapporterar stadsbyggnadsförvaltningen samt barn- och utbildningsförvaltningen pågående arbete med att uppmuntra till ett mer hållbart resande. Socialförvaltningen har under 2021 arbetat med beteendeförändringar för att optimera transporter, bland annat genom ökad samåkning.

Minska klimatpåverkan från användning av plaster

För minskad användningen av plaster rapporterar socialförvaltningen flera genomförda aktiviteter som påverkar klimatpåverkan, exempelvis har kartläggning av produkter gjorts och en checklista har delats ut till alla förvaltningens verksamheter. Även dialogmöten med andra förvaltningar inom kommunen har genomförts.

Kommunstabens har under 2021 påbörjat framtagandet av handlingsplaner för att öka sortimentet för återvunnen plast.

Långsiktiga investeringar ska bidra till en minskad klimatpåverkan

På stadsbyggnadsförvaltningen har ett arbete för att synliggöra klimatpåverkan i samband med investeringar startat. Bland annat kommer de att genomföra livscykelanalyser för större investeringsobjekt.

Minska klimatpåverkan från vår måltidsverksamhet

För måltidsverksamheten rapporterar barn- och utbildningsförvaltningen flera genomförda aktiviteter som minskar klimatpåverkan, exempelvis ökad andel vegetariska måltider och minskat matsvinn. Helåret 2019 var koldioxidekvivalensen 1,9 kilo per inköpt kilo livsmedel, 2021 var samma siffra 1,68. Det uppsatta målet på 1,8 kilo per inköpt kilo livsmedel är uppnått.

5.4 Starkare ekonomi för tillväxt

Bedömning av utvecklingsområdet

Förflyttningen inom utvecklingsområdet under 2021 var främst kopplat till effektivisering. Detta gäller för både förvaltningar och bolag. Flera verksamheter har också redovisat insatser som syftar till fler arbetstillfällen, insatser för minskad arbetslöshet samt attraktivitet. Exempelvis insatser för förbättrat företagsklimat, näringslivsprojekt, projekt för att höja den generella utbildningsnivån hos arbetssökande samt förutsättningar för näringslivsetableringar. De kommunala bolagen har mål gällande räntabilitet och soliditet.

Merparten av verksamheterna (60 %) redovisar att målet för utvecklingsområdet har nåtts. Ett

antal förvaltningar redovisar att de inte hunnit genomföra målsatt effektivisering men att arbetet planeras genomföras under 2022. Andra orsaker som påverkat är ett överprövat mark- och anläggningsavtal, framskjutna VA-projekt och ökade kostnader för material. År 2021 präglas av en rejält ökad planeringstakt med dubbelt så många beslut om nya detaljplaner. Pandemin och de åtgärder som infördes som en följd av den har påverkat såväl näringslivet som kommunen. Inom bolagskoncernen har pandemin framför allt påverkat Luleå Lokaltrafik AB genom minskat resande och biljettintäktsbortfall.

För hela mandatperioden är bedömningen att det är en god framfart i delområdet som syftar till en effektivare verksamhet. Inom delområdet som syftar till att minska effekterna av arbetslöshet har det genomförts och genomförs insatser som kan bidra till förflyttning. Under de senaste två åren har frågan om kompetensförsörjning och arbetskraftsbrist lyfts tydligare. Arbetslösheten i kommunen fortsätter att minska och på ett år har antalet inskrivna arbetslösa minskat med 655 personer i Luleå och 1 734 personer i länet. Den ekonomiska tillväxten har ökat i och med vaccinationer och i takt med att coronapandemins restriktioner i samhället lättat/-ar. När samhället öppnar upp ökar även efterfrågan av personal inom olika branscher.

Norra Sverige, och Luleå, står inför mycket omfattande investeringar som en följd av den gröna industriomställningen. För att hantera denna utveckling behöver vi bli fler. Spännande arbetstillfällen och attraktiva boendemiljöer är sådant som bidrar till att locka fler till kommunen. Andelen unga kvinnor som anser att Luleå utvecklas positivt ökar (utfall 52 %), och uppsatt mål (50 %) nåddes. För att nå uppsatta befolkningsmål (och kompetensförsörjning) bedöms fortsatta insatser för att öka Luleås attraktionskraft för unga kvinnor som avgörande.

Luleås kommun präglas av ett diversifierat och välbalanserat näringsliv med god tillväxt gällande förädlingsvärden, men tillväxten i andel anställda ligger under rikets medel (2020, som är senaste tillgängliga statistik). Det är framför allt ett antal större företag som dragit ner på antalet anställda medan övriga visade en god utveckling.

Bedömning av delområdena

I bedömningen av delområdena lyfts exempel på insatser och resultat fram som på olika sätt är av betydelse för utvecklingsområdet. Det är inte en heltäckande bild av varje verksamhets rapportering.

Öka Luleås attraktionskraft för unga kvinnor 15-35 år

Tre verksamheter har genomfört insatser inom delområdet. Det handlar bland annat om insatser som syftar till ökad attraktivitet, exempel är arbete med arbetsgivarvarumärket "Spela roll" och kommunikationsinsatser. Det finns även aktiviteter för att studenter efter studier ska stanna i Luleå.

Hemvändareventet "Hemlängtan" är genomfört i maj. Samverkan sker, exempelvis kring etableringen av nytt stålverk i Boden runt frågor om attraktiv stad och kompetensförsörjning. Kommunikationsinsatser som till exempel "Därför valde jag Luleå-porträtt", "Alla hjärtans stad" (på alla hjärtans dag i februari) och kring "Luleå 400 år", har genomförts. Två guldlag har också uppmärksamats, #Luleåvinner.

Kultur- och fritidsförvaltningen har genomfört en undersökning av vad unga kvinnor önskar, men arbete kvarstår med att skapa attraktivt utbud utifrån enkätsvaren. Arbete planeras till 2022 liksom meröppet på biblioteken.

Minska effekterna av arbetslöshet genom att fler kommer till arbete eller studier

Tre verksamheter har åtaganden inom delområdet. Insatser finns inom vuxenutbildning, kommunstabil och gymnasieutbildning.

Reformeringen av Arbetsförmedlingen har påverkat arbetsmarknadsförvaltningens möjlighet att bedriva projekt samt inflödet av deltagare. Det pågår ett projekt för att öka andelen med försörjningsstöd som går till arbete och studier. Målet att öka andelen som går till studier har inte nåtts men flera andra mål har uppfyllts. Under perioden har en digital sommaraktivitet genomförts i samverkan mellan två förvaltningar riktad till deltagare på försörjningsstöd. Syftet med sommaraktiviteten var att bidra till aktivitet och minska passivitet hos deltagarna och närma sig egen försörjning.

Därutöver finns även näringslivsprojekt som syftar till fler arbetstillfällen och kompetensmatchning.

Andelen ungdomar som två år efter fullföljd gymnasieutbildning är etablerade eller studerar ökar för Luleås del från 80 procent till 83 procent. Ökningen ses för både flickor och pojkar. Flickor har högre etableringsgrad (85 %) jämfört med pojkar (81 %).

Effektivare verksamhet med hjälp av utveckling och innovation i samverkan

Tre verksamheter har åtaganden inom delområdet.

För att bidra till effektivare verksamhet med hjälp av utveckling och innovation i samverkan analyseras ansökningar och initiativ löpande inom ramen för innovationsplattformen. År 2021 var 20 initiativ i gång och nyttjandet av potten låg på cirka 70 procent. Det låga nyttjandet beror till del på att verksamheten fortfarande är i en lärandefas. Ett antal innovationsseminarier har genomförts.

Det finns även insatser som syftar till att stimulera innovation i näringslivet genom samverkan (t.ex. inkubatorer, LTU).

I samverkan med Region Norrbotten pågår utvecklingsarbetet Nära vård. Ett flertal aktiviteter sker inom området digitalisering och välfärdsteknik. Inom ordinärt boende ligger kommunen i framkant när det gäller digital teknik.

6 Verksamhetsredovisning

6.1 Nämnderna berättar

I avsnittet sammanfattas det uppdrag som nämnden har att uppfylla gentemot kommunfullmäktige, det vill säga en beskrivning av verksamhetens syfte/ändamål samt viktiga händelser som har haft större betydelse för verksamheten utifrån nämndens uppdrag.

KS-Kommunstaben

Uppdrag

Kommunstaben är kommunstyrelsens förvaltning med huvuduppdraget att stödja kommunstyrelsen i deras uppdrag att styra, leda och samordna hela den kommunala verksamheten. Förvaltningen leds av kommundirektören tillsammans med biträdande förvaltningschef. I Kommunstaben pågår ett omfattande förändringsarbete för att ha en mer effektiv och efterfrågad verksamhet som gör rätt saker till rätt kvalitet.

Kommunstyrelsen ska, ur ett kommungemensamt perspektiv, leda och samordna många olika frågor exempelvis näringspolitiken, ekonomi, kommunikation, personalpolitik, samverkan, krisberedskap, demokrati, inköp, verksamhetsstyrning, gemensam service, kundcenter, översiktsplanering, konsumentrådgivning, digital utveckling och infrastruktur samt utvecklingen för ett hållbart Luleå.

Kommunstyrelsen ska även ha uppsikt över övriga nämnder, eventuella gemensamma nämnders verksamhet, kommunala bolag, kommunalförbund som kommunen är medlem i samt kommunala stiftelser och föreningar. Kommunstyrelsen har i och med uppsiktsplikten ansvar för det övergripande arbetet med intern styrning och kontroll.

Luleå kommun har tagit fram en översiktsbild för hur det kommunala uppdraget kan beskrivas i övergripande processer i form av styrprocesser, huvudprocesser och stödprocesser.

Kommunstabens roll i styrprocesserna

Kommunstaben arbetar i styrprocesserna i syfte att stödja den politiska styrningen genom att bland annat analysera och följa kommunens utveckling för att kunna lämna förslag om mål, förbättringar och resursfördelning. I nästa steg är uppdraget att driva på och samordna genomförandet av beslut och stora projekt som involverar flera nämnder eller förvaltningar.

Kommunstabens roll i huvudprocesserna

Kommunstaben bedriver verksamhet inom de flesta av huvudprocesserna men med en långsiktig och övergripande roll. Förvaltningen bidrar med

lednings- och kompetensstöd i huvudprocesserna tillsammans med säkring av intentioner av mål och strategier i samhällets fysiska utveckling.

Kommunstabens roll i stödprocesserna

En annan del i Kommunstabens uppdrag är att ge specialiststöd till förvaltningar och kommunala bolag i frågor som är gemensamma för alla samt i utvecklingsarbete av kommunal verksamhet. Kommunstaben ger också service och support till förvaltningarna och bolagen i syfte att underlätta deras administrativa vardag, detta görs genom att samordna stödtjänster och ge stöd i kommunövergripande projekt.

Året som gått

År 2021 kom liksom 2020 att till stor del präglas av Covid-19 och dess följder för människor och samhälle. På kommunstaben innebar pandemin att den tänkta planeringen för 2021 till delar fick läggas åt sidan, för att i stället lägga fokus på att lösa de utmaningar som så oväntat uppstått för staben och för hela kommunorganisationen. Alla enheter har påverkats även om verksamheten har kunnat bedrivas utan större störningar, dels på grund av att arbetsätt och arbetsuppgifter har anpassats i snabb takt för att möta behoven som uppstår. Staben har på det hela taget kunnat hantera de rådande omständigheterna, även om det lett till omprioriteringar i verksamheterna och högre arbetsbelastning för många. För att minska risk för smittspridning har många under året också arbetat hemifrån.

Kommunstaben har drivit ett omfattande arbete för genomförandet av vaccinationer av medarbetare i Luleå kommun samt vissa kommunala bolag. Ansvar för vaccinationer har regionen men efter överenskommelse har kommunen åtagit sig att utföra arbetet. Kommunens vaccination avslutades i slutet av augusti.

Efter omorganisationen 2020 inleddes en omfattande förändringsresa med målet att staben ska bli en mer effektiv och efterfrågad gemensam

resurs. Detta arbete är en del av det större arbete som hela kommunorganisationen genomgår, och där staben är drivande. I det kommunövergripande omställningsarbetet har särskilt fokus legat på verksamhetsutveckling, stöd i effektiviseringar, administrativa lokaler, kompetensförsörjning, ledarutveckling och arbetsgivarvarumärke. Ett särskilt fokus har också legat på att anpassa styrningen till att bli mer tillitsbaserad.

Inom det interna digitaliserings- och innovationsarbetet så pågår arbetet med att skapa grundläggande förutsättningar för innovation och digitalisering, samt att stärka den övergripande innovationsförmågan. Parallellt pågår ett antal initiativ ute i förvaltningarna där nya arbetssätt och tekniker införs, ofta med stöd från Kommunstabens. Ansökningar om gemensam finansiering och stöd till olika digitaliserings- och innovationsinitiativ ökar konstant, allt ifrån automatisering av flöden (RPA, integrationer etc.) till förenklad turistinformation. Under året har öppna seminarium, föreläsningar och workshops genomförts för att stärka insikten i kommunen avseende verksamhetsutveckling, digitalisering och innovation.

Bilden av norra Sverige håller på att ändras, i och med att det blir allt mer tydligt att det här finns stora möjligheter att göra skillnad i den globala klimatomställningen. Arbetet med ny översiktsplan, etableringar både inom kommunen och inom arbetsmarknadsregionen, stora infrastrukturer som Malmporten, elförsörjning och Norrbottniabanan, och inte minst det ökade behovet av samverkan med Boden har prioriterats. Här har också nya arbetsformer börjat implementeras inom staben och mellan förvaltningar och bolag, där samverkan kring till exempel kompetensattraktion och etableringar fått ny form och kraft.

Sammanfattningsvis har kommunstabens kunnat hantera rådande pandemi samtidigt som ett intensivt utvecklingsarbete bedrivits för att öka våra förutsättningar för innovation och för att möjliggöra nya verksamheter, etableringar och infrastrukturer, som en del i hela samhällets omställning till långsiktig hållbarhet och fossilfrihet för framtidens Luleå.

KS-Arbetsmarknadsförvaltningen

Uppdrag

Reglemente:

§ 15 Kommunstyrelsen utgör kommunens arbetsmarknadsorgan och har hand om arbetsmarknadsinsatser av olika slag. I uppdraget ingår att vidta åtgärder eller på annat sätt främja åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska effekterna av arbetslöshet i samverkan med andra.

§ 16 Kommunstyrelsen ska ansvara för utbildning avseende kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, uppdragsutbildning och annan kompletterande utbildning.

§ 19 Kommunstyrelsen ska ansvara för flyktingmottagning, samhällsorientering för nyanlända samt boende för ensamkommande barn.

Arbetsmarknadsförvaltningens verksamhetsidé:

Arbetsmarknadsförvaltningens ansvarsområde omfattar arbetsmarknadspolitiska insatser samt integrations- och vuxenutbildningsfrågor. Genom samordning av förvaltningens resurser är målet att kombinera individens personliga utveckling med arbetsmarknadens behov och förväntningar. I förvaltningens uppdrag ingår att arbeta för en väl tillgodosedd kompetensförsörjning i regionen genom exempelvis flyktingmottagning och mottagande av ensamkommande barn, behovsanpassade utbildningar och coachning mot arbetslivet. Arbetsmarknadsförvaltningen bedriver olika verksamheter och projekt som bidrar till att inkludera människor i samhället och arbetslivet och en förutsättning för detta är god samverkan med andra aktörer.

Året som gått

En pandemi som börjat klinga av och en ekonomisk tillväxt som ökat i takt med att restriktioner i samhället har lättat och börjat öppna upp igen har även efterfrågan inom hotell och restaurang börjat öka vilket är positivt utifrån turismnäringens starka tillväxt innan pandemin. Det största behovet volymmässigt finns inom vård- och omsorgsykten men en stor efterfrågan på arbetskraft finns över hela arbetsmarknaden. Arbetsmarknadens återhämtning återspeglas i antalet lediga platser som anmäls på platsbanken där antal ackumulerade lediga tjänster till och med december månads utgång för 2021 i Luleå var drygt 13 107, jämfört med cirka 9 450 året innan.

Till och med december månads utgång låg Norrbottens län bland de tre län med lägst arbetslöshet i landet med 5,6 procent, Västerbotten har rikets

lägsta med 5,0 procent. Arbetslösheten har under året sjunkit i Norrbotten, och i länet finns fyra kommuner som har en arbetslöshet under 4 procent och ytterligare 9 kommuner som ligger under 7 procent, där Luleå är en av dem med en arbetslöshet på 5,8 procent. I slutet av december var drygt 2 300 personer i Luleå inskrivna som arbetslösa, vilket är minskning med cirka 650 personer jämfört med samma period föregående år. Arbetslösheten har därmed minskat från 7,3 procent till 5,8 procent i Luleå.

Även antalet långtidsarbetslösa har stadigt minskat under året i Luleå. I slutet av december minskade långtidsarbetslösheten för arbetssökande som varit utan arbete 12-månader eller mer med -6,1 procent jämfört med samma period föregående år. Minskningen motsvarar 69 färre långtidsarbetslösa. För arbetssökande som varit utan arbete 24 månader eller mer ökade andelen med +0,2 procent, vilket motsvarar en person fler, som jämfört med motsvarande period föregående år varit utan arbete 24 månader eller mer. Ungdomsarbetslösheten har på ett års tid minskat med drygt 140 ungdomar från 9,5 procent till 7,1 procent vilket motsvarar en ungdomsarbetslöshet på cirka 300 personer. Arbetslösheten bland utrikesfödda minskade också under året från 18 procent till 15,2 procent, minskningen motsvarar cirka 140. Mest minskade arbetslösheten bland inrikesfödda, från 5,7 procent till 4,4 procent vilket motsvarar en minskning med närmare 515 personer.

Effekterna av pandemin för målgruppen med svagare förankring på arbetsmarknaden, exempelvis unga som saknar gymnasium, personer med funktionsvariationer, långtidsarbetslösa och utrikesfödda kommer troligtvis att försvåra etablering på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsförvaltningen har därför ansökt om att få bli leverantör till Arbetsförmedlingens matchningstjänst, kundval rusta och matcha, KROM enligt lagen om valfrihet, LOV. Arbetsmarknadsförvaltningen kan som leverantör fortsätta, att genom samverkan, bidra till att Luleå kommuns egen kompetensförsörjning säkras. Fler försörjningsstödstagare ges fortsatt möjlighet till arbete eller utbildning, vilket ökar möjligheterna till egenförsörjning och en fast förankring på arbetsmarknaden.

Under året fattade Kommunstyrelsen beslut om avveckling och nedläggning av nuvarande boenden för ensamkommande barn. Beslutet innebär att Luleå kommun överlåter sin andel om 6,75 promille av ensamkommande barn

2022 till Piteå kommun. Anledningen är att Luleå kommuns boenden för ensamkommande barn senaste året gått med kraftigt underskott på grund av låg beläggning. En konsekvens av det, är att den statliga ersättning kommunen har för att bedriva boenden för målgruppen, inte räcker till eftersom den är kopplad till faktiskt belagda platser. Avvecklingen av boendena påbörjas omkring årsskiftet 2021/2022 och beräknas vara genomförd under 2023. Kostnader för avveckling kommer även att finnas kvar under 2023–2024 och härrör kostnader för bland annat fastighetshyror samt levnadsomkostnadsersättning för målgruppen samt till en mindre del lönekostnader för personal.

Vuxenutbildningarna i Sverige har beretts extra medel för att bedriva yrkesutbildning. Söktrycket på vuxenutbildningen har ökat under hösten inom vissa områden, främst teoretiska kurser, medan det till yrkesutbildningar på gymnasial nivå varit ett lägre söktryck än förväntat. Trots pandemin har lä-

get på arbetsmarknaden varit gott i regionen vilket kan vara en förklaring. Under året har även pandemipengar använts för att starta en ungdomsgrupp inom SFI. Inom ungdomsgruppen har genomförts orienterande insatser såsom körkortsteori, studieteknik, yrkessvenska, studiebesök, fördjupad vägledning, arbetslivskunskap, etc. Insatserna har i den gruppen inneburit att drygt hälften av deltagarna har slutfört SFI och fortsatt i yrkesutbildning. Ingen har avbrutit sina studier. Viktigt i sammanhanget har varit stort stöd från lärare under hela tiden. Nya insatser kommer att tas fram i samverkan med gymnasieskolan och framförallt KAA - kommunala aktivitetsansvaret. Tillsammans med gymnasieskolan kommer vuxenutbildningen att se över samnyttjandet av resurser och planering av utbildningar utifrån behov hos arbetsgivare. En arbetsgrupp kommer med start i januari 2022 att se över arbets sätt för att göra övergångar från gymnasiet till vuxenutbildningen smidigare.

KS-Räddningstjänst

Uppdrag

Utdrag ur kommunstyrelsens reglemente

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens räddningstjänst-, sotnings- och olycksförebyggande verksamhet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Kommunstyrelsen ansvarar också för tillsyn och tillståndsprovning enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, förutom för egna verksamheter och objekt.

Verksamhetsuppdrag

Räddningstjänsten Luleå arbetar för att kvinnor och män, flickor och pojkar, som bor och vistas i Luleå ska vara trygga och säkra. Det gör räddningstjänsten genom att förebygga och hantera olyckor och samhällsstörningar.

Året som gått

Viktiga händelser

I april har Räddningstjänsten och SOS Alarm flyttat in i Luleå Räddningsstation. En del installationer återstår men verksamheten har kommit tillrätta på räddningsstationen och är mycket nöjd med den denna. Den tredje blåljusmyndigheten, Ambulanssjukvården, har inte flyttat in vilket är besvärande.

Den pågående Corona-pandemin har haft stor påverkan på räddningstjänstens verksamhet under perioden. Räddningstjänstens utbildningscentrum har inte kunnat ge utbildningar på RUC i den omfattning som är brukligt och sektionen Myndighet har inte genomfört tillsyn, kampanjer och informationsinsatser som planerat.

Arbetet med att anpassa verksamheten till förändringarna i lag om skydd mot olyckor är påbörjade. Kommunernas förmåga till ledning av räddningstjänsten måste öka för att i större grad kunna hantera även när insatserna blir komplexa, långvariga och omfattande. Detta sker med fördel i samverkan med andra räddningstjänster och ska börja att gälla fr.o.m. 2022.

Ekonomi

Avvikelsen mot budget för Räddningstjänsten för år 2021 uppgår till 2,4 miljoner kronor. Den senarelagda flytten till Luleå Räddningsstation har inneburit lägre kostnader än budgeterat vilket förklarar större delen av avvikelsen. Under 2021 har förändringar genomförts i organisationen i syfte att anpassa den till verksamhetens behov och de ekonomiska förutsättningarna.

Barn- och utbildningsnämnd

Uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden är kommunens huvudman enligt skollagen för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, fritidshem samt annan pedagogisk verksamhet. Nämnden ansvarar även för kulturskolan.

Året som gått

Skolstruktur

I början av 2021 beslutade kommunfullmäktige om fortsatt hantering av frågan om skolstruktur efter genomförd folkomröstning och barn- och utbildningsförvaltningen har fått i uppdrag att utreda och föreslå en struktur för skolor och förskolor. Under året har dialoger arrangerats med vårdnadshavare i Gammelstad, Notviken, Centrum och Bergnäset som är prioriterade stadsdelar i utredningsarbetet.

Pandemins påverkan på utbildningen

Pandemins påverkan på utbildningen och utvecklingsarbetet i verksamheterna har varit omfattande. Arbetet med att kontinuerligt vara uppdaterad kring nuläge och nationella regelverk och göra anpassningar utifrån rådande situation, har medfört att annat arbete fått stå tillbaka. Utvecklingsarbetet har många gånger fått pausas, samtidigt som den digitala utvecklingen tagit stora kliv. Skolor beskriver ett omfattande arbete med att stödja de elever med störst behov och de ser goda effekter av lovskola, extra läxhjälp och utökning av arbetet

med lärstudior. Skolverket fastslår i sin delrapport "Covid-19 pandemins påverkan på skolväsendet" att skolans kompensatoriska uppdrag försvåras av pandemin. Detta stämmer väl överens med både Barn- och utbildningsförvaltningens analyser och kommunens omvärldsrapport 2020 där man beskriver att personer som redan har besvärliga levnadsförhållanden riskerar att drabbas hårdare av Covid-19.

Huvudmannens prioriterade utvecklingsområden

Förra årets kvalitetsrapport pekade ut två prioriterade utvecklingsområden- tillitsbaserad styrning och ledning samt likvärdighet. Invånaren i fokus är det som Huvudmannen prioriterar högst- vi finns till för barn och elever och deras lärande ska vara i fokus. Kvalitetsarbetet har förenklats över tid och antalet mål har minskats för att prioritera mål som har fokus på barn och elevers lärande. Förvaltningen har också sedan tidigare infört resultatdialoger där lärande i olika led är i fokus. Förvaltningen har ett eget forsknings- och utvecklingsråd för att ytterligare stärka kopplingen till vetenskap och beprövad erfarenhet.

Huvudmannens andra utvecklingsområde för 2021 har varit likvärdighet. Inom ramen för detta har fokus varit att arbeta med att höja skolresultaten och minska skillnader i skolresultat mellan elever och skolor, samt att elevers upplevelse av studiero ska öka och upplevelsen av stress ska minska.

Kultur- och fritidsnämnd

Uppdrag

Ett rikt kultur- och fritidsutbud är en förutsättningarna för ett fungerande välfärdssamhälle där olikhet är en tillgång och där det finns sammanhang och platser som lockar till möten mellan människor. Vi ska därför erbjuda Luleåbor och besökare ett brett utbud av kulturupplevelser, fritidsaktiviteter, möjliggöra deltagande och skapande samt lärande av hög kvalitet. Vi ska tillsammans med andra aktörer och civilsamhälle skapa värden som berikar våra liv, utmanar och får oss att tänka nytt. Allt vårt arbete ska vara hållbart och syfta till att öka jämställdheten och jämlikheten i samhället. Prioriterad målgrupp är barn och unga.

Året som gått

Året som gått har i likhet med föregående år starkt präglats av coronapandemin. Kultur- och fritidsnämndens olika verksamheter har påverkats i olika grad av pandemin där arrangemang ställts in och verksamheter hållit stängt. Bibliotek, Konsthall, fritidsgårdar och konferensverksamhet har haft öppna verksamheter men anpassat utbud som digital handledning, digitala sagostunder, bokpoddar på biblioteken, digitala aktiviteter på fritidsgårdarna och i konsthallen. Arrangemanget KPN grand prix ställdes in under våren och konferenser i Kulturens hus och Luleå Energi Arena har haft färre bokningar men under hösten märktes en tilltagande ökning av bokningarna innan nya restriktioner infördes. Idrottshallarna och badhusen har också begränsat öppettiderna som coronaåtgärd. I samband med att verksamheter varit begränsade eller helt stängda för allmänheten har personal kunnat stötta andra förvaltningar som haft behov av personalförstärkning inte minst vid vaccinationsarbetet som pågått under våren.

Under 2021 har Luleå 400 år firats men med anpassat program. En populär programpunkt under firandet var kungabesöket i stadsparken. Sommaraktiviteter på Södra hamnplan genomfördes och i oktober ägde biennalen Bok & Bild rum i Kulturens hus där tre priser delades ut i kategorierna Erik Lindegrenpriset, Novelltävling samt Konsttävling. Under november genomfördes musikfestivalen Luleå Live med flera scener runtom i centrala Luleå. Festivalen blev en dundersuccé. Första helgen i december i mellanakten av coronarestriktioner genomfördes julmarknaden på friluftsmuseet Hägnan och under samma helg pågick arrangemang i Kulturens hus. Sammanlagt 13 100 besökare under den helgen vilket visar på ett starkt behov hos våra besökare att åter få ta del av olika arrangemang.

Nämnden har under året fattat beslut om att förändra arrangörsuppdraget till att vara möjliggörare för andra externa aktörer som kan genomföra arrangemang. Uppdraget för befintlig projektledare för arrangemang har förändrats till att vara en lots för kommande evenemang i kommunen. En större marknadsundersökning har genomförts gällande Kulturens hus vilket utgör en viktig grund till förbättringsåtgärder i huset.

Under året har en konstpolicy och en riktlinje för offentlig konst samt biblioteksplan för 2021-2025 beslutats. Porsöns bibliotek utvecklas från ett barnbibliotek till ett folkbibliotek för alla åldrar och Bergnäsets bibliotek övergår till skolans ansvar. Gammelstads bibliotek kommer att flytta till en ny centrumnära lokal med ett öppnande troligen under våren 2022. Sunderby fritidsgård har under året slagits ihop med Gammelstads fritidsgård med lokalisering i Gammelstad. Inom Ung i Luleå har en ny verksamhet skapats, en så kallad mobil popup-verksamhet för ungdomar. Målsättningen är att främst nå ungdomar i de stadsdelar där det inte finns fritidsgårdar.

Besök i skärgården har fortsatt legat på höga nivåer med bokningar av stugor och gästhamnar. Nytt under 2021 har varit lanseringen att kunna boka skärgårdsstugor ett år framåt vilket medfört många stugbokningar även för 2022.

Digitalisering av verksamheterna pågår för att nå ut till fler genom exempelvis onlinebokningar till arrangemang på Hägnan, möjlighet att köpa turbiljett till skärgårdstrafiken via Luleå lokaltrafiks app, möjlighet att onlineboka halltider på idrottshallarna.

Inför höstens skolstart har elever och personal på Hertsöskolan flyttat till andra tillfälliga lokaler då skolan drabbats av omfattande fuktskador. Fritidsgården, biblioteket och idrottshallen på Hertsön har fortsatt att hålla öppet med anpassningar under en övergångstid till en ny lokallösning är klar.

Huvuddelen av de anläggningsprojekt som planerats att genomföras under året är försenade beroende på upphandlingar som dragit ut på tiden. Beställning av anpassning av gruppomklädningsrum i Gammelstads badhus och omklädningsrum i Råneå IP pågår. En utrullningsbar ramp för scener har anskaffats till Kulturens hus vilken avsevärt ökar tillgängligheten till scenerna i huset.

Under 2021 har det varit många turer runt frågan om D-hallen som varit stängd sedan no-

vember 2020 på grund av att taket bedömts vara instabilt. Frågan om hallen skulle rivas eller byggas på nytt landade till slut i en överenskommelse mellan kommunen och Nåiden och idag är hallen åter i gång. Även Sunderby ishall stängdes under hösten då takkonstruktionen ansågs vara för instabil. Åtgärder kunde läggas in och ishallen är i gång igen.

Ett större arbete med att kartlägga nämndens alla bidrag, tjänster och avtal har påbörjats och förändring har påbörjats. Sju föreningar, som tidigare haft

ett avtal med förvaltningen, söker numera verksamhetsbidrag. Arbetet kommer att fortgå med alla föreningar som idag har ett avtal.

Många inställda arrangemang och aktiviteter hos föreningarna har medfört att färre bidragsansökningar kommit in. För att hjälpa det civila samhället har ett betydande stödpaket lämnats till föreningar som drabbats av pandemin i form av hyresrabatter och bidrag. Nämnden har lämnat ekonomiskt stöd motsvarande 6,1 miljoner kronor.

Miljö- och byggnadsnämnd

Uppdrag

Miljö- och byggnadsnämnden fullgör sin myndighetsutövning inom en mängd olika lagstiftningar bland annat följande; plan- och bygglagen, med undantag för planläggning av mark och vatten, bostadsanpassningsbidrag, miljöbalken, livsmedel, strålskydd, lagen om foder, lag om sprängämnesprekursorer och animaliska biprodukter, internationella hot mot människors hälsa, handel med receptfria läkemedel, tobakslagen och alkohollagen.

Nämnden svarar även för kontroll och rapportering som åligger kommunen med anledning av miljökvalitetsnormer för luft. Andra uppdrag är energirådgivning, fairtradesamordning och va-rådgivning.

I myndighetsutövningen erhålls erfarenhet och specialistkompetens om vad som sker i samhället. Genom ett aktivt deltagande i samhällsplaneringen med återföring av kompetens och erfarenhet uppnår miljö- och byggnadsnämnden det politiska uppdraget om en effektivare samhällsbyggnadsprocess

Året som gått

Året som har gått har präglats av pandemin så medfört att många verksamheter inklusive miljö- och byggavdelningen har fått ställa om sitt arbete. Detta för att klara folkhälsomyndighetens restriktioner under året, arbeta med den tillkommande uppgiften kring trängseltillsyn samt nya sätt att arbeta digitalt och fysiskt där man visar stor hänsyn till varandra för att minska smittspridningen. Ett arbete som alla medarbetare och chefer har hjälpt till att lösa på ett bra sätt under året. Den digitala omställningen med fler möten digitalt kommer att vara ett värdefullt verktyg för att effektivisera verksamheten även efter pandemin.

Avdelningen har arbetat hårt med att fortsätta utveckla verksamhetens mot en mer främjande och pedagogisk myndighetsutövning. Vi har under året gjort en nulägesanalys för att få feedback från våra kunder på hur det upplever vårt arbete just nu. Vi gör många saker bra redan idag men behöver utveckla dialogen i våra ärenden för att hjälpa kunden rätt, vi behöver fundera på hur vi kan utveckla tillgängligheten så att det är enkelt att komma i kontakt med oss samt förbättra våra beslut och skrivelser så att det är enkelt att förstå samt att det ger ett gott kundbemötande. Utöver det har varje team inom avdelningen arbetat fram en handlingsplan som bygger på NKI (Nöjd Kund Index) och vår nulägesanalys. Dessa handlingsplaner tydliggör vilka insatser det specifika teamet behöver arbeta med på kort, medellång och lång

sikt. Avdelningen har även arbetat med att förbättra inspektionsrapporter för att förenkla för kund men som också har effektiviserat våra egna arbete. Vi har kommunicerat ut vårt utvecklingsarbete för att försöka synliggöra vårt utvecklingsarbete och vi har även i avdelningens utvecklingsgrupp lagt mycket arbete på att diskutera olika utvecklingsinsatser framåt. Utvecklingsgruppens arbete har fungerat väldigt bra och alla deltagare har med engagemang varit med och bidragit till nämndens mål.

Ärendeflödet har fortsatt varit högt inom avdelningen, både på miljö och byggsidan. Det visar på att Luleå kommun är inne i en positiv utveckling men är också en konsekvens på pandemin. Avdelningen har under året tagit beslut om förstärkning på byggsektionen med en handläggare och en inspektör för att klara inkomna ärenden på ett bra sätt. Miljösektionen har också ett högt tyck inom vissa delar av verksamheten som kommer att hanteras genom omfördelning av resurser men på sikt med andra insatser för att klara ärendeflödet. .

2021 når vi målet för andelen ansökningar som kommer in via Mittbygge. 53 procent av ärenden som går att söka i Mittbygge har kommit in via e-tjänsten. Vi ser en viss ökning hos företag och organisationer där nu 27 procent nyttjar e-tjänsten 2021 medan 66 procent av privatkunderna lämnar in sina ärenden via e-tjänsten. 15 procent kommer på papper vilket innebär att vi fortfarande måste skanna relativt många ärenden, cirka 200 ärenden per år.

Andelen kompletteringar i vissa ärenden har ökat vilket tyvärr inte går i den riktningen som avdelningen har satt som målsättning. En förklaring till ökningen är bl.a. ett förändrat arbetssätt med kontrollplaner i byggärende som medfört att fler ärenden inte blir kompletta utan kompletteringar krävs. Under hösten och fortsatt under 2022 ska förbättringar genomföras för att förhoppningsvis öka andelen kompletta ärenden och fortsätter att sträva efter att göra det lätt för våra kunder att göra rätt.

Efterfrågan av anpassning av befintliga bostäder för personer med funktionsnedsättning har under året varit fortsatt hög. Beslutade bidrag i ungefärligen samma omfattning som i fjol har bidragit till att många medborgare har kunnat bo kvar hemma längre. Det finansiella underskottet för anpassningsåtgärder ligger kvar på en hög nivå i förhållande till tilldelade resurser och behöver hanteras i kommande budgetprocesser för att avdelningen ska på ett bra sätt kunna arbeta mot Vision 2040.

Socialnämnd

Uppdrag

Socialnämnden styrs genom de mål och uppdrag som ges av kommunfullmäktige och för nämndens uppdraget enligt lagstiftning;

- Socialtjänstlagen (SoL 2001:453)
- Lag om vård av missbrukare (LVM 1988:870)
- Lag om vård av unga (LVU 1990:52)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS 1993:387)
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30)

Socialnämnden är organiserad i fem verksamhetsområden som ansvarar för de uppgifter som förvaltningen har utifrån nationella lagkrav och riktlinjer, samt kommunfullmäktiges styrning genom:

- Jämlik och likvärdig service, stöd, hjälp, omsorg.
- Förebyggande och främjande insatser som bidrar till jämlika levnadsförhållanden.
- Att hantera rättighet till stöd via myndighetsutövning
- Att utgå från individens och barnets behov i centrum
- Social hållbarhet i samhällsplaneringen

Socialnämndens vision är att:

”Genom medvetna satsningar bygger vi förutsättningar för framtidens socialtjänst med syfte att bidra till ett meningsfullt liv i Luleå.”

Socialnämnden och socialförvaltningens arbete ska präglas av god kvalitet och utgå från följande grundläggande värderingar:

”De vi är till för ska bemötas av engagerade och kompetenta medarbetare som tar ansvar inom ramen av sitt uppdrag och gällande lagstiftning, där vi med god service och gott bemötande ska tillgodose behovet som uppfyller våra medborgares önskemål och tar ansvar för att verksamheten ger ett gott resultat.”

Året som gått

Socialnämndens sammanfattande bedömningen av 2021 årsresultat är att målen har uppnåtts och det inom ramen av nämndens åtagande till såväl egna mål som till KF:s utvecklingsområden.

Nämndens bidrag till KF:s målsättning Öka andelen långt från arbetsmarknaden som går till arbete eller studier är att förvaltningen tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen medverkat till att 48 personer, fördelat på 22 män och 26 kvinnor,

erbjudits extratjänster inom vård- och omsorgsboenden. Efter nationellt besked från Arbetsförmedlingen kommer de inte längre tilldela några ekonomiska medel till Luleå och andra kommuner som kommit långt i arbetet med extratjänster. Alla enskilda i Luleå som har en pågående extratjänst får stanna tiden ut. Det blir dock inga förlängningar.

För att förbättra barn och ungas uppväxtvillkor har socialförvaltningen en god samverkan med skolan. När för- och grundskolan har en oro över barn- och ungas utveckling ska en orosanmälan genomföras till socialförvaltningen. 2021 har totalt 413 (på 320 unika personer) anmälningar inkommit från skolan. Det är en marginell minskning från 2020.

Detta bedöms bero på pandemin och utifrån att elever inte varit fysiskt i skolan i samma omfattning som innan pandemin, samt att mottagning Barn inte heller haft informationsträffar på skolor för att informera om anmälningskyldigheten vilket vanligtvis genomförs årligen.

Utbildning inom Barnkonventionen har genomförts under 2021. Det pågår ett upprättande av process och rutin med att genomföra Barnkonsekvensanalys. Vid utredningar som gäller barn, ska barnets perspektiv beaktas, barnet ska komma till tals samt barnets inställning ska dokumenteras. Detta är säkerställt i BBIC-formulär då fälten är obligatoriska. Barnen ska vara i fokus i samarbetssamtal och i vissa samarbetssamtal är barnen också delaktiga.

Antalet av nyinkomna som vänder sig till verksamhet Folkhälsa för råd och stöd har ökat.

Under 2021 är det totalt 2 517 nyinkomna ärenden, fördelat på 1 709 kvinnor, 897 män, samt en person där kön ej är angivet. Målet för året var minst 2 000. Under året har Folkhälsa utvecklat arbetssätt för att få till tidiga insatser för medborgarna. Det som bidragit till resultatet är bland annat att det har genomförts marknadsföring av Folkhälsa samt att e-tjänster har byggts upp. Det har märkts av att pandemin medfört en ökad psykisk ohälsa och ett ökat behov av råd och stöd.

Utmaningen är att nå fler män i Föräldrasupporten för att nå ett jämställt föräldraskap, att nå män som är medberoende samt att få fler våldsutövare att söka stöd på EQ mottagningen (före detta Alternativa mottagningen mot våld), samt att ROS (Råd och Stöd) ska satsa på att nå män som är medberoende. Under 2022 kommer en fortsatt marknadsföring ske för att nå fler män.

Uppdraget inom Kraftsamling psykisk hälsa fortgår och under 2021 har flertalet aktiviteter genomförts utifrån upprättad handlingsplan. Bland annat genomfördes Psykiatriveckan i digital form under en vecka i oktober och i samverkan mellan socialtjänsten, Luleå kommun, psykiatrin, Region Norrbotten och Norrbottens kommuner. Syftet var att minska stigmatiseringen samt öka förståelsen och höja kompetensen kopplad till psykisk ohälsa för personer i Norrbottens län. Cirka 1250 personer deltog i den digitala psykiatriveckan.

Äldresupporten har under året haft 346 kontakter, varav 68 kontakter är nya och 278 redan etablerade kontakter. Av dessa är 200 kvinnor (57,8 %) och 146 män (42,2 %). Digitala aktiviteter har genomförts, ex. digital träningsgrupp, två digitala sociala hälsofrämjande grupper, digital grupp för finsktalande samt utflykter i mindre grupper. Planering pågår gällande införande av "Bubblan" för ett enkelt sätt att delta i digitala aktiviteter, därav har 16 surfplattor köpts in till verksamheten. För att ytterligare kunna stödja äldre i detta har en välfärdstekniksamordnare rekryterats som bland annat kommer kunna genomföra hembesök och ge vägledning. Äldresupporten har inlett en informationsturné där cirka 16 platser inom kommunen är inplanerade, exempelvis Medborgarkontoret i Råneå, servicepunkt i Avan/Unbyn, trygghetsboenden, Sunderby sjukhusentré, matvaruaffärer och andra platser i Luleå.

Vid årets slut är det 275 barnfamiljer som har behov av försörjningsstöd. Målet för året var satt på högst 300 och därmed har målet uppnåtts. Årets resultat är en minskning med 19 barnfamiljer med behov av försörjningsstöd i jämförelse vid årets slut 2020 då det var 294. Samverkan med social- och arbetsmarknadsförvaltningen har under året stött på olika utmaningar utifrån pandemin såsom att Arenan inte kunnat erbjuda deltagarna fysiska träffar eller praktik-, arbetsträningsplatser i samma omfattning som innan pandemin. Samverkan fortsätter under 2022 med nya målsättningar som kommer utformas under början av 2022. Hur arbetet fortskrider är också beroende av hur arbetsmarknadspolitiken reformeras under 2022.

178 personer har lämnat sin anställning på förvaltningen (exkl. pensionsavgångar) vilket ligger i nivå med föregående år. Målet var ställt att inte överstiga 10,5 procent och årets utfall blev 7,1 procent. Ytterligare åtgärder behöver vidtas för att säkra kompetensförsörjningen, nu och framgent. Den statliga satsningen Äldreomsorgslyftet kompletterar förvaltningens uppdragsutbildning och gör att fler kan studera på arbetstid.

Sjukfrånvaron har minskat i jämförelse med föregående år. Målet för 2021 var 6,5 procent, men resultatet hamnar på 8,42 procent, vilket är ungefär 2 procent högre sjukfrånvaro än innan pandemin. Rekommendationerna om att stanna hemma vid minsta symptom tros ligga bakom. Folkhälsomyndigheten har under pandemin upprättat en rekommendation som förvaltningen antagit. Det innebär att personal som arbetar med vårdnära arbetsuppgifter och som är gravida inte får arbeta från och med vecka 20 i och med att denna målgrupp anses tillhöra en riskgrupp.

Med syfte att säkerställa jämställdhetsintegrering har det bland annat genomförts jämställdhetsanalyser såväl vid myndighetsutövning, verksamhetsområde Folkhälsa och inom kommunal hälso- och sjukvårdsverksamhet. I utredningar som gäller barn ska barnets perspektiv beaktas, samt i dokumentationen ska det framkomma om barnet kommit till tals samt barnets inställning i frågan. Luleå kommun bör arbeta för att införa metoden i samverkan med skola och nära vård vilket skulle ge goda förutsättningar för barn och unga att utvecklas i trygg miljö och en mer jämställd fördelning av makt och resurser.

Utifrån nämndens möjlighet att påverka via åtaganden kopplat till utvecklingsområde Minskad klimatpåverkan, är nämndens sammanlagda bedömning att måluppfyllelsen för 2021 är uppnådd. Resultatet för 2021 visar att utsläpp från resor med privat bil har minskat med 32 procent sedan föregående år. Utfallet för 2021 visar att förvaltningens totala körsträcka med tjänstefordon har sänkts med 9,4 procent, men på grund av att tankningskvoten minskat (mindre tankning av biogas) så ökar utsläppet med 18,3 procent i jämförelse med föregående år.

Resultatet av utsläpp vid resor med flyg och tåg visar det totala utsläppet att det under 2021 skett en minskning med 69 procent. Sammanfattning av det positiva och negativa utfallet av resultaten kopplat till olika resors utsläpp är dels kopplat till pandemin, dels utifrån att berörda verksamheters leverans av elbilar är försenade. I verksamheter där leasingavtal behöver förnyas har man varit tvungna att ta in hyrbilar i användandet för att utföra kärnuppdraget. Det är cirka hälften av förvaltningens bilpark, både fossila- och biogasdrivna fordon som berörs. Förutom nämndens bidrag inom ramen av uppdraget till att medverka till en minskad klimatpåverkan, är den kommunövergripande samverkan med utveckling av infrastrukturen a och o.

Under året har ett målmedvetet arbete fortsatt med

att ändra beteendet när det gäller val av transport och resor där det utifrån kärnuppdraget varit möjligt.

Ett målinriktat arbete och olika aktiviteter har genomförts under året som ska syfta till att på sikt visa på en minskning av användandet av plaster. Exempelvis har det bland annat genomförts en omvärldsbevakning, kartläggning av plastsortiment inom lokalvård, samt upprättande av en checklista

som verksamheterna kan använda i sin egen kartläggning och därmed delge sina förslag i bidrag att minska plastanvändningen.

Socialnämndens bedömning är effektiviseringsmålet på 1 procent för 2021 är uppnått. Nämndens årsavvikelse uppgår till 4,4 miljoner kronor. Prognosen har tidigare visat på ett större överskott, mellan 20–40 miljoner kronor men var mycket osäker på grund av rådande pandemi.

Stadsbyggnadsnämnd

Uppdrag

Stadsbyggnadsnämndens uppdrag är att bidra till att alla i Luleå ska kunna leva ett rikt och utvecklande liv i en viljestark och växande region.

Det handlar om att i dialog med medborgare och andra aktörer bidra till ett hållbart samhälle, att svara för god byggnadskultur samt god och estetiskt tilltalande stads- och landskapsmiljö. Nämnden följer den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning, tar de initiativ som behövs i frågor om planläggning av mark och vatten inklusive antagande av detaljplaner och områdesbestämmelser (med undantag för översiktsplanering), byggande, fastighetsbildning, miljö- och naturvård. Nämnden ansvarar för exploateringsverksamheten samt övriga mark- och exploateringsekonomiska frågor som inte handhas av kommunstyrelsen.

Stadsbyggnadsnämnden fullgör även kommunens uppgifter avseende:

- vatten – och avloppsförsörjning
- hög trafiksäkerhet, god framkomlighet och bra trafikmiljö av gator och gång- och cykelvägar
- trygga, tillgängliga, upplevelse- och rekreationsrika allmänna park- och naturmiljöer under alla årstider
- förvaltning av fastigheter, som inte förvalts av annan nämnd eller styrelse
- trafiknämnd enligt lag om nämnd för vissa trafikfrågor

Stadsbyggnadsnämndens uppdrag regleras i detalj av reglementet som är beslutat av kommunfullmäktige.

Året som gått

Pandemins påverkan på stadsbyggnadsförvaltningens olika verksamheter har delvis varit omfattande under året som gått. Arbetet med att kontinuerligt vara uppdaterad kring nuläge och nationella regelverk och göra anpassningar utifrån rådande situation, har i vissa sammanhang medfört att annat arbete fått stå tillbaka eller blivit försenat samtidigt som den digitala utvecklingen

och arbetssätt tagit stora kliv. Min uppfattning är dock att vi tillsammans hanterat utmaningen bra.

För 2021 är måluppfyllelsen fördelad på fyra gröna och två röda och kommentarer/analys finns att läsa under respektive mål. Nedan följer några saker jag särskilt vill lyfta fram som viktiga händelser under året.

När det gäller verksamhet som VA-avdelningen ansvarar för vill jag nämna det stora projektet som stäcker sig över flertalet år, Östra länken. Det tuffar på och fortsätter sin sträckning dels genom Örnäset mot Svartön, dels mot Hertsöheden för att till slut ansluta till Uddebo reningsverk. Stort fokus har också under året varit att förbereda samgåendet mellan VA-avdelningen och Luleå Miljöresurs AB från 1 januari 2022, något som också påverkar andra avdelningar inom förvaltningen.

Renoveringen av Stadsparken och Rådhusorget har färdigställts under 2021 och var en del av kommunens 400-årsjubileumsfirande där kung Carl XVI Gustaf och drottning Silvia deltog. Luleå Räddningsstation invigdes på Lilla Mjölkuddsberget, något som ger förutsättningar för en ytterligare samverkan mellan blåljusverksamheter. Intill Räddningsstationen har också den nya återvinningscentralen som ersatt Kronans återvinningscentral färdigställts.

Bostadsområdet Kronan växer och under 2021 har flera nya bostäder och det nya vård- och omsorgsboendet färdigställts. Dessutom har beslut tagits för Origoparken, en park som blir en central del av Kronanområdet.

Antalet nya planuppdrag har under 2021 slagit rekord. Det innebär att vi har 35 pågående, fördelade på 20 för bostäder och 15 för industri/verksamhet. Att Norrbotten och Luleåregionen är "het" märks också av på de etableringsförfrågningar vi arbetar med inom koncernen.

Inom avdelning Fastighetsförvaltning och verksamhetsnära service pågår ett aktivt arbete med att styra om det ekonomiska redovisningsarbetet mot objektsekonomi för att få en tydligare ekonomistyrning i samklang lokalförsörjningsplan och underhållsplaner.

Valnämnd

Uppdrag

Valnämnden är lokal valmyndighet i samband med val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige, Europaparlamentet samt vid eventuellt förekommande folkomröstning, omval eller extra val.

Året som gått

Valnämnden har inte haft något val att hantera under 2021. Ett sammanträde har hållits under året för att behandla remiss om Förstärkt skydd för väljarna vid röstmottagning (SOU 2021:7).

Överförmyndarnämnd

Uppdrag

Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet med uppdrag att utöva tillsyn över ställföreträdare. Nämnden ska utifrån föräldrabalken utreda behov av ställföreträdarskap för personer som inte har förmåga att tillvarata sina rättigheter och genom en kvalitativ tillsyn motverka rättsförluster för dessa.

Överförmyndarnämnden har också till uppdrag att rekrytera och utbilda lämpliga, ideellt engagerade ställföreträdare.

Verksamhet

Enligt föräldrabalken är varje kommun skyldig att ha en överförmyndare/överförmyndarnämnd. I Luleå kommun består nämnden av fem ordinarie och fem ersättande ledamöter. Den löpande handläggningen sköts av överförmyndarexpeditionens sex handläggare samt enhetschef.

Överförmyndarnämndens verksamhet består av att utreda och hos tingsrätten ansöka om eller yttra sig över ärenden om anordnande eller upphörande av ställföreträdarskap. Nämnden rekryterar ställföreträdare och lämnar förslag på lämpliga ställföreträdare till tingsrätten. Nämnden förordnar vissa tillfälliga ställföreträdare, beslutar om byte av ställföreträdare, meddelar tillstånd i enskilda ärenden, granskar årsräkningar och utövar i övrigt tillsyn över ställföreträdare, d.v.s. gode män, förvaltare och förmyndare.

Huvudmännen består till största delen av vuxna personer som på grund av sjukdom, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp av en ställföreträdare att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom och sörja för sin person. Huvudmannen kan också vara ett underårigt barn som på grund av sina ekonomiska förhållanden står under överförmyndarnämndens tillsyn eller ett utländskt barn som kommit till Sverige utan vårdnadshavare och söker uppehållstillstånd här. Överförmyndarnämnden utövar även tillsyn över samtliga legala förmyndare (föräldrar) och förordnade förmyndare till omyndiga barn.

Överförmyndarnämnden i Luleå har ungefär 1 200 akter fördelade på cirka 200 förvaltarskap, cirka 600 godmanskap, cirka 50 utredningar och resten förmyndarskapsärenden. Under åren fattar nämnden cirka 1 600 enskilda beslut. Under 2021 granskades cirka 1 000 redovisningshandlingar och tillsyn utövades över 400 miljoner kronor.

Överförmyndarnämnden är ansvarig för att ställ-

företrädare erbjuds den utbildning som behövs. Nämnden bjuder löpande in till utbildningar och informationsmöten för gode män och förvaltare i syfte att lämna stöd i deras uppdrag så att huvudmännens intressen tas till vara på ett bra sätt. Till dessa informationsmöten inbjuds därför även externa föreläsare. Utbildningarna syftar även till att ställföreträdarna ska vara väl medvetna om hur de ska redovisa uppdragen till nämnden.

Länsstyrelsen har tillsyn över nämndens verksamhet och gör årliga tillsynsbesök med stickprovsgranskning av enskilda ärenden.

Året som gått

Under året som gått har överförmyndarnämnden för andra året i rad lyckats uppnå målen avseende när årsräkningarna ska vara färdiggranskade. Det digitaliseringsarbete som gjorts sedan 2017 har effektiviserat arbetet och ökat rättssäkerheten både för handläggarna och för ställföreträdarna. Utvecklingen av verksamhetsystemet och e-tjänsten har fortsatt under året och kommer att resultera i en omgjord e-tjänst under 2022 som kommer ge förutsättningar att digitalisera ytterligare arbetsmoment.

Pandemin har fortsatt begränsat nämndens verksamhet och nämndens ledamöter och tjänstepersonerna har endast deltagit i digitala utbildningar under året. Det har inte kunnat genomföras några gemensamma utbildningar för ställföreträdare under 2021 med anledning av coronapandemin, men överförmyndarexpeditionen har kunnat anordna digitalt erfarenhetsutbyte med en mindre grupp ställföreträdare och överförmyndarexpeditionens handläggare är också behjälpliga vid problem eller om någon behöver extra hjälp. Samtliga nya ställföreträdare har deltagit på ett personligt möte där information lämnats om uppdraget och den e-tjänst som nämnden erbjuder som stöd för huvudmännens redovisningar. Alla nya ställföreträdare erbjuds även att genomgå en digital e-utbildning. Nya ställföreträdare erbjuds också att träffa en handläggare när ställföreträdaren ska använda e-tjänsten första gången. Nämnden tillhandahåller även filmer och handböcker till hjälp för ställföreträdarna som visar hur e-tjänsterna används.

Överförmyndarnämnden beslutade under 2021 om samverkan med överförmyndarnämnden i Bodens kommun genom samnyttjande av verksamhetssystem. Nämnden gav även överförmyndarexpeditionen i uppdrag att utreda

förutsättningarna för en ökad samverkan mellan verksamheterna. Överförmyndarnämnden ser att genom ökad samverkan, internt och externt, kan en vinst åstadkommas för den enskilda individen och verksamheten kan effektiviseras ytterligare. Rekrytering av en gemensam handläggare som ska arbeta 50 procent i Luleå och 50 procent i Boden

påbörjades i slutet av 2021. Rekryteringen kommer att underlätta och snabba på arbetet med att ensa rutiner och arbetssätt vilket skapar förutsättningar för en gemensam överförmyndarexpedition för överförmyndarnämnderna i Luleå och Boden i framtiden.

Kommunrevisionen

Uppdrag

Revisionens uppdrag följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisionsred i kommunal verksamhet. Dess uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Revisorernas bedömning lämnas i revisionsberättelsen. På fullmäktiges uppdrag prövar och utvärderar revisorerna den verksamhet som bedrivs av styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar. Revisionen skall granska och bedöma om kommunens verksamheter sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att räkenskaperna är rättvisande samt om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig. Revisionen sammanfattar resultatet av årets granskningar och gör en samlad prövning av ansvarstagandet i styrelser och nämnder. Detta leder därefter fram till revisorernas slutliga bedömning huruvida revisorerna vill rikta anmärkning eller tillstyrka att ansvarsfrihet ska beviljas. Revisionen i kommunen är samordnad med revisionen i de kommunala bolagen. Syftet med den samordnade revisionen är att få ett helhetsperspektiv på kommunens verksamhet oavsett i vilken form den bedrivs.

Året som gått

Revisionen har under 2021 haft 21 revisionsmöten. Revisionen har dessutom haft en hel planeringsdag fördelat på två halvdagar samt genomfört dialoger med KFs presidium, nämnder och gruppleddare. Revisionen har därutöver haft informationsträffar med representanter för LuleBo, Lumire, Luleå lokaltrafik samt Nordiskt flygteknikcentrum. Därutöver har informationsträffar genomförts med kommundirektör, ekonomichef, stadsbyggnadschef, representanter från avdelningen planering och analys och från lönecenter genomförts. Både möten och informationsträffar har till stor del genomförts digitalt på grund av rådande coronasituation. Under året har ett flertal fördjupade granskningar genomförts och avrapporterats. Det årliga erfarenhetsutbytet med kommunrevisorerna i Umeå och Sundsvall blev genomfördes med ett mindre antal deltagare på grund av pandemin. Revisorerna har under året deltagit i en digital utbildning inom området välfärdsbedrägerier.

Revisionen har påbörjat en risk- och väsentlighetsanalys i syfte att fastställa vilka granskningar och eventuella förstudier som är aktuella för 2022. Årets granskningsarbete redovisas i revisionsberättelsen med redogörelse.

6.2 Koncernbolagen berättar

Avsnittet ger en sammanfattande beskrivning av de kommunala bolagens verksamhet samt viktiga händelser under året som har haft större betydelse för verksamheten

Luleå Kommunföretag AB

Verksamhet

Luleå Kommunföretag AB, ägs till 100 % av Luleå kommun, och är ett holdingbolag för de helägda kommunala dotterbolagen. Luleå Kommunföretag AB har en central och koncernstrategisk roll i kommunen med huvudsaklig uppgift att:

- Ansvara för en aktiv ägarstyrning av dotterbolagen.
- Utveckla effektiviteten och optimera resultatnivån i bolagskoncernen.
- Verka för att dotterbolagens verksamhetsplaner styr mot kommunens övergripande mål.
- Inom kommunfullmäktiges principbeslut genomföra omstruktureringar och förändringar av bolagsstrukturen.

Luleå Energi AB Koncernen

Verksamhet

Moderbolaget Luleå Energi AB producerar och distribuerar bland annat fjärrvärme till kunder inom Luleå kommun. I moderbolaget finns också en elhandelsverksamhet som köper el på den nordiska elbörsen via portföljförvaltare och säljer el till kunder främst inom elområde Luleå. Luleå Energi AB erbjuder även tjänster för en effektiv energianvändning.

Dotterbolaget Luleå Energi Elnät AB äger och driver elanläggningar för överföring av elektrisk energi inom i huvudsak Luleå kommun.

Dotterbolaget Bioenergi i Luleå AB förädlar bioråvara till produkten träpellets. Bolaget har ingen egen direktförsäljning till slutkund utan producerar träpellets på uppdrag av SCA Energy AB.

Det delägda bolaget Lunet AB erbjuder bredbandskommunikation till såväl operatörer, företagskunder som privatkunder.

Intressebolaget LuleKraft AB producerar i sitt kraftvärmeverk elkraft, ånga och hetvatten.

Året som gått

Det samlade resultatet i koncernen för helåret 2021 blev 135,1 miljoner kronor efter finansiella poster, vilket är 11,1 miljoner kronor bättre än budget.

I moderbolaget Luleå Energi AB:s fjärrvärmeverksamhet blev försäljningen högre än budgeterat. Det beror främst på en kall inledning och avslutning på året. Kostnaderna för bränslet blev högre än förväntat, som ett resultat av högre volymer för både försäljning och produktion. Från och med hösten 2021 har nu alla kunder en ny, modern och mer kostnadsriktig prismodell. Resultatet för fjärrvärmeverksamheten ligger i nivå med budget.

Elhandelsverksamheten som bedrivs i moderbolaget har under året sett en stadig ökning i volymer. Den kraftiga prisökningen på el under slutet av året resulterade i kraftigt reducerade vinstmarginaler och resultatet för året slutade just under budget.

Affärsområdet Tjänster har till uppgift att erbjuda energitjänster samt rådgivning till företag och privatpersoner. Syftet är att främja en god energihushållning och skapa konkurrenskraftiga energilösningar för ett hållbart samhälle. Resultatet för affärsområdet utföll sämre än förväntat.

Enligt bolagets särskilda ägardirektiv ska bolaget årligen avsätta upp till en procent av sin årsomsättning till forskning- och utveckling. Under 2021 har bland annat en tjänst för uppkopplade fjärrvärmecentraler lanserats och en ny Luleå Energi app har tagits fram. Till följd av pandemi, omstrukturering för att möta framtida utmaningar och resurskrävande aktiviteter, har alla planerade projekt inte kunnat genomföras under året vilket resulterat i något lägre kostnader än budgeterat.

Sammantaget blev resultatet i moderbolaget bättre än det förväntade.

Resultatet i dotterbolaget Luleå Energi Elnät AB landade över det budgeterade. Huvudorsaken är främst lägre kostnader samt högre kundtillväxt än budgeterat.

Resultatet i Bioenergi i Luleå AB hamnade något över det budgeterade och produktionen var god.

För det gemensamt styrda bolaget Lunet AB blev utfallet för 2021 bättre än budget. Fortsatt stor efterfrågan på bredband och därmed högre löpande intäkter.

Lulebo AB

Verksamhet

Lulebo AB har i uppdrag att främja bostadsförsörjningen inom Luleå Kommun genom att förvalta både bostads- och kommersiella fastigheter. Företaget ska på marknadsmässiga grunder bygga, äga och hyra ut bostäder och kommersiella lokaler inom Luleå kommun. Bolaget skall tillhandahålla bostäder för alla kategorier av hyresgäster, allt från traditionella bostäder till studentbostäder och trygghetsboenden.

Antalet lägenheter uppgick till 7 737 stycken per 31 december 2021 (7 626). Lulebo äger även 190 lokaler (193).

Lulebo AB äger tillsammans med Luleå Energi AB, vardera 50 procent av Lunet AB.

Året som gått

Lulebos resultat efter finansiella poster exkl Lunet, uppgår till cirka 99 miljoner kronor, vilket överstiger föregående år med cirka 27 miljoner kronor och budget med cirka 6 miljoner kronor. Förändringen mot år 2021 beror främst på försäljning av fastigheter (engångsintäkt) samt minskade räntekostnader.

Eftersom även intäkter från ordinarie verksamhet ökat något bibehålls överskottsgraden på 41 procent (såsom föregående år) trots ökat underhåll. Bolaget har av ägaren erhållit ett långsiktigt mål att nå 50 procent överskottsgrad (fram till år 2022). Med den plan för underhåll som nu är upprättad bedöms målet om 50 procent år inte vara möjligt att nå.

Lulebos soliditet uppgår till 40,0 procent (38,5 %), vilket överstiger ägarens långsiktiga mål.

Företaget har under 2021 genomfört investeringar uppgående till cirka 192 miljoner kronor (exkl Lunet), fg år 141 miljoner kronor, där nyproduktion av 72 lägenheter på Porsön, återuppbyggnad av 28 lägenheter i Gammelstad samt nyproduktion av 23 lägenheter i Trygghetsboende i Antnäs står för cirka hälften. Under året har 111 lägenheter tillförts Lulebos lägenhetsbestånd, vilket är i linje med ett av Lulebos ägardirektiv; att årligen bygga mellan 75-150 lägenheter. Andra hälften av årets investeringar består av större renoveringar och underhåll av lägenhetsbeståndet. Denna siffra förväntas stiga väsentligt under år 2022.

Enligt ägardirektiv ska Lulebo ta ett delansvar för kommunens bosättningsuppdrag för personer som beviljats permanent uppehållstillstånd genom att upplåta de lägenheter som behövs till denna mål-

grupp. Tilldelning sker i nära samarbete med Luleå kommuns Stadsbyggnadsförvaltning.

I mars 2020 uppdagades det att Lulebo varit utsatt för misstänkta bedrägerier och en utredning, i nära samarbete med Polis och Åklagare, har pågått hela 2021. Åtal väntas väckas under 2022.

År 2021 har präglats av pandemin och Lulebo har noggrant följt de restriktioner som Folkhälsomyndigheten utfärdat. Överlag har bolaget klarat sig bra trots pågående situationen.

Luleå Business Region AB

Verksamhet

Luleå Business Region ska i aktiv samverkan med näringsliv, universitet och andra aktörer verka för en hållbar tillväxt i Luleå och regionen. Bolaget ska driva insatser för att öka Luleås attraktionskraft och stärka konkurrenskraften som destination, arbetsmarknad samt etableringsort för företag, organisationer och talanger. Bolaget ska aktivt bidra till fler jobb, branscher, besökare, investeringar och etableringar. Bolaget ska också stödja det befintliga näringslivet med utvecklingsrelaterade frågor.

Året som gått

Året 2021 präglades starkt av pandemin och att bolaget saknade permanent VD från mars till november. Tf VD höll i och säkrade att verksamheten bedrevs på ett bra sätt under osäkra förhållanden. Verksamhetsplanen 2021 innehöll dessa områden och projekt:

Bearbeta & Finansiera

- Företagslots säkrades
- Deltaganden i branschråd och andra samverkansråd
- Destination, Visit delen av bolaget där flertalet planerade event ställdes in på grund av pandemin, men i slutet av året kunde bland annat Julkonserten i Gammelstads kyrka äga rum och nytt direktflyg från Stuttgart, Tyskland hade premiär.

Projekt: Luleå Business Region driver egna större projekt såsom Treepower och Kompetensstegen och har avslutat projektet Land möter stad under året. Dessutom deltar Luleå Business Region aktivt i projekten inom besöksnäring, spelindustrin, handeln och kulturella och kreativa näringar samt i styrgruppen för några av projekten.

Etablera

- Nyetableringar som under 2021 ökade kraftigt i intresse och konkreta case som realiserats

- Ometableringar, befintliga företag som vill expandera och/eller flytta inom kommunen har också ökat

Påverkan

- Ett större arbete genomförs tillsammans med kommun, länsstyrelse, statliga myndigheter och företag för att säkra och påskynda kritiska infrastrukturinvesteringar i framförallt energi, järnväg och marktillgång

Kommunikation

- Kommunikationsinsatserna har varit intensiva under 2021, i alla kanaler och ett större jobb lanserades i juni 2021 med publiceringen av Clean, Clever, Close

Under hösten kom verksamheten tillbaka till fysiska möten, event och ny VD började 1 november.

Luleå Lokaltrafik AB

Verksamhet

Luleå Lokaltrafik AB (LLT) har Luleå Kommuns uppdrag att planera, marknadsföra och utföra tätortstrafiken med buss i Luleå tätortsområde.

LLT arbetar utifrån ägardirektiv innehållande kommunfullmäktiges utvecklingsområden; ökad jämlikhet, mer jämställd fördelning av makt och resurser, minskad klimatpåverkan och starkare ekonomi för tillväxt.

LLT är ett viktigt instrument för att tillhandahålla en god kollektivtrafik för Luleås invånare och besökare. Trafiken ska vara ett konkurrensförmåligt, hållbart, modernt och enkelt transportalternativ för resor mellan bostadsområden, affärsområden, skolor/arbetsplatser och fritidsaktiviteter. Med smart kollektivtrafik ska bolaget aktivt agera och medverka till att bidra till utvecklingen av Luleå som attraktiv stad.

Året som gått

Verksamhetsåret har som för resten av världen påverkats av den pågående pandemin.

LLT:s resande har minskat ytterligare med 11% jämfört med föregående år. Kraftfulla restriktioner i slutet av 2020 påverkade resandet kraftigt i början av 2021, ett tapp som aldrig gick att återhämta även om restriktionerna lättades under hösten. LLT utgör en viktig samhällsfunktion och har därför vidhållit den grundläggande trafik som bolaget normalt bedriver samt att man periodvis även förstärkt trafiken för att minimera trängsel. Vidhållen verksamhet samt minskat resande påverkar bolagets slutgiltiga resultat. Regeringen har under

året delat ut statligt bidrag för intäktsbortfall som skett under perioden januari - juni. Ett bidrag som täckte stor del av dessa förluster. För extra utgifter under året och intäktsförluster juli - december har inget bidrag delats ut.

Första året i enighet med det nya avtalet och nya rutiner för hantering av utveckling tillsammans med Luleå kommun. Underlag för de första tilläggsansökningarna inför budgetåret 2022 genomfördes och beslutades i oktober.

Trots pågående pandemi bibehåller bolaget en topplacering i den kundundersökning som genomförs av Svensk Kollektivtrafik, vilket visar på fortsatt stort förtroende hos våra resenärer och styrka i bolagets varumärke.

Under året har sex bussar anskaffats enligt bussanskaffningsplanen. De sista som drivs på diesel enligt den framtagna planen där omställning till en fossilfri flotta år 2030 är planerat i enighet med kraven ställda i avtalet med Luleå kommun.

Arbetet med planering av ny depå löper vidare. Ett projektdirektiv har tagits fram tillsammans med Stadsbyggnadsförvaltningen hur utredningen ska genomföras, inget som ännu startats upp. Bolaget har tagit fram de förväntade kostnaderna för att klara omställningen i befintlig depå, pengar som går till spillo då lokalerna närmar sig rivningstillstånd om inte stora ombyggnationer och totalrenoveringar genomförs. De befintliga lokaler bolaget befinner sig i är ålderstigna och har fortsatt orsakat stora underhållskostnader.

Luleå Miljöresurs AB

Verksamhet

Luleå Miljöresurs AB, Lumire, bedriver transporter, materialbehandling och servicetjänster inom avfalls- och återvinningsområdet. Bolaget är organiserat i två verksamhetsområden; kommunalt avfall och verksamhetsavfall med nedanstående ansvar och tjänster:

- Insamling och transport av kommunalt avfall och därmed jämförligt avfall.
- Insamling, sortering och balning av återvinningsmaterial.
- Anläggnings- och driftsansvar för Luleå kommuns samtliga återvinningscentraler.
- Tömning av slambrunnar och fettavskiljare.
- Insamling av material, uthyrning av containrar och behandling av avfallet från industrier och andra verksamhetsutövare.

- Skötsel och egenkontroll av Luleå kommuns nedlagda deponier.
- Ansvar och för sluttäckning av Sunderby avfallsanläggning.
- Drift av deponi för sulfid- och sulfatjordar.
- Rådgivning och information kring avfallsfrågor och källsortering.
- Ansvar för återbruk i Luleå kommun

Bolaget, som har 80 anställda, förfogar över en specialanpassad fordonsflotta samt egna anläggningar för återvinning och materialbehandling. Årligen hanteras cirka 55 000 ton avfall.

Året som gått

Ekonomi

Lumire redovisar för 2021 ett resultat efter finansiella poster på 10,1 miljoner kronor, vilket är 2,5 miljoner kronor bättre än budget för året. Positiva avvikelser mot budget kan på intäktssidan hänföras till höga ersättningsnivåer på avfallsfraktioner och ökade antal körningar och behandlingsintäkter till Sunderby avfallsanläggning. På kostnadssidan finns positiva avvikelser mot budget framför allt för att Risslan ÅVC och återbruksanläggning öppnade senare än vad som var planen när budgeten lades. Dessa kostnader kommer fullt ut att påverka 2022. Kostnader som avviker negativt mot budget kan hänföras till det politiska beslutet att VA-verksamheten i Luleå flyttas över till bolaget, högre kostnader än budgeterat har bland annat varit konsultkostnader och personalkostnader.

Under 2021 investerades totalt 25,7 miljoner kronor i bolaget, 14,3 miljoner kronor av beloppet avsåg fortsatta investeringar på Risslans ÅVC och framförallt i Hållbarhetshuset. Dessutom köptes avfallsskär för 5,2 miljoner kronor, två begagnade sopfordon för totalt 4,5 miljoner kronor och utbyggnad med ökad kapacitet på Sunderbyns avfallsanläggning 1,1 miljoner kronor.

Kund

Kopplat till bolagets uppdrag och målbild att få Luleåborna att klättra i avfallstrappan har Lumire under 2021 bland annat:

- Q1 Öppnat Returpunkt centrum och butiken Samlat på köpmantorget.
- Q3 Byggt ut Sunderby återvinningscentral.
- Q4 Öppnat nya återvinningscentralen Risslan.
- Q4 Lansering av ny hemsida för bolaget.

Ingen ny kundenkät har genomförts under 2021.

Personal

I bolaget medarbetarenkät ökade svarsfrekvensen från 88 procent till 89 procent. Medarbetarindex i enkäten blev 3,4 (skala 1–4).

Sjukfrånvaro för 2021 blev 4,86 procent (4,5 %) och frisknärvaron blev 66,3 procent (70 %). Att utfallet är högre än målen kopplas till Covid-19. Generellt har dock bolaget klarat sig bra under pandemin med hanterbar och utspridd frånvaro.

Projekt/Utveckling

- Mycket arbete i form av tid och resurser har under 2021 lagts på arbetet med överföringen av VA-verksamheten till bolaget. Överföringen genomfördes 2022-01-01.
- Insamling av returpapper övergår 2022 till ett kommunalt ansvar. Arbete för att säkerställa en bra lösning för ansvaret har under 2021 genomförts. I lösningen ingår ersättning, insamling, bearbetning och avsättning för fraktionen i Luleå kommun.
- Nya återvinningscentralen Risslan invigdes i december. Hållbarhetshuset/återvinningsmarkaden på anläggningen är planerad att öppna i mitten av februari 2022.

Luleå Hamn AB

Verksamhet

Luleå Hamn AB:s verksamhet ska bygga på långsiktig ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet. Detta gör Luleå Hamn till en hållbar länk till världen för ägare, kunder och hela regionen.

Luleå Hamn AB ska skapa förutsättningar för en effektiv handelssjöfart såväl sommar- som vintertid. Luleå Hamns verksamhet skall främja logistiklösningar som på sikt skapar ett starkt regionalt logistikcentrum för sjöfart, järnväg och vägtrafik.

Bolaget ska äga och förvalta byggnader, infrastruktur och anläggningar med syfte att utveckla industriell verksamhet och företagsverksamhet inom och i anslutning till Luleå Hamns hamnområden.

Bolaget ska även bedriva hamnbogsering, isbrytning, farledsarbete och annan service som främjar sjöfarten och regionens näringsliv.

Luleå Hamn AB ska i sin verksamhet iaktta en god intern kontroll vars övergripande mål är att skydda bolagets tillgångar. Styrelsen ska fortlöpande hålla sig informerad om och utvärdera hur bolagets system för intern kontroll fungerar. Vidare ska bolaget eftersträva öppenhet och vara en aktiv part i marknadsföringen av Luleåregionen inom bolagets verksamhetsområde.

Året som gått

2021 har varit ett omvälvande år för Luleå Hamn. Året inleddes med förberedelser inför beslut om finansiering av Projekt Malmporten. Beslut om finansiering av projektet fattades av styrelse och kommunfullmäktige under februari vilket säkerställde möjligheten att genomföra projektet. Under årets första kvartal offentliggjordes flera nya etableringar i vår region. Bland annat lanserade H2GS att de avsåg att starta stålproduktion i Boden, Hybrit tog beslut om att bygga sin första större anläggning i Malmerberget. Senare under året har fler etableringar aviserat att de vill komma till Luleå vilket ytterligare stärker hamnens position som ett transport- och logistiknav. Denna nya utveckling som kan innebära en trefaldig volym och fartygstrafik har präglat arbetet i hamnen under hela året och bolaget är fast beslutet att försöka möta kundernas nya krav.

För att börja rusta för framtidens utmaningar har organisationen stärkts under året. Ett nytt projekt, Framtidens Hamn, har startats för att säkerställa att vi står väl rustade för den nya framtid som kommer.

2021 har inte bara varit omvälvande utan även utmanande när det gäller den dagliga verksamheten.

Den totala godsomsättningen i hamnen har minskat med 900 kton (11%). Utlastningen av järnmalm från Sandskär har minskat med 13 procent till 4874 kton vilket trots minskningen är en bra volym historiskt. Victoriahamnen har under 2021 minskat med 77 kton. Orsakerna till de minskade volymerna av järnmalm kan ses i ökade fraktpriser och andra marknadsfaktorer påverkade av pandemin. Volymerna i Victoriahamnen har under året varit något lägre än föregående år. Störst inverkan har dock produktionsstoppen på SSAB:s Koksverk och SMA:s kalkugn haft. Kalkimporten via hamnen har under 2021 varit 24 procent lägre än 2020.

Samarbetet med Piteå Hamn har fortsatt och är en viktig strategisk satsning för att stärka bägge hamnarnas position som hela regionens hamnar samt ge regionens näringsliv de bästa logistiklösningarna.

Bolagets omsättning minskade under året med 8 miljoner kronor, detta till följd av de minskade godsvolymer. Kostnaderna ökade med cirka 8 miljoner kronor och beror till största del på konsultkostnader kopplade till förberedelser inför de framtida fartygstrafik- och volymökningar. Det ekonomiska utfallet för perioden visar ett resultat efter finansiella poster på 5,1 miljoner kronor med en räntabilitet på eget kapital på 4,3 procent. Soli-

diteten uppgår till 41,6 procent. Hamnens räntabilitet når inte riktigt upp till avkastningskravet.

Företagets frisknärvaro 90,6 procent och sjukfrånvaro 1 procent. Trots pandemin har bolaget nått de mål som är uppsatta för frisknärvaro och sjukfrånvaro vilket är glädjande.

Projekt Malmporten fortgår och projekteringen har inletts. Under början av året har stora insatser gjorts för att ta fram ett gemensamt samverkans- och finansieringsavtal med projektets övriga parter. Samarbetet med Sjöfartsverket och Trafikverket fortgår på ett positivt sätt i förberedelserna för projektet.

Företaget har haft svårt att finna lämpliga praktikplatser för att introducera någon på arbetsmarknaden dels för att en stor del av verksamheten kräver svenskt medborgarskap, dels på grund av pandemin som råder. En positiv dialog har dock förts med arbetsmarknadsförvaltningen för att hitta lämpliga platser och lämpliga kandidater under kommande år.

Utöver Malmporten som är ett pågående projekt (upparbetat 4,3 mkr) så har två projekt avslutats under året. Det är en utbyggnad av lokaler som hyrs av Kustbevakningen (5,5 mkr) samt en installation av landströmsanläggning för fartyg (6,7 mkr).

Nordiskt Flygteknikcentrum AB

Verksamhet

NFTC affärsidé är att erbjuda en EASA-godkänd flygteknikerutbildning via yrkeshögskolan och andra uppdragsutbildningar till externa aktörer. Genom det ska bolaget vara en viktig aktör för regionen och därmed bidra till tillväxten i kommunen.

Året som gått

Under året har vi gjort klart ett ramavtal (utökning av tidigare avtal) med Försvarmakten om uppdragsutbildning av flygtekniker, detta är i sin linda och kommer att utvecklas kommande år.

Vi har fortsatt ett högt söktryck och till höstens kursstart ökade antalet sökande med cirka 60 procent jämfört med föregående år.

Under sommaren har Barn- och utbildningsförvaltningen flyttat ut ur fastigheten och vi har flyttat in i deras tidigare lokaler. Arbetsmarknadsförvaltningen (vuxenutbildningen) har också under tiden flyttat in i vår tidigare lokal. Därmed är fastigheten fullt etablerad av utbildningsverksamhet.

7 Bilaga: Nämnder och bolags måluppföljning

Nedan återfinns en beskrivning av måluppfyllelsen avseende utvecklingsområden för nämnder och bolag. En fullständig rapportering av mål och

mätetal/mått sker till respektive nämnd och styrelse.

KS-Kommunstaben

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Under 2020 har ett antal insatser gjorts. Exempelvis har en socioekonomisk kommunanalys tagits fram, som används som underlag för prioritering av förslag. Kommunstaben har även arbetat med ett projekt för att skapa en helhetsbild av hur kommunen ligger till kring barnrätt och vilka behov som finns. Projektet ska i första hand tillse att kommunövergripande utbildningsbehov och andra behov som spänner över hela kommunens organisation tillgodoses, men kan även stöta Kommunstaben har tre målrelaterade mätetal inom utvecklingsområdet. Ett är uppnått med de två andra uppnåddes inte.

- att nyttja hela potten för sociala investeringar
- att öka andel unga som tror sig ha stor möjlighet att själv föra fram sina åsikter till de som bestämmer
- att öka antalet personer som kommer i sysselsättning genom socialt ansvarsfulla upphandlingar

Anslaget för sociala investeringar uppgick till 3 500 tkr 2021. Det användes exempelvis för utveckling av äldresupporten, projektet Arenan för att fler ska komma i egenförsörjning samt för aktiva skoltransporter.

I enkäten Lokal undersökning av ungdomspolitikerna LUPP, som genomfördes hösten 2021, svarade 13,1 % av flickorna respektive 19,8 % av pojkarna i år 2 på gymnasiet att de ser sig ha stora eller ganska stora möjligheter att framföra sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. Utslaget på samtliga som svarat på enkäten är summan 16,3%. Mellan 2017 och 2021 har andelen sjunkit något. Som jämförelse var andelen 2008 10 %, år 2014 var det 19,2 % och 2017 20,2 %. Aktiviteter har pågått för att öka ungas inflytande. Utbildningsinsatser kring barnrätt har genomförts för medarbetare och ledningsgrupper, och intranätet har kompletterats med material. Det finns numera en kommunövergripande arbetsgrupp för att samordna arbete med Barnkonventionens införande, som under året har arbetat exempelvis med att ta fram mallar och stödmaterial, en webbutbildning i prövning av barnets bästa samt planerat för inspirationsdag som genomförs i januari 2022.

Antalet personer som kom i sysselsättning genom socialt ansvarsfulla upphandlingar under året uppgick till 2,25 stycken vilket är färre än målet om 11 stycken för året. Företag har inte haft möjlighet att ta emot fler praktikanter/anställningar på grund av pandemin. Ny handlingsplan gällande social hänsyn har tagits fram samt utbildning och förankring har skett under året. Det tar tid att arbeta och förankra ett nytt arbetssätt i förvaltningarna.

Under 2019- 2021 har kommunstaben också arbetat med utvecklingsområdet Ökad jämlikhet genom att:

- ta fram en socioekonomisk kommunanalys som används som underlag för prioritering av förslag.
- bedriva trygghetsarbete med bland annat en överenskommelse och plan för arbete tillsammans med polisen och en undersökning där resultat kommunicerats och förts dialog kring.
- ny avdelning för meänkieli och finska på ett vård- och omsorgsboende
- samverka med AMF vid upphandling för att erbjuda personer som står långt ifrån arbetsmarknaden möjlighet till anställning eller praktikplats. Upphandlingsmyndigheten har utsett Luleå som en av 14 ambassadörer för sysselsättningskrav i offentlig upphandling och Luleå får hjälpa till att utveckla och sprida kunskap om offentlig upphandling som arbetsmarknadsverktyg. Antalet personer som kom i sysselsättning genom socialt ansvarsfulla upphandlingar nådde inte ambitionen. Företag har inte haft möjlighet att ta emot fler praktikanter/anställningar på grund av pandemin.

Aktiviteterna har genomförts och har bidragit till utvecklingsområdet även om ambitionerna för systerkommun genom ansvarsfulla upphandlingar eller ungas upplevelse av inflytande inte nåddes. Sammantaget bedöms att kommunstaben bidrar till utvecklingsområdet som planerat.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Målen för de målrelaterade mätetalen inom utvecklingsområdet uppnås 2021.

- att öka antal upphandlingar med jämställdhet som "utvärderingskriterium"
- att öka andel upphandlingar med obligatoriska jämställdhetskrav
- att öka andel kvinnor/män som är nöjda med kundcenters bemötande i telefon

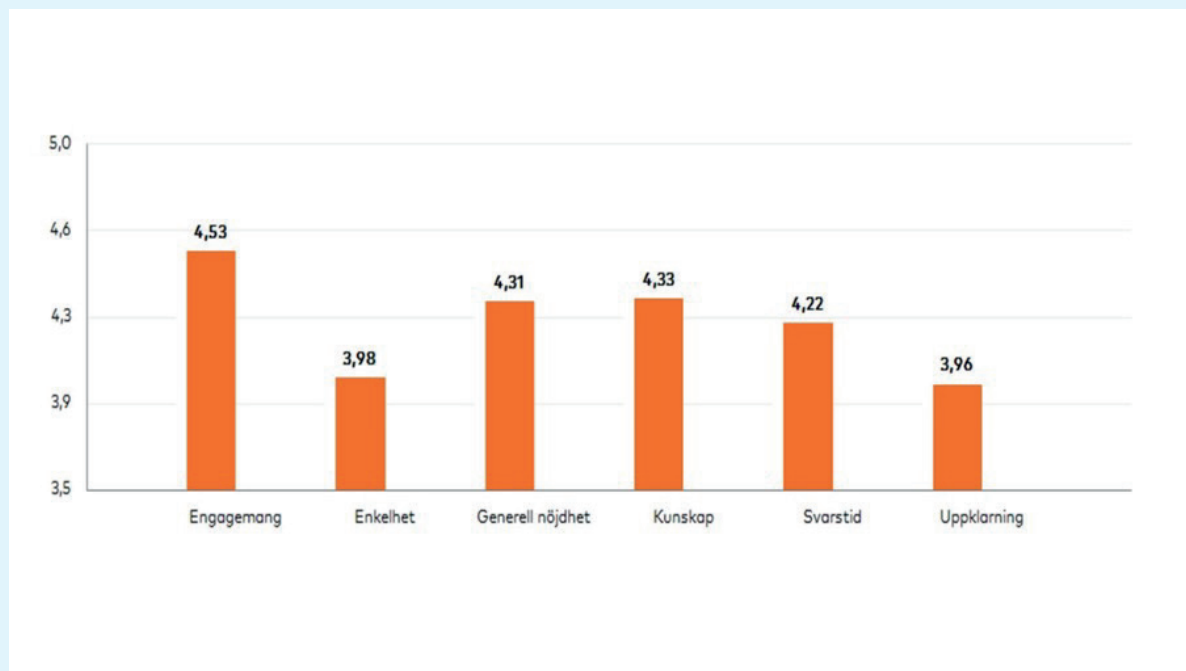
Antalet upphandlingar där jämställdhet har använts som utvärderingskriterium var 14 stycken år 2021. År 2020 var antalet fem (5) stycken, vilket innebär en ökning. När målet tillkom 2019 användes inte jämställdhet som utvärderingskriterium i någon enda upphandling.

Målet sedan 2019 har varit att öka andelen upphandlingar med jämställdhetskrav där det bedöms lämpligt på grund av marknadsläget. Andelen upphandlingar med jämställdhetskrav har ökat jämfört med 2019 då de var 54 procent. År 2020 var de 100 procent så jämfört med det året har andelen minskat. Kommunen har, i jämförelse med andra kommuner, en hög andel upphandlingar med jämställdhetskrav. Avvikelsen om 11 procent motsvarar nio upphandlingar där staben noterat att i en upphandling var det inte tillämpligt med jämställdhetskravet utifrån marknadsläget, men i de övriga åtta upphandlingarna borde kravet ställts.

Målet för generell nöjdhet i servicemätning för inkommande telefonsamtal uppnås för både kvinnor och män även om kvinnor är mer nöjda än män. Den generella nöjdhetsgraden för kvinnor är 4,3 och för män 4,1 av maximalt 5,0. Målet var att nå över 4,0 i mätningen. Bedömningar berör även enkelhet, engagemang, kunskap, svarstid och upplärning.

Störst förbättringar för att öka kvinnors och mäns nöjdhet behöver ske vad gäller enkelhet att ha kontakt med kommunen exempelvis e-tjänster, hemsidan, få tag i en handläggare mm. Kvinnor är mer nöjda med tiden för upplärning av ärendet.

Området engagemang speglar Kundcenters egen prestation 4,53 medan övriga handlar om hela kommunens agerande.

Under perioden sedan 2019 har förvaltningen även arbetat med jämställdhetsanalyser i mallen som används vid tjänsteskrivelser för politiska beslut och ytterligare insatser inom inköpsområdet.

Sammantaget bedöms att kommunstaben bidragit till utvecklingsområdet som planerat.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

● Två av mätetalen i utvecklingsområdet har uppnåtts 2021 men två av dem har inte uppnåtts:

- Koldioxidutsläpp från lokala resor i tjänsten
- Koldioxidutsläpp från långväga resor i tjänsten
- Brett sortiment av återvunnen och förnybar plast eller alternativa produkter i annat material
- Hantering och inköp av datorer beaktar cirkulariteten

Kommunstabens mål för 2022 för de korta resorna uppnås redan år 2021. Koldioxidutsläpp har minskat genom kortare körsträcka för tjänstefordon och privata bilar samt genom tankningskvoten i tjänstefordonen. Andelen förnybart bränsle vid tankning har successivt ökat sedan 2019 och är nu 96 procent av all tankning i tjänstebilarna. Det är framför allt fordonsgas som tankas i tjänstebilarna. Samtliga fyra personbilar i kommunstaben är fossiloberoende.

Kommunstabens mål för 2022 att minska de långa resorna uppnås också redan år 2021. En stor andel av medarbetarna har arbetat hemifrån under perioden, på grund av pandemisituationen. I stort sett alla möten och konferenser sker digitalt. Inga internationella tjänsteresor är genomförda under perioden. Bedömningen är att flera arbetssätt som utvecklats under pandemin kommer att användas även framöver.

Arbete med handlingsplaner för att öka cirkulariteten av datorer och öka sortimentet för återvunnen plast har påbörjats men pausats under hösten 2021 att prioritera det stora upphandlingsbehovet från verksamheten.

Under 2019-2021 har kommunstaben även arbetat med att minska klimatpåverkan genom återbruk och återvinning i samband med flytt inom stadshuset och till mården. Färdplan för minska klimatpåverkan har också tagits fram för verksamheterna och Borgmästaravtalet med kommunens klimatambitioner har följts upp.

Sammantaget bedöms att kommunstaben bidrar till utvecklingsområdet som planerat.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

● Inom utvecklingsområdet följs sex stycken målrelaterade mätetal. Fem av dem är uppnådda under året och ett av dem är inte uppnått.

- Andel som rekommenderar Luleå som bostadsort
- Andel kvinnor i åldern 18-35 år som bedömer att de sannolikt kommer att bo kvar i Luleå om 10 år
- Andel kvinnor i åldern 18-35 år som upplever att Luleå utvecklats positivt
- Kartlägga och analysera antal inkomna initiativ inom innovationsplattformen
- Nyttjande av pott, mäta förhållande mellan effektivisering och innovation
- Framtagande av handlingsplan för att stimulera innovationskraft i Luleå

69 procent unga kvinnor rekommenderar Luleå som bostadsort vilket är lägre än målet 70 procent för 2021 men högre än utgångsåret 2019 då det var 56 procent.

58 procent i gruppen unga kvinnor svarar att de kommer bo kvar i Luleå om tio år, medan det förra året var 64 procent. Resultatet har alltså försämrats något. I relation till utgångsläget år 2019 då det var 56 procent har resultatet ändå förbättrats.

52 procent i gruppen unga kvinnor anser att Luleå utvecklas positivt vilket är något bättre jämfört med 2019 och 2020 då siffran var 47 procent. Målet för 2021 var 50 procent eller fler vilket uppnåddes.

För att bidra till effektivare verksamhet med hjälp av utveckling och innovation i samverkan analyseras ansökningar och initiativ inom ramen för innovationsplattformen löpande. Innovationsarbetet har fortlöp enligt plan. Ett antal seminarier har hållits, Digitaliseringspotten har nyttjats för att öka digitaliseringen och förnyelsen inom hela kommunen. 20 initiativ i gång inom ramen för Digitaliseringspotten, och nyttjandet av potten låg på cirka 70 procent vilket är lågt. Det låga nyttjandet beror till stor del att vi fortfarande lär oss hur vi hanterar förnyelser inom ramen för befintlig verksamhet.

Exempel på insatser under perioden: Arbete med arbetsgivarvarumärket "Spela roll" för att visa på möjligheterna med att jobba i Luleå är i full gång. Hemvändareventet Hemlängtan är genomfört i maj. Samverkan sker, exempelvis kring etableringen av nytt stålverk i Boden kring frågor om attraktiv stad och kompetensförsörjning. Kommunikationsinsatser som till exempel "Därför valde jag Luleå-porträtt", Alla hjärtans stad (på alla hjärtans dag i februari) och kring Luleå 400 år, har genomförts. Två guldlag har också uppmärksammats, #Luleåvinner.

Kommunstabens har under perioden 2019- 2021 arbetat med att ta fram förutsättningar för fler medborgare och företag i kommunen genom planuppdrag, utvecklingsplaner och översiktsplanarbete. Även arbete med e-handelsfakturor. Näringslivsfrämjande arbete för att motverka effekten av Corona har också bedrivits genom exempelvis hemsändningsbidrag.

Sammantaget bedöms att kommunstaben bidrar till utvecklingsområdet som planerat.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar primärt med Kommunfullmäktiges avsikt att öka andelen långt ifrån arbetsmarknaden som går till arbete eller studier. Som en sekundär effekt bidrar det till en ökad jämlikhet i barn och ungas uppväxtvillkor och möjlighet att påverka Luleås utveckling då de ekonomiska klyftorna i samhället utjämnas om fler invånare har arbete och egen försörjning.

Andelen som gått till arbete efter kommunala arbetsmarknadsinsatser under året har ökat med 15,5 procentenheter från föregående år till 30%, vilket motsvarar 90 st. personer som fick arbete (45 män och 45 kvinnor). Totalt har 301 avslut genomförts under året, att jämföra med föregående års avslut som var totalt 399, vilket indikerar på en god arbetsmarknad men också på ett betydligt lägre inflöde till förvaltningen från Arbetsförmedlingen. Utfallet visar på en stark återhämtning på arbetsmarknaden jämfört med föregående år som hårt präglades av pandemin. Utfallet för 2021 står sig stark även jämfört med 2019 års resultat (19,6%) då arbetsmarknadsläget bedömdes som gott och innan den ekonomiska avmattningen påbörjades.

Andelen som går till studier efter kommunala arbetsmarknadsinsatser har under året minskat till 33 stycken (12 kvinnor och 21 män) i antal jämfört med föregående år då motsvarande siffra var 49 stycken. Andelsmässigt blev utfallet för 2021 11% med målsättning om 12%. En orsak till detta kan vara den goda arbetsmarknaden. Luleå och Norrbotten har inte drabbats lika hårt av varsel och uppsägningar som storstadsregioner och andra delar av landet vilket medfört att de som blivit arbetslösa har kunnat gå vidare till annat ledigt arbete. En annan faktor som kan förklara utfallet är att målgruppen som finns kvar är tyngre att arbeta med. För arbetslösa som har en svagare ställning på arbetsmarknaden (utrikesfödda, funktionsnedsatta, lågutbildade och äldre än 55 år) är omställningen till studier många gånger längre och svårare än övriga målgrupper som har en starkare ställning på arbetsmarknaden. I arbetet med att öka övergångarna till studier har ett arbete bedrivits under året med vägledning som hela skolans ansvar. En handlingsplan för det interna utvecklingsarbetet har beslutats om och fastställts. Planen ska utgöra inriktning för arbetet under de två år det pågår. Personer i olika grupper har utsetts. Arbetslagen har tagit fram utvecklingsgrupper och områden för sitt arbete samt utsett teamledare. Utvecklingsarbetet ska mynna ut i en verksamhetsplan som implementeras i det ordinarie arbete med vägledning som hela skolans ansvar.

Arbetsmarknaden är under återhämtning och för delar av arbetsmarknaden väntas den ta fart i takt med att restriktioner lättas. Återhämtningen i de olika länen kommer att vara beroende av arbetslöshetsökning under pandemin men också av branschsammansättning, befolkningssammansättning och tillgång på efterfrågad arbetskraft. Antal varsel och arbetslösa har börjat minska och arbetslösheten bedöms minska i takt med att restriktionerna lättas och den ekonomiska aktiviteten tar ny fart. Antalet arbetslösa bedöms närma sig nivåerna före pandemin men fortsatt vara högre än innan avmattningen 2019. Län som haft en lägre ökning av arbetslösheten kan nå 2019 års nivåer redan under 2022. Den relativa arbetslösheten (arbetslösheten som andel av den registerbaserade arbets-

kraften) beräknas sjunka i samtliga län och Norrbotten väntas ha den lägsta relativa arbetslösheten under 2022. Antalet arbetslösa har stadigt minskat under året i Luleå. I slutet av december uppgick antalet inskrivna arbetslösa till drygt 2 300 personer i Luleå, vilket är en minskning med drygt 650 personer (-22,2%) jämfört med samma månad som året innan. Även ungdomsarbetslösheten i Luleå har minskat kraftigt jämfört med samma period föregående år. I slutet av december uppgick antalet inskrivna arbetslösa ungdomar till drygt 300 personer i Luleå, vilket är en minskning med närmare 140 ungdomar (-32,2%) jämfört med samma månad som året innan.

Fortsatta satsningar på studie- och yrkesvägledning för de arbetssökande i kommunala arbetsmarknadsinsatser har fortsatt under året och många av personerna som är anvisade Extratjänster kombinerar också sin anställning med studier. Då en stor del av deltagarna i Extratjänster saknar gymnasieutbildning ses kombinationen med studier som positiv. De utbildningar som dominerat är undersköterska, där sju stycken påbörjat studier. Detta tack vare motiverande insatser utifrån att det är en relativt kort och snabb utbildning med säker väg till arbete och fast förankring på arbetsmarknaden. Vidare har sju stycken utbildat sig mot byggyrken så som plattsättare, svets och betong. Tre deltagare har påbörjat universitetsstudier, varav en i Umeå och en i Uppsala samt en i Luleå. Vidare har ett antal sökt barnskötarutbildning.

Utbildning är av stor vikt då det bevisats att det ökar chanserna till egen försörjning och långsiktigt också stärker individernas möjligheter till varaktigt etablering på arbetsmarknaden.

Personalen inom arbetsmarknaden har även kommit i kontakt med den danska så kallade BIP-studien. (Jobb och sysselsättningsindikator projekt). Internationellt sett den hittills mest omfattande vetenskapliga progressionsmättningsstudien som har undersökt vad som faktiskt gör att individer med komplexa problem (begränsat deltagande på arbetsmarknaden, psykisk/fysisk ohälsa, sociala utmaningar, missbruk mm) kommer ut i arbete. Projektet belyser hur parallella insatser kan målinriktas och bli mer effektiva. Under året har personalen inom arbetsmarknad även utbildats i Supported employment och två medarbetare har börjat arbeta efter metoden. Övriga använder valda delar av utbildningen som verktyg i sina olika ansvarsområden i arbetet med deltagare som behöver rustas för att komma in på arbetsmarknaden. Studier visar att Supported employment är en av de mest framgångsrika metoderna av alla inom arbetslivsriktad rehabilitering och vilar tydligt på grundvärderingar och principer som att varje människa har resurser och förmågor, varje människa kan arbeta om rätt förutsättningar finns samt att se möjligheter, inte hinder.

Under året har satsning tillsammans med Bodens kommun genomförts kallad Summercamp, en utbildning inom spelutveckling som riktat sig till hemmasittare. 9 av 12 deltagare gick vidare till fortsatta studier. Insatsen är finansierad genom statsstöd och kommer genomföras även nästa sommar. Kortare insats planeras att genomföras under sportlovet och utveckling av insatser och aktiviteter planeras. Detta då den svenska spelutvecklingen är en framtidsbransch där det finns potential att göra insatser i syfte att fånga upp individer från utanförskap till innanförskap. Svensk spelindustri är en exportnäring som verkar på en i hög grad global marknad. Spelbranschen har under några årtionden vuxit från en hobby för entusiaster till en världsomspännande industri med kulturell och ekonomisk betydelse. Svenska dataspelsindustrin omsättning växte till 34,7 miljarder kronor under 2020 vilket är en ökning med 41%. Detta kan jämföras med den globala omsättningen som ökade med 20%.

Under 2021 var ca. 2 500 ungdomar berättigade feriejobb. Av dessa erbjöds 1 394 feriejobb, varav 1 093 genomförde sitt arbete (563 flickor och 530 pojkar). Detta jämfört med 2020 då motsvarande siffror var 2 450 berättigade till feriearbete varav 1 094 erbjöds och 893 (457 flickor och 436 pojkar) genomförde feriearbete. Antalet arbetstimmar som ungdomarna levererat inom feriejobb under året resulterade i 90 320 timmar (jmf med 2020 74 407). Utöver antalet arbetstimmar har feriejobb under sommaren 2021 finansierat 25 stycken gruppleddartjänster till personer över 18 år. Genomförandet av feriejobb skapade under 2021 även två längre tjänster (3-6 månader) inne på feriejobbskontoret. Jämfört med 2020 då feriejobben finansierade 30 gruppleddartjänster till personer över 18 år och två längre tjänster på Feriejobbskontoret. Gruppledarna utgör en bra målgrupp för framtida chefer och ledare vilka vi behöver fånga upp tidigt och tillvarata. Ett arbete har påbörjats i syfte att se över vad som är möjligt att göra utifrån exempelvis mentorskap.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Målsättningen för året var att 30% män skulle delta i omvårdnadsutbildningar och utfallet blev 32%. Merparten av männen i omvårdnadsutbildningen är utrikesfödda och deltagare i det nya jobbspåret inom inriktning vård och omsorg är till största delen män. Ensamkommande som lämnat gymnasieskolan och som sökt uppehållstillstånd med stöd av den nya gymnasielagen ser en möjlighet och relativ säker väg till arbete och därmed uppehållstillstånd genom en utbildning som denna. Övriga män är svårare att nå där en förklaring kan ligga i ordvalet som tillsammans med kultur och tradition inte attraherar män, undersköterska uppfattas inte könsneutralt. Att 32% män söker sig till vårdbiträdes- eller undersköterskeyrket får anses relativt bra i förhållande till den nationella statistiken på hur många som faktiskt jobbar som undersköterska där förhållandet är 91% kvinnor och 9% män. Trots att vi når målet fortsätter vi att marknadsföra yrket som ett arbete som passar oavsett kön. Fortfarande spelar faktorer som lön, arbetstider och arbetsmiljö in i avgörandet för att fler män ska söka sig till vårdirket, detta då motsvarande faktorer fortfarande är bättre och mer fördelaktiga inom andra sektorer. Den största andelen kvinnor finns inom förarutbildning mot tunga fordon där 12 av 27 elever är kvinnor (31% utfall med målsättning om 15%). Inom fordonsteknisk utbildning som lärlingsutbildning och bussförarutbildningen deltar endast en kvinna i vardera utbildning. Att det ser ut som det gör i transportsektorn dit kvinnor i större utsträckning söker sig än i andra fordonsutbildningar kan ha att göra med den stora mediala uppmärksamhet yrket fått. I de TV-program som visas och som handlar om olika "truckers" visas ofta kvinnor upp som exemplariska chaufförer. Även det faktum att stora åkerier och företag öppet säger att de helst anställer kvinnor tack vare stora ekonomiska vinster gör att fler kvinnor lockas till branschen. I den övriga fordonsbranschen där traditionellt "skruvande" fortfarande inte fått någon egen TV-show och där föreställningen är att det är "skitigt" lyckas branschen inte alls i samma utsträckning locka kvinnor.

Gällande målsättningen om att eftersträva jämn könsfördelning av deltagare inom förvaltningens egna verksamheter nås inte målsättningen om 40/60 män och kvinnor. Totala utfallet på förvaltningen för året blir 37% kvinnor (65 st.) och 63% män (111 st.). Av de egna verksamheter som finns nås målsättningen på Bocken med 67% kvinnor (24 st.) och 33% män (12 st.) samt Råneåservice med 90% kvinnor (10 st.) och 10% män (1 st.). För att säkra jämställdhetsintegreringen på avdelning och enhetsnivå har ett arbete med jämställdhetsombud på samtliga enheter pågått i syfte att organisera, samordna och nå ut i hela förvaltningen inom området. Olika utbildningsinsatser är därför genomförda i syfte att stärka kompetensen hos den jämställdhetsombudsgrupp som finns för att stärka kompetensen i gruppen. Jämställdhetsombuden är representanter för sina respektive verksamheter och tar sin kunskap vidare i arbetet med jämställdhet i sina verksamheter. Ett antal har gjort jämställdhetsanalyser och åtgärder i sina verksamheter under året. En faktor som kan påverka utfallet inom jämn könsfördelning kan vara att anvisade från Arbetsförmedlingen i stor utsträckning varit utrikesfödda kvinnor inom målgruppen för Extratjänst, vilket medfört att vi haft färre kvinnor anvisade till våra egna verksamheter. Våld i nära relationer har särskilt uppmärksammats på förvaltningen under året då Samordningsförbundet Södra Norrbotten följt ett projekt hos NSS (Föreningen NSS - intresseorganisation för samordningsförbund) där det har visat sig att våld i nära relationer är överrepresenterat hos våra målgrupper som står långt ifrån arbetsmarknaden. I arbetet med att förhindra och motverka mäns våld mot kvinnor har en sida upprättats på förvaltningens intranät om våld i nära relationer där en beskrivning om ämnet kopplat till vårt uppdrag finns. Där finns även stödjande material och information till våra verksamheter. I juni genomfördes en minimässa där förvaltningens utvecklare höll i ett pass om våld i nära relationer, av de som deltog hade flertalet misstanke om våld i nära hos våra målgrupper och ville ha mer information om hur agera vidare och framöver. Vidare har samtal förts om projekt mellan SFI och SOC då ambitionen är att nå ut med information och proaktivitet inom våld i nära till våra målgrupper. En rutin för våld i nära relationer är också framtagen under året.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Under året har förvaltningen ett nettoutsläpp vid användning av tjänstefordon på 31 905 kg Co₂. 22 medarbetare har använt privat bil i tjänsten och färdats 9 804 km vilket ger ett utsläpp på 1 569 kg Co₂. Det totala utsläppet för förvaltningen där tjänstefordon och privatbil i tjänsten används blir således 33 474. En ökning med 563 kg Co₂ jämfört med föregående år. Ökningen jämfört med föregående år kan härledas till att medarbetarna i samma utsträckning inte samåkt till samma möte utan

färdats enskilt med fler tjänstebilar i syfte att minska smittspridningen under pågående pandemi.

De långväga reseutsläppen under 2021 består av 9 tågresor samt 17 flygresor och har ett totalt utsläpp om 3 411 kg Co2. När både kort- och långväga resor i tjänsten för förvaltningen summeras hamnar nettoutsläppet på 36 885 kg Co2.

Arbetsmarknadsförvaltningen har tio stycken fossiloberoende personbilar och åtta fossilberoende personbilar. Det finns även två stycken lätta lastbilar som inte går att köpa som fossiloberoende alternativ. Antalet fordon i fordonsparken har minskat och tillgången till minibussar är halverad. Dessvärre saknas idag fossilfria alternativ till minibussar. Utfasning av äldre fossiloberoende personbilar följer plan och ersätts löpande av leasingalternativ. Under året har de bilar som kan tankas med biogas eller motsvarande har gjorts det till 89,9%. En ökning med 10,7 procentenheter jämfört med föregående år.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Arbetsmarknadsförvaltningen bedriver kommunal Vuxenutbildning i nära samverkan med lokala och regionala arbetsgivare. I genomsnitt deltar ca. 3000 personer årligen i olika former av utbildning, i allt från svenska för invandrare till Yrkehögskola och arbetsplatsförlagda utbildningar. På så sätt möjliggörs att det finns efterfrågad kompetens både för att bibehålla, utöka och nyetablera ett diversifierat näringsliv vilket bidrar till att öka antalet arbetstillfällen. Fortfarande är det väldigt oklart med Arbetsförmedlingens uppdrag kontra kommunens och hur samverkan ska bedrivas. Arbetsmarknadsförvaltningen har under året påverkats av den reformering som myndigheten genomgår. Förutsättningarna att bedriva projekt och insatser i samverkan med Arbetsförmedlingen har kraftigt begränsats med anledning av deras förändrade uppdrag och den centralisering som pågår inom myndigheten. Att fristående aktörer i större utsträckning ska utföra förmedlingstjänster påverkar också inflödet av deltagare till förvaltningen på ett negativt sätt. Det projekt som bedrivits under året i nära samverkan med Arbetsförmedlingen är Projekt Extratjänst. Projektet bedrevs 2020 med stor framgång och förlängdes 2021. Syftet med projektet var att höja den generella utbildningsnivån hos arbetssökande i kommunen som har en Extratjänst och därmed ge förutsättningar för att på sikt förbättra matchningen på arbetsmarknaden och underlätta kompetensförsörjningen. Detta innebar också en chans till anställning för arbetssökande och nya medarbetare i Luleå kommuns verksamheter. Av de 162 deltagare som passerade gick 27 vidare till arbete och 20 personer till studier. Av dessa 27 personer var det 14 som gick till privata näringslivet, främst inom restaurang, bygg och anläggning samt maskin. Av dessa 14 var fyra kvinnor och 10 män. Av de 13 som gått vidare till anställning inom kommunen är socialförvaltningen den största arbetsgivaren, inom hemtjänst, vård- och omsorgsboenden. Av dessa var 6 kvinnor och 7 män. Näst största är barn- och fritidsförvaltningen. Inga andra platser fanns att erbjuda då samhällsviktiga funktioner fortsatte sina verksamheter under pandemin och dessa arbetsgivare inom kommunen fortsatte att ta emot anvisade på Extratjänst. De utbildningar som dominerat är undersköterska, där sju stycken påbörjat studier. Detta tack vare motiverande insatser utifrån att det är en relativt kort och snabb utbildning med säker väg till arbete och fast förankring på arbetsmarknaden. Vidare har sju stycken utbildat sig mot byggyrken så som plattsättare, svets och betong. Tre deltagare har påbörjat universitetsstudier, varav en i Umeå och en i Uppsala samt en i Luleå. Vidare har ett antal sökt barnskötarutbildning. I dagsläget kvarstår 68 personer med Extratjänst inom kommunens verksamheter.

För att bidra till en hållbar kompetensförsörjning i Luleå finns Kompetenslotsen. Det är ett samarbete mellan Luleå Kommun och Luleå Business Region. Syftet är att hjälpa arbetsgivare med en effektiv omställning och rekrytering för framtidens tillväxt. Kompetenslotsen har fyra uppdragsmål, att samverka, samordna, lotsa och utveckla. Dessa uppdragsmål ska bidra till att skapa förutsättningar för en positiv befolkningstillväxt i Luleå. Genom Kompetenslotsens arbete under året har ett antal lyckade matchningar kunnat genomföras där arbetsgivare fått sitt behov tillgodosett genom matchning och lotsning utifrån en personlig kontakt med långsiktiga och varaktiga relationer som utgångspunkt. Genom arbetet har också ett antal arbetslösa Luleåbor lämnat utanförskap och bidrar istället nu till ökad tillväxt hos små och medelstora företag. Kompetenslotsen har en modell för kompetensförsörjning som visar sig vara effektiv och bygger på samverkan och samarbete med arbetsgivare och utbildningsanordnare. Detta syns särskilt tydligt i arbetet då en utbildning för en arbetsgivare tillsattes med väldigt korta ledtider. Arbetsgivaren hade ett behov av att anställa takmontörer, något som inte finns tillgängligt i arbetskraftsreserven, då mellan 75-80% av den tillgängliga arbetskraftsreserven inte matchar de krav som näringslivet efterfrågar. Genom Kompetenslotsen tillsattes en utbildning som

bidrar till att dels höja kompetensnivån men också till att öka tillväxten hos arbetsgivaren som fick sitt behov uppfyllt.

Under året har en digital sommaraktivitet genomförts i samverkan med Socialförvaltningen riktad till deltagare på försörjningsstöd. Syftet med sommaraktiviteten var att bidra till aktivitet och minska passivitet hos deltagarna och närma sig egen försörjning. Den digitala aktiviteten finns fortsatt kvar och kan nyttjas under längre tid. Ett utvecklingsarbete har påbörjats i syfte att komma till rätta med ärendedeaktualiseringen. Nio stycken ärenden aktualiserades under sommaren där ett antal inte var föremål för aktiviteten, som exempel hade en deltagare påbörjat utbildning, en deltagare skulle påbörja högskolestudier och en väntande besked om universitetsstudier. Totalt under året har 112 ärenden inkommit via E-tjänsten där 64 har anvisats till Startblocket, 38 till arbetsträning och 1 till språkpraktik. Under perioden har 101 avslut genomförts där 25% gått till arbete (25 personer) och 1 person till studier. Arbetsmarknadsenheten har under året ansökt och fått medel att påbörja ett projekt kallat MyKey. Projektet riktar sig mot hemmasittare. Syftet med projektet är en uppsökande insats som en del i kommunens aktivitetsansvar och som en hälsosatsning i form av social rehabilitering, med koppling till studier, sysselsättning och/eller arbete. Detta genom att bryta individernas isolering, träna på sociala situationer samt bygga självförtroende och självkänsla. Avsikten är att underlätta övergången och bryta vägen från isolering till annan insats och därmed närma sig arbete, studier och egen försörjning. Vidare syftar projektet till att bidra till en ökad och bättre service gentemot medborgarna. Genom projektet möjliggörs även minskade bidragsbehov vilket istället leder till ökade skatteintäkter när deltagarna når egen försörjning.

Under året har Kommunstyrelsen beslutat att upphandla arbetsträningsplatser av de sociala företagen och frånga den tidigare stödstrukturen för bidrag. Sociala företag kan vara ett framgångsrikt komplement till de övriga insatser som Luleå kommun arbetar med och genom förändringen som beslutades, möjliggörs att fler arbetsträningsplatser öppnas upp för kommunmedborgare som har behov av dem. Beslutet främjar arbete och sysselsättning för människor som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden, och minskar därmed och förhindrar utanförskap i samhället.

Räddningstjänsten

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Räddningstjänsten har inga mått och aktiviteter till detta utvecklingsområde.

Pandemin har påverkat informationskampanjer och utbildningsinsatser genom att dessa inte har kunnat genomföras. Vid de hembesök som inkluderar kontroll av brandvarnare och som annars årligen genomförs så sker urvalet av bostadsområden bl a utifrån socioekonomiska faktorer eftersom dessa har stor påverkan på var bränder inträffar.

Innan pandemin så genomförde räddningstjänsten årligen en utbildning till årskurs två i form av en teater där brand och säkerhet togs upp. Förhoppningsvis kan denna återupptas efter pandemin. Teatern genomfördes för samtliga skolor i Luleå. Även information till elever i årskurs åtta genomförs årligen i samråd med BUF.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

För de utbildningar som genomförs på RUC så finns det könsuppdelad statistik på deltagare. Vid övriga tillfällen då information ges så uppskattas fördelningen mellan män och kvinnor samt pojkar och flickor. Vid andra tillsynsbesök än hembesök så förs inte statistik över om det är en kvinna eller en man som man träffar. Med anledning av Coronapandemin så har inte utbildningar och tillsynsbesök genomförts i den omfattning som är brukligt.

Under 2021 har 1 002 personer deltagit i utbildningar på RUC. Av dessa var 44% kvinnor.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Räddningstjänsten har minskat sina koldioxidutsläpp 2021 från långväga resor i tjänsten jämfört mot 2019. Detta beror till stor del på de restriktioner som pandemin har medfört. Dessa har inneburit att väldigt få tjänsteresor har genomförts och de flesta möten har skett via Teams. Räddningstjänsten har inte minskat sina koldioxidutsläpp från lokala resor med 50% jämfört mot 2019 som är målet.

Räddningstjänsten har fyra personbilar varav en går på el och en går på gas vilket innebär att 50% av bilarna är miljövänliga.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Avvikelsen mot budget för Räddningstjänsten t o m 2021-12-31 uppgår till 2,4 mkr. Avvikelsen beror till största delen på att inflyttningen i Luleå Räddningsstation har skett i april i 2021 istället för november 2020 vilket har medfört att kostnaderna har flyttats fram.

Den pågående pandemin och dess restriktioner har en kraftig påverkan på räddningstjänstens utbildningsverksamhet och myndighetsutövning.

Räddningstjänsten har ett antal pågående projekt som syftar till att effektivisera verksamheten. Under 2021 har förändringar genomförts i organisationen i syfte att anpassa den till verksamhetens behov och de ekonomiska förutsättningarna.

Luleå räddningsstation har nya moderna lösningar vilket innebär att medarbetare kan lägga sin arbetstid på mer kvalificerade arbetsuppgifter vilket är positivt. Detta kommer dock inte att påverka antalet medarbetare eftersom detta regleras i Handlingsprogram för räddningstjänst.

Räddningstjänsten har erhållit 1,5 mkr i utökat kommunbidrag till år 2022 för att Råneås deltidskår ska bestå av ett befäl och fyra brandmän i tjänst dygnet runt (nuvarande nivå). En översyn av behovet av räddningstjänsten i Sörbyarna har påbörjats.

Barn- och utbildningsnämnden

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Barn- och utbildningsnämnden har bidragit till att uppnå utvecklingsområdet under helåret 2021 och gjort omfattande insatser i detta syfte, men utifrån de utmaningar som pandemin skapat kopplat till ökad jämlikhet kan vi inte konstatera att målen har uppnåtts. Kommunens mål är att under mandatperioden i sin helhet uppnå ökad jämlikhet i barn och ungas uppväxtvillkor, ökade möjligheter för unga att påverka Luleås utveckling och ökad andel långt från arbetsmarknaden som går till arbete eller studier.

Skolverket fastslår i sin delrapport "Covid- 19 pandemins påverkan på skolväsendet" att skolans kompensatoriska uppdrag försvårats av pandemin. Det kompensatoriska uppdraget innebär att det i utbildningen ska tas hänsyn till barns och elevers olika behov och att de ska ges stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Den sammanväga bedömningen av Luleå kommuns skolor är att pandemin ställt höga krav på att ta hänsyn till barns och elevers olika behov i utbildning och att skolorna arbetat med att identifiera stödbehov och flexibelt skapa olika typer av stödinsatser. Underlaget är inte tillräckligt för att bedöma varken kvaliteten på eller effekten av de vidtagna kompensatoriska insatserna. Detta är dock en fråga som huvudmannen behöver ta med sig in i arbetet med både den ordinarie utbildningen och i beredskap inför kommande samhällsförändringar som ställer nya krav på upplägg för utbildningen.

Att pandemin tycks ha slagit ojämnt på olika grupper är något som är återkommande i analyser av pandemins konsekvenser. Det som är genomgående är att många av pandemins både direkta och indirekta effekter slår hårdast mot redan utsatta eller sårbara grupper och riskerar därmed att öka skillnaderna mellan olika grupper i befolkningen. Denna utveckling går stick i stäv mot Agenda 2030-principen om att ingen ska lämnas utanför och folkhälsopolitikens mål om att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Analys av pandemins påverkan är viktig för att kunna ha med sig in i framtida behov av anpassningar till nya rådande samhällssituationer, men också för att se vilka förändringar i arbetssätt under pandemin som fortsatt i ett nytt "normaltillstånd" skulle gynna elevernas lärande och välmående.

Nedan följer en uppföljning av utvecklingsområdet jämlikhet per verksamhetsområde.

Förskola

Mätetalet inom utvecklingsområdet har fokus på barngruppernas storlek. Detta har betydelse för utbildningen, undervisningens kvalitet och pedagogernas förutsättningar att stödja barnens utveckling och lärande. Målet är max 16,4 barn per barngrupp på helår men nuläget är att vi har 16,6 barn per barngrupp.

Ökad jämlikhet i barn och ungas uppväxtvillkor innefattar förskolans arbete med barnkonventionen. Barnkonventionen finns sedan länge i både skollag och läroplaner. Därutöver använder förskolan sedan flertalet år rutiner och strukturer för att arbeta med barnkonsekvensanalyser inför beslut. Arbetet följs upp i förskolans styrkort där både rutiner för barnkonsekvensanalyser samt behov av kompetenshöjande insatser följs upp.

Grundskola

Mätetalen avser att öka andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan i relation till det modellberäknade värdet enligt Kolada. Samt att minska spridningen mellan skolorna avseende gymnasiebehörighet. Det faktiska värdet för behörighet till gymnasiet har ökat från 88,0 % till 88,7 %, medan det modellberäknade värdet sjunkit från -0,6 till -1,3. Spridningen i behörighet mellan skolorna har ökat. Sammantagen bedömning utgår från bedömning av respektive resultatet av mätetalen.

Grundskolans strategiska arbete inom ramen för utvecklingsområdet handlar om ett kompensatoriskt arbete.

Granskning av förutsättningar för likvärdig utbildning i kommunen

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer granskat förutsättningarna för likvärdig utbildning i kommunen. Revisionen som fokuserade på grundskolan konstaterade att måluppfyllelse och meritvärden i förhållande till andra kommuner står sig väl. Däremot finns skillnader mellan skolenheterna i flertalet av de variabler som granskningen har undersökt. Revisorerna bedömer att det finns förutsättningar för att erbjuda likvärdig utbildning, men att likvärdig utbildning inte bedrivs fullt ut inom alla verksamhetsområden. Revisorerna anser att resursfördelningsmodellen är välutvecklad och tar hänsyn till och fördelar resurser med utgångspunkt i elevers förutsättningar och behov. Förutsättningar för nyanlända att nå målen för verksamheten bedömer revisorerna inte vara helt likvärdiga. Bedömningen är att möjligheterna att få särskilt stöd är tämligen goda. Dock lyfter revisionen skolenkäten där den pedagogiska personalen svarat under medel för riket på frågan "Jag har förutsättningar att hjälpa elever som har behov av det." Luleå kommun har en hög grad av legitimerade och behöriga lärare. Andelen legitimerade och behöriga lärare skiljer sig dock kraftigt mellan skolenheterna. Resursfördelningsmodellen kan inte fullt ut kompensera för skillnaden i andelen av behöriga lärare.

Mot bakgrund av granskningen rekommenderar revisorerna:

- att närmare analysera vad det beror på att nästan en tredjedel av de pedagoger som besvarat skolenkäten 2020 anser att de inte har förutsättningar att hjälpa elever som är i behov av det, samt om behov föreligger, vidta åtgärder.
- att vidta åtgärder som ytterligare förbättrar och stärker undervisningen för elever med utländsk bakgrund då skillnaderna mellan skolenheterna är stora.
- att stärka sitt arbete för att tillgången på legitimerade och behöriga lärare blir mer likvärdiga.

Rekommendationerna från rapporten omhändertas i huvudmannens utvecklingsområde för 2022 som kommer vara likvärdighet.

Regelbunden kvalitetsgranskning

Skolinspektionen genomförde en regelbunden kvalitetsgranskning vårterminen 2021 där ett fokus var grundskolans kompensatoriska arbete i att skapa förutsättningar för att eleverna får en likvärdig utbildning och hur väl huvudmannen klarar sitt uppdrag att ge elever förutsättningar att nå de nationella målen. Specifikt undersökte granskningen huvudmannens kunskap om elevers skilda förutsättningar och behov, hur huvudmannen motiverar sin resursfördelning samt träffsäkra insatser och uppföljning av insatserna.

De kompensatoriska åtgärderna som grundskolan lyfte vid granskningen var:

- grundskolans tre prioriterade utvecklingsområden: Tillgängliga lärmiljöer, Undervisningens kvalitet, Styrning och ledning och insatser inom dessa
- resursfördelningsmodellen som tar hänsyn till föräldrarnas utbildningsnivå och utländsk härkomst kortare än 5 år i Sverige
- tilläggsbelopp
- fördelning av statsbidrag
- fördelning av förstelärare/skola
- riktade insatser av IT-pedagogiskt stöd
- riktade insatser av fritidshemsutvecklare
- Resurscentrums stöd som kan sökas av skolor men även riktas från grundskolenivå

Skolinspektionen bedömde att "Huvudmannen har i hög utsträckning vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt." (Skolinspektionen Dnr-SI 2021:14)

Trots ovanstående insatser kvarstår mönstret både lokalt och nationellt att socioekonomiska faktorer har en betydande påverkan på elevers måluppfyllelse. Det är faktorer avseende utländsk bakgrund och föräldrars utbildningsnivå som ger genomslag och skiljer sig markant åt mellan grundskolorna i Luleå kommun och påverkar resultaten på skolnivå.

Spridningen mellan skolornas andel elever som är behöriga till gymnasiet har för läsåret ökat främst eftersom en av skolorna för detta läsår sänkt behörigheten från 92 till 78% samt att högsta behörigheten ökat från 93 till 94 %. Skolan med behörighet under 80 % har uppmärksamats och analysen visar att det fanns elever som av olika anledningar inte uppnådde gymnasiebehörighet trots interna och externa insatser. Ett litet elevunderlag medför även att få elever ger ett stort procentuellt utslag.

Grundskolan har under läsåret fortsatt prioritera en tillgänglig lärmiljö, fortsatt arbete med skolkultur som en begränsande faktor för främst pojkars lärande. Fler exempel på insatser som bidrar till utvecklingsområdet är studie-och yrkesvägledning i vid bemärkelse, läxhjälp och lovskola. Grundskolan fortsätter med rörelsesatsningar främst i F-6, där fritidshemsutvecklarna stödjer skolorna i att erbjuda rörelseaktiviteter som ett led i att främja elevernas hälsa men även ger sociala effekter som gemenskap och trygghet. Samverkan har även fortsatt med LTU delvis genom kommunens sociala investeringsmedel med aktiva skoltransporter och rörelsesatsningar under hela skoldagen.

Gymnasium

Bedömningen varierar mellan gymnasieskolans enheter, men majoriteten anser att skolan klarat sitt kompensatoriska uppdrag, om än med stora utmaningar kopplat till pandemin.

När undervisning genomförs på distans blir elevers olika förutsättningar än mer uppenbara. Det handlar dels om praktiska saker som exempelvis trångboddhet och brist på god uppkoppling, men också elevers förutsättningar för att fortsätta utvecklas som individer. Det senare visar sig i uppföljningen av elevers mående under pandemin och inför återgång till skolan. I undersökningen finns svar från 1583 elever från skolans samtliga program.

Upplevelsen av fjärrundervisning kopplad till personliga resurser

De elever som känt att de haft tillräckliga personliga resurser (kunskap, stöd, tydlighet) att hantera tiden med skola hemma berättar om personlig utveckling. De har känt stolthet över att klara av att jobba mera självständigt och av att vara flexibla. Medan för de elever som känt att utmaningarna vägt tyngre än resurserna (bristfälligt stöd, svårt att klara studierna på distans, svårt att förstå instruktioner) har skola hemma upplevts som mer stressande och elever uttrycker själva en oro för att de inte fått tillräcklig kunskap. Eleverna i undersökningen tycks också uppmärksamma den viktiga relationsbyggande funktion skolan har. Många berättar om känslor av isolering och ensamhet när de inte varit i skolan. Både personal och kamrater är viktiga för eleverna.

Högre andel F bland pojkar i åk 3 - och på yrkesprogram

Rektorerna har på grund av pandemin befarat ett kunskapstapp och därför undersöktes i höst betygsfördelningen. I avgångsklassen (åk 3) kan ses att andelen F-betyg ökar.

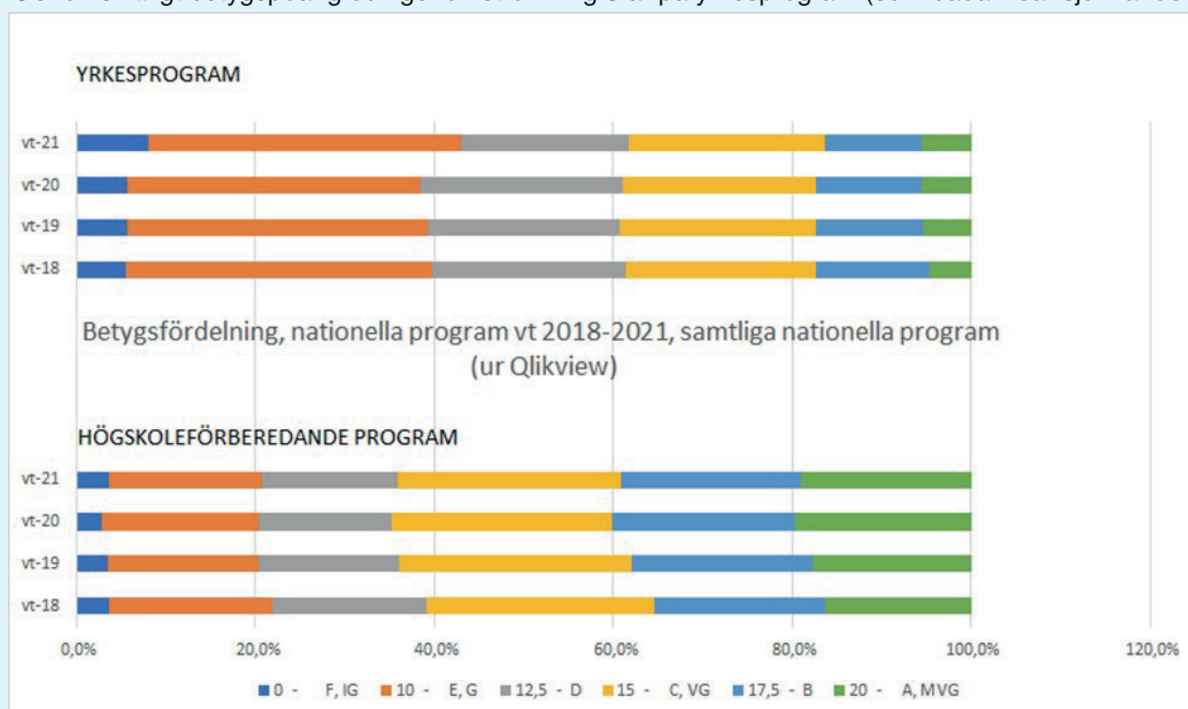
Andel satta F-betyg i åk 3	Vt 18	Vt 19	Vt 20	Vt 21
Totalt	3,8 procent	3,2 procent	2,9 procent	4,2 procent
Flickor	2,7 procent	2,9 procent	1,5 procent	2,7 procent
Pojkar	5,1 procent	3,6 procent	4,5 procent	5,7 procent

Andelen satta F-betyg ökar med lika många procentenheter för pojkar och flickor mellan år 2020 och 2021. Andelen satta F är den högsta för undersökt tidsperiod, för bägge könen. Görs jämförelsen år 2021 med det pandemifria året 2019 har andelen F-betyg dock ökat mer bland pojkar (2,1 procentenheter), att jämföra med en minskning bland flickor (0,2 procentenheter). Detta skulle kunna vara en svag indikation på att pojkar i åk 3 klarade "pandemiskolan" sämre än flickor i åk 3.

I diskussioner med rektorer framhåller de att den ändå relativt svaga ökningen av F-betyg för åk 3 tyder på att skolan lyckats upprätthålla kvalitet trots pandemin. Samtidigt menar rektorerna att det finns risk för ett framtida kunskapsstapp i och med att eleverna kanske inte fått samma djup i kunskaper som årskullar innan pandemin. De kan få svårare att klara mer avancerade kurser som ska bygga vidare på förvärvade kunskaper. Detta är en jämlikhetsfråga på sikt, om flera årskullar elever har grundare kunskaper än sina föregångare. Det skulle kunna försvåra högre studier och eventuellt även inträde på arbetsmarknaden.

Betygsfördelningen varierar vidare mellan programtyper. Nedan en jämförelse mellan programtyper och satta betyg för samtliga årskurser under vårterminen de senaste fyra åren. Andelen F bland elever på yrkesprogram (samtliga årskurser) ökar tydligt, från stabila drygt 5 procent de senaste åren till över 8 procent 2021. På högskoleförberedande program ses också en ökning, men den är betydligt mindre.

Genomsnittligt betygspoäng och genomströmning 3 år på yrkesprogram (som båda visar sjunkande

resultat) tillsammans med genomlysningen av andel F-betyg kan sammantaget ses som en indikation på att pandemin påverkade yrkeselevernans studieresultat i större utsträckning än elever på högskoleförberedande program, vilket är en jämlikhetsfråga.

Åtgärder för ökad jämlikhet - särskilda satsningar på vissa enheter

Gymnasieskolan bör följa utvecklingen av underkända betyg F (och fördelning av betyg generellt), för att se om skolenheterna med planerade åtgärder kompenserar för befarat kunskapsstapp. Rektorer har genom extra statliga medel och gymnasieskolans egna ekonomiska överskott kunnat anställa extra lärare i de ämnen där resultaten varit svaga. Dessa lärare arbetar under ht 2021 såväl med undervisning helgrupp som i lärstudior.

En av gymnasieskolans enheter tar del av ett riktat statsbidrag för förstelärare till socioekonomiskt utmanade enheter. Enhetens rektor anställer tre förstelärare som under kalenderåret 2022 ska arbeta med nedanstående frågeställningar:

- Hur påverkar negativa socioekonomiska faktorer elevers och deras vårdnadshavares attityder gentemot skolan?
- Hur påverkas elevers skolgång och resultat?
- Hur påverkas skolans bemötande av, och förväntningar, på elever och vårdnadshavare?

Målet är att ta fram en kunskapsbank och metodhandbok som på sikt kan användas av också andra enheter för att vässa arbetet med det kompensatoriska uppdraget.

En annan av gymnasietts enheter deltar i SKR:s projekt Fullföljd utbildning. Enheten har utmaningar vad gäller genomströmning och då särskilt för pojkar. I projektet ska enheten se över arbetssätt och bemötande för att främja skolanknytning. Tesen är att elever som vill vara och trivs i skolan också når bättre studieresultat. Idén kan knytas till begreppet relationell pedagogik, beskrivet av bland andra professor Jonas Aspelin.

Elevinflytande

När det gäller representation i elevforum fanns under läsåret 2020-21 både flickor och pojkar i alla gymnasieskolans formella forum för elevinflytande: elevråd, programråd med bransch samt byråd (övergripande samlingsforum för elevråd i gymnasieskolans olika kvarter). Dock ses generellt ett större intresse för inflytandefrågor bland flickor. Det hänger troligen samman med flickors inställning till skolan mer allmänt, där skolforskningen är enig om flickors högre ambitionsnivåer. Planerade kampanjer i sociala medier med syfte att öka intresset för elevdemokrati har inte kunnat genomföras på grund av brist på personella resurser.

Treårsperioden 2019-2021

Under treårsperioden har nämnden haft fokus på att skapa mer tillgängliga lärmiljöer och förbättra undervisningens kvalitet, vilket är grundläggande aspekter för jämlikhet. Genom internkontrollen har nämnden mellan 2019-2021 på olika sätt haft särskilt fokus på arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Även fullgörandet av nyanländas rättigheter i skollagen, fullgörandet av modersmålsrättigheter och uppföljning av elevers frånvaro, som är viktiga aspekter på jämlikhet, har varit föremål för internkontroll (2019).

Implementeringen av barnrättslagen i förvaltningen påbörjades under perioden. Verksamheterna inom förvaltningen har samverkat i framtagandet av kompetensutvecklingsmaterial samt stödmaterial om och hur det konkreta arbetet med Barnkonventionen ska realiseras inför förändringar och beslut. Kompetensutveckling om barnrättslagen och inflytandefrågor är genomförda i förvaltningen och inför flera viktiga beslut har barnkonsekvensanalyser gjorts och barns åsikter beaktats. Förutom det löpande arbetet med inflytandefrågor i verksamheterna har förvaltningen under perioden beviljats medel från Länsstyrelsen för att öka barns och ungas engagemang i elevdemokratiska sammanhang genom film och föreläsningar om elevinflytande. Kulturskolan har haft uppdrag att genom elevrådscoordinator stötta högstadieskolornas arbete med elevråd och erbjuda återkommande elevrådskickoffer, styrelseutbildningar och elevskyddsutbildningar. En viktig del av ett läroplansstyrt arbete som ligger inom utvecklingsområdet är det målinriktade arbetet som dagligen bedrivs inom undervisningen med barn och elever för att de successivt ska utöva ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Grundskolan har i samarbete med Luleå tekniska universitet och stadsbyggnadsförvaltningen med stöd av sociala investeringsmedel genomfört hälsoprojekt om rörelse i samband med transporter till och från skolan, vilket senare utvecklats för att omfatta rörelse under hela skoldagen. Extra insatser kommer riktas till socioekonomiskt utsatta skolområden.

Under perioden har Barn och utbildningsnämnden med stöd av bland annat en donation genomfört att satsning på digitala verktyg där samtliga elever i årskurs 6 nu har en egen chromebook. Vi har också infört ett granskat och kvalitetssäkrat basutbud för alla elevers likvärdiga rätt till digitala lärresurser. För att underlätta för lärarna att skapa kvalitet i undervisningen har ett digitalt pedagogiskt stöd, Digisupport, utvecklats.

En ny lärplattform har upphandlats och införts som ett stöd för hela skolverksamheten i att skapa kvalitet i undervisning och omdömen för eleven. Stödinsatser är under införande.

Vi har tagit fram nya styrdokument för placering förskola och fritidshem – allt för att skapa rättssäkerhet och likvärdighet för barn och elevers placeringar.

Den samlade bedömningen är att Barn och utbildningsnämnden i hög utsträckning bidragit till förflyttning inom utvecklingsområdet under perioden.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Barn- och utbildningsnämnden har bidragit till att uppnå utvecklingsområdet under helåret 2021, men har inte uppnått de mätbara mål som sattes för tre av nämndens åtaganden. Kommunens mål är att under mandatperioden i sin helhet ha en jämställd service och jämställt bemötande, ha en jämställd resursfördelning till kvinnor, män, flickor & pojkar samt förhindra och motverka mäns våld mot kvinnor. Barn- och utbildningsnämnden har under året prioriterat arbetet med jämställd resursfördelning till kvinnor, män, flickor och pojkar men även jämställd service och jämställt bemötande.

Förskola

I förskolans läroplan, Lpfö 18, beskrivs jämställdhetsuppdraget under rubriken Förskolans värdegrund och uppdrag - En likvärdig utbildning och inleds så här: "Förskolan ska aktivt och medvetet främja alla barns lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Förskolan har ett ansvar att motverka könsmonster som begränsar barnens utveckling, val och lärande..."

Förskolans ständiga arbete med att utveckla verksamheten i detta fält handlar om pedagogisk personal (samt övrig personal) som förebilder, förhållningssätt och bemötande i utbildningen och undervisningen, innehåll i undervisningen, barns delaktighet i sitt eget lärande samt den lärmiljö som barnen erbjuds socialt, pedagogiskt samt fysiskt.

Förskolan har uppmärksammat följande aspekter som är viktiga ur ett jämställdhetsperspektiv:

- När det gäller stöd från Resurscentrums specialpedagoger är trenden att det är stöd för pojkar som söks samt beviljas i högre grad
- Tilläggsbelopp söks i högre grad för pojkar
- Andelen män som arbetar i förskolan är låg, ca 3 % av totalt ca 800 medarbetare
- Flickor lyckas bättre i grundskolan men har sämre psykisk hälsa

Inom förskolan sker ett flertal aktiviteter som syftar till utvecklingsområdet Mer jämställd fördelning av makt och resurser samt jämställdhet generellt. Nedan följer ett antal exempel på detta:

- Kompetensförsörjning - Förskolan har tagit fram en handlingsplan för kompetensförsörjning som bland annat innefattar stolthet och ambassadörskap, satsningar för att rekrytera och ta emot nya vikarier, praktikplatser och att ta fram nya befattningar för att attrahera fler att arbeta i förskolan och tydliggöra karriärvägar. I förskolan finns nätverket Män i förskolan som arbetar för att öka antalet män inom förskolorna samt för att behålla de män som redan idag finns på förskolorna. Andelen män som arbetar i förskolan är låg, det ligger på ca 3 % av totalt ca 800 medarbetare. Rektorsgruppen har under året fördjupat sig i arbetet med hur vi rekryterar mer jämställt med målbilder fler manliga medarbetare.
- Förskolan arbetar varje år med prioriterade utvecklingsområden inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. 2021 är de tre prioriterade områdena Lärmiljöer, Språkutveckling samt Ledning & styrning. Språkutveckling är särskilt viktigt för att stödja alla barns möjligheter och särskilt pojkarnas att utvecklas och lära så långt som möjligt under hela sin skolgång. Lärmiljöer är ett stort fält som berör vad vi erbjuder de barn som finns i våra förskolor och hur lärmiljöer anpassas utifrån social, pedagogisk och fysisk lärmiljö, särskilt för de barn som är i behov av extra stöd eller extra utmaningar. De modeller, lösningar och lärmiljöer som utvecklas enligt Tillgänglighetsmodellen (spsm.se) stödjer särskilt dessa barn och i förlängningen samtliga barn.

Förskolan planerar för kompetensutvecklingsinsatser till rektorer och medarbetare inom fältet jämställdhet exempelvis föreläsningar i kombination med frågeställningar för dialoger.

Grundskola

Området omfattar två mätetal, meritvärdet för pojkar exklusive nyinvandrade och okänd bakgrund samt flickors upplevelse av stress över skolarbetet enligt hälsosamtalen.

Pojkarnas faktiska behörighet till gymnasiet samt meritvärde har ökat, oavsett om nyinvandrade exkluderas eller inte, samtidigt som flickornas minskat. Skillnaden mellan flickor och pojkar har minskat. Flickornas upplevelse av stress relaterat till skolarbetet har minskat avsevärt och uppnår under läsåret 2020/2021 målet för 2023.

Meritvärdet har sjunkit både i Luleå kommun och för samtliga kommuner sett till både flickor och pojkar. Pojkarnas meritvärde har ökat från 216,8 till 218,8 och flickornas minskat från 249,3 till 246,8. För båda könen befinner sig meritvärdet i mellanskiktet jämfört med övriga kommuner. På totalen är meritvärdet 232,4 och befinner sig bland de 25% högsta.

Om vi inkluderar elever som är nyinvandrade och de med okänd bakgrund 2020/2021 är meritvärdet för hela årskullen oförändrat med 229,2 gentemot föregående läsår vilket ska ses mot bakgrund av ett läsår påverkat av pandemin. Meritvärdet tillhör fortfarande de 25 % högsta. Skillnaderna mellan pojkarnas och flickornas meritvärden har minskat från 33,9 till 26,6 meritpoäng i jämförelse med föregående läsår. Flickornas meritvärde har minskat med 3,1 till 242,9 och pojkarnas ökat med 4,2 poäng till 216,3. Pojkarnas meritvärde hör nu till de 25 % högsta. Flickornas ligger nu strax under de 25 % högsta meritvärdena.

Grundskolan intensifierade under föregående läsåret arbetet med att uppmärksamma skillnader i målpuppfyllelse mellan skolor utifrån socioekonomi och kön. Arbetet fortgår innevarande läsår.

Mätetalet gällande flickors upplevelse av stress är nytt för 2021. Målet är att minska flickornas upplevelse av stress med minst fem procenten till och med år 2023. En lägre andel flickor känner sig stressade, 19,9 % jämfört med föregående läsårs resultat på 26,1 % vilket är ett trendbrott efter att värdet succesivt ökat från 2018. Målet för mätetalet är uppnått men dess utveckling blir av intresse att följa upp kommande läsår för både flickor och pojkar. Pojkarnas upplevelse av stress har ökat från 10,8 % till 13,0 % och är nu på samma nivå som 2018/2019. Pandemins påverkan är svårbedömd när det gäller upplevelsen av stress för årskurs 7.

Gymnasium

Skolans bidrag till en mer jämställd fördelning av makt och resurser kan betraktas ur flera synvinklar. Under utvecklingsområdet jämlikhet beskrivs arbetet med formella elevforum (inflytande/makt) ur ett jämställdhetsperspektiv.

Nedan fokuseras på aspekter som gäller jämställd resursfördelning genom särskilt stöd.

Resursfördelningen vad gäller åtgärdsprogram (särskilt stöd) följs upp årligen i kvalitetsredovisning. Åtgärdsprogrammen var för läsåret 2020-2021 65 stycken, totalt sett betydligt färre än föregående läsår (103) och läsåret innan dess (123). Minskningen av åtgärdsprogram ses uteslutande bland pojkar. Föregående läsår var antalet åtgärdsprogram bland pojkar 49, i år 14. Antalet åtgärdsprogram bland flickor är i stort sett detsamma (48 föregående år, 51 detta läsår). Mönstret känns igen från tidigare läsår och möjliga förklaringar till att flickor har fler åtgärdsprogram (när det på grundskolan är tvärtom) kan vara:

- att flickor med svårigheter inom NPF-spektrat får sin diagnos senare än pojkar. I forskning ses att funktionsnedsättningarna autism och ADD hos flickor misstas för ångest, depression, inlärningssvårigheter eller familjerelaterade problem. Flickor är "duktiga" på att maskera sina egentliga svårigheter med psykisk ohälsa som konsekvens. De kan också få hjälp av andra flickor som hjälper/stöttar den drabbade så att svårigheterna inte upptäcks av vuxna.
- att pojkar och flickor i skolan agerar utifrån skilda normer/kulturer. För pojkar kan det vara "okej" att misslyckas i skolan, medan flickor förväntas prestera goda resultat och därtill är mer benägna att be om hjälp när de får svårigheter i skolan.

Gymnasiets lärostudier står öppen både för de elever som behöver stöd för att klara sina studier och för de som vill utmanas att nå längre - alltså ett dubbelt uppdrag. I en större uppföljning av studierna läsåret 2019-2020 blev det tydligt att flickor är betydligt mer frekventa besökare än pojkar. Det fanns också exempel på att program med låg målupplevelse hade få besök i studion. Under innevarande

läsår ser ledningsgruppen över organisationen för studiorna. Det är viktigt att studiornas tillgänglighet för elever med låg måluppfyllelse samt pojkar beaktas.

Jämställd fördelning av makt i undervisningen kommer lyftas under kommande läsår, till exempel kopplat till val av läromedel, flickors/pojkers talutrymme och elevers attityder till manliga, respektive kvinnliga lärare. Ingen enhet har lyft dessa frågor i kvalitetsredovisning, varför huvudmannen saknar övergripande bild. Gymnasiechefen har för avsikt att dryfta frågorna under en "jämställdhetsturné" där rektorerna i varje kvarter ska samtala om jämställdhetsfrågor.

Treårsperioden 2019-2021

Under tre årsperioden har nämnden haft fokus på pojkars skolresultat och flickors upplevelse av stress.

2019 startade grundskolan upp arbetet med att uppmärksamma och ta fram ett nuläge angående jämställd fördelning av resurser. Förvaltningen valde att fokusera på hur fördelningen av extra resurser, så kallade "hjälp-jag", ser ut mellan pojkar och flickor i grundskolan enligt uppgifter från rektorerna. Under 2019 lyfte ekonomerna jämställdhetsperspektivet i budgetsamtal med varje enskild rektor, inför 2020 års budget.

Under perioden har insatser kring att uppmärksamma resultat när det gäller måluppfyllelse och öka kunskaper om betydelse av normer och kulturer i skolmiljö och hur lärande och kan motverkas, särskilt riktats till skolledare. Litteraturseminarier har genomförts, exempelvis utifrån Sveriges kommuner och regioners rapport hur man kan motverka könsskillnader i skolresultat och Fredrik Zimmermans bok Pojkar i skolan -vad lärare och andra vuxna behöver veta för att fler pojkar ska lyckas i skolan.

Den samlade bedömningen är att Barn och utbildningsnämnden i hög utsträckning bidragit till förflyttning inom utvecklingsområdet under perioden.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Barn- och utbildningsnämnden har bidragit till att uppnå utvecklingsområdet under helåret 2021. Kommunens mål är att under mandatperioden i sin helhet halvera klimatpåverkan från kommunens egna resor och transporter, minska klimatpåverkan från kommunens måltidsverksamhet, att minska klimatpåverkan från användningen av plaster samt att långsiktiga investeringar ska bidra till en minskad klimatpåverkan.

Barn- och utbildningsnämnden har under året prioriterat arbetet med att minska klimatpåverkan från kommunens måltidsverksamhet genom att minska koldioxidutsläpp i livsmedelsinköp. Det ackumulerade resultatet av koldioxidekvivalenten (kg CO₂e/kg livsmedel) från januari- oktober 2021 var 1,68. Det uppsatta målet 1,8 uppnåddes alltså med god marginal. Det betyder att måltiderna sammantaget har en lågt klimatavtryck och ligger i linje med FN:s 1,5 gradersmål. Livsmedelskedjan har en stor miljöpåverkan. Genom att minska andel animaliska livsmedel, öka andelen vegetabiliska livsmedel samt minska matsvinnet bidrar måltidsverksamheten till att minska koldioxidutsläppen. Måltiderna arbetar även kontinuerligt för att minska miljöbelastningen genom att källsortera och göra miljövänliga val av produkter och utrustning. Genom att öka andelen ekologisk odlad mat bidrar även livsmedelsinköpen till den biologiska mångfalden och minskar spridningen av kemiska bekämpningsmedel. Målsättningen är även att kunna upphandla och utöka sortimentet av svenska och närproducerade livsmedel av god kvalitet och som tar hänsyn till hållbarhet.

Treårsperioden 2019-2021

Under treårsperioden har nämnden haft fokus på att minska klimatpåverkan från kommunens måltidsverksamhet genom att minska utsläpp i livsmedelsinköp, samt att minska utsläppen av koldioxid från egna resor i tjänsten och att andelen tjänstefordon som kan använda biogas ska öka. Förvaltningen har också ett pågående arbete gällande ett minskat matsvinn i både kök och matsalar. När det gäller minskade utsläpp från resor kan de nya arbetssätt som uppstått ur pandemin möjliggöra för en lägre nivå av utsläpp från resor i tjänsten även fortsättningsvis.

Tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen och Luleå tekniska universitet drivs även projektet Aktiva skoltransporter vars syfte är att fler barn ska cykla eller gå till och från skolan. Detta beskrivs även inom utvecklingsområdet jämlikhet men har också en stark koppling till minskad klimatpåverkan.

Skolskjuts ska vara klimatsmart och kostnadseffektivt. I Luleå ges skolskjuts i första hand med kollektivtrafiken. Där så inte är möjligt används taxi men då i första hand delad taxi, dvs att flera elever samåker.

Vid upphandlingar av buss ställs miljökrav att kommunens utsläppskrav ska följas.

Den samlade bedömningen är att Barn och utbildningsnämnden bidragit i medelhög grad till förflyttning inom utvecklingsområdet under perioden.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Bedömningen är att barn och utbildningsnämnden bidrar till utvecklingsområdet starkare ekonomi för tillväxt.

Fokus för året har varit att minska lokalkostnader i förskolan, grundskolan och gymnasiet, samt att öka andelen ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar två år efter fullföljd gymnasieutbildning.

Ett syfte med nämndens målsättning att minska lokalkostnader har varit att åstadkomma förbättring av kommunens samordnande arbete med lokaler, främst skolstrukturella åtgärder. Ett sådant utvecklingsarbete är nu igång och pågår i flera stadsdelsområden genom att nämnden och kommunstyrelsen samordnar flera förvaltningars deltagande från utredningars start.

Den senaste rapporterade nationella Statistiken för 2020 påvisar att lokalkostnaderna totalt sett sjunker inom samtliga skolformer inom Barn- och utbildningsnämndens område. Detta trots att nämndens hyreskostnader uppräknas med 1,5% årligen. Den kraftiga minskningen för lokalkostnader beror på att stadsbyggnadsförvaltningen redovisat ett större överskott 2020, i den nationella statistiken återförs alltid centrala överskott till verksamheterna varför det återspeglas för Barn- och utbildningsförvaltningen i statistiken. Denna reducering av lokalkostnader syns inom samtliga skolformer. Förklaringen till minskningen av lokalkostnader för 2020 inom skolformerna, kan alltså inte härledas strukturella åtgärder.

Andelen ungdomar som två år efter fullföljd gymnasieutbildning är etablerade eller studerar ökar för Luleås del (från 80 procent till 83,3 procent), vilket varit fallet de senaste åren. Ökningen ses för både flickor och pojkar. Flickor har högre etableringsgrad (85,3) jämfört med pojkar (81,1).

I den senaste statistiken (2019) ses en förbättring av Luleås resultat i jämförelse med större städer och riket. Sett över tid är Luleås utveckling ojämn och resultaten har pendlat mellan att ligga över eller under jämförelsegrupperna. Trots ett gott resultat i jämförelse med kommungrupp och riket som helhet ligger resultatet fortfarande inom det gula fältet i SKR:s rankingsystem (dvs. bland 50 procent av landets kommuner).

Etableringen är starkare för elever från högskoleförberedande program (87,0 procent), jämfört med yrkesprogram (75,5 procent). Yrkesprogrammen ökar sin etablering och går från röd ranking (bland de 25 procenten sämsta kommunerna) till gult värde. Resultatet för högskoleförberedande program rankas gult.

Skillnaden i etablering mellan elever från olika programtyper förklaras generellt av att andelen elever från yrkesprogram som studerar är lägre än andelen elever från högskoleförberedande program som etablerar sig på arbetsmarknaden. En kan säga att elever från högskoleförberedande program etablerar sig antingen på arbetsmarknad eller i studier. När det gäller yrkes elever ser vi istället en mindre andel som studerar, vilket drar ner det totala resultatet för yrkes elever.

Treårsperioden 2019-2021

Under treårsperioden har nämnden haft som uppdrag att minska kostnaderna och genomfört ett omfattande effektiviseringsarbete. Prioritering har gjorts på att behålla personal och andra förutsättningar för kvalitet. Huvudmannen har gjort ett omfattande arbete med kostnads- och kvalitetsanalys (benchmarking) för att bättre förstå Luleås kostnader i de olika skolformerna och vilken kvalitet som erbjuds i jämförelse med andra liknande kommuner för att kunna göra rätt prioriteringar i arbetet med effektiviseringar. Arbetet har bidragit till att fatta effektiviseringsbeslut med långsiktiga effekter för en långsiktigt hållbar ekonomi.

Utöver detta har fokus legat på att öka andelen ungdomar som två år efter fullföljd gymnasieutbildning är etablerade eller studerar, vilket beskrivs mer ingående ovan.

Den samlade bedömningen är att Barn och utbildningsnämnden i hög utsträckning bidragit till förflyttning inom utvecklingsområdet under perioden.

Kultur- och fritidsnämnden

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Måluppfyllelse 2021

I Luleås vision 2040 har alla invånare en god och jämlik hälsa och ett socialt, kulturellt och fysiskt aktivt liv. Inriktningar för kommunen är under åren 2019-2022 att öka jämlikheten i barn och ungas uppväxtvillkor, att unga kan påverka Luleås framtid samt att öka andelen långt från arbetsmarknaden som går till arbete eller studier. För att bidra till ökad jämlikhet i barn och ungas uppväxtvillkor har nämnden prioriterat verksamhet som uppmuntrar spontanidrott och rörelse för alla samt verksamhet för att öka flickors och pojkars läsande. För att öka möjligheterna för unga att påverka Luleås utveckling har nämnden prioriterat verksamhet så att pojkar och flickor ska uppleva delaktighet och lärande samt verksamhet som möjliggör för unga att kunna skapa och påverka. För att öka andelen långt från arbetsmarknaden som går till arbete eller studier är en prioritering att erbjuda sysselsättning i form av praktik eller annan anställningsform vid förvaltningen.

Sammanfattningsvis är mål och aktiviteter inom området Ökad jämlikhet inte uppfyllda under året vilket till största delen kan hänföras till coronapandemin.

För ökad jämlikhet i barn och ungas uppväxtvillkor är möjligheten att lära sig simma en central del. Simkunnighet hos barn i åk 3 har inte mätts med anledning av att simundervisning inte genomförts i tillräcklig omfattning då badhusen varit stängda. Exempel på aktiviteter som uppmuntrar spontanidrott och rörelse har varit samarbetsprojektet Summervibe på Hertsön och Porsön som genomförts för att uppmuntra barn och unga att läsa böcker, sporta, dansa, leka och tävla. Arrangemanget Nattidrott för unga är har anpassats och delvis genomförts. Införande av digitala tjänsten Direktboka möjliggör för föreningar och privatpersoner att själva boka tider i idrottsanläggningarna. Testkörning har pågått och funktionen planeras tas i drift under 2022. Läsförmedlande aktiviteter för att öka pojkars och flickors läsande har varit exempelvis digitala sagostunder, sagostunder utomhus och digital bok- och filmcirkel för ungdomar. Bokopeden (bibliotekets moped för boktransporter) har besökt olika platser för information och boktips.

Andel unga som genom Ung i Luleås verksamheter anger att de upplevt lärande uppgår till 58% och 74% anger att de upplevt delaktighet. Betydligt färre än normalt har svarat vilket gör att enskilda individers svar kan göra stor skillnad i resultatet. Bland de som svarat är 56% tjejer och 44% killar. Målet nås inte med anledning av coronapandemin. För att ge unga möjlighet att påverka har en enkät till ungdomar i åldern 13-20 år varit tillgänglig att besvara. Den övergripande frågeställningen har varit: Vad kan vi göra bättre för dig som är ung i Luleå? 141 svar kom in med en jämn könsfördelning hos de svarande. Svaren visade på att ungdomarna hade mest kännedom om verksamheter i Kulturens hus, biblioteken och fritidsgårdarna. Minst kände de till om Navet och konsthallen. Digitala filmer med konstpedagogiskt innehåll publicerades på webb och sociala medier i samband med sportlovet. Syftet är att nå ut till fler och inspirera till att skapa. Enligt statistiken har filmerna setts av ca 1200 personer.

För att öka andelen långt från arbetsmarknaden som går till arbete eller studier har Badhusen haft ambitionen att ta emot tre arbetssökande via extratjänster under året. På grund av coronaanpassningar och stängning av badhusen har inte någon arbetssökande tagits emot och målet har därför inte kunnat uppnås.

Måluppfyllelse 2019-2021

Måluppfyllelsen för ökad jämlikhet under perioden 2019-2021 ligger på en medelnivå. Läsförmedlande aktiviteter har genomförts i stor omfattning 2019 men har kraftigt begränsats 2020-2021 på grund av coronapandemin. Målsättningen för simkunnigheten är nära att uppnås 2019 men är inte mätt 2020 och 2021 pga pandemin och stängda badhus. Aktiviteter för spontanidrott och rörelse har påbörjats under 2021 bl a införande av funktionen Direktboka för att underlätta för föreningar och privatpersoner att boka tider i idrottshallarna. Möjlighet för unga att påverka har också påbörjats genom enkätundersökning för unga under 2021. Anställning av extratjänster har gjorts men uppnådde inte målsättningen under perioden. Digital delaktighet är en förutsättning för att alla Luleås invånare ska kunna

ta del av olika tjänster i samhället som erbjuds digitalt vilket ökar jämlikheten. I det kommunövergripande projektet Äldresupporten har studiecirkel genomförts digitalt för boende på trygghetsboende. Fysiska handledningstillfällen har också genomförts.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Måluppfyllelse under 2021

Nämndens prioriteringar för ökad jämställdhet under året är jämställd resursfördelning, jämställd service bemötande, att all programläggning och det bokningsbara utbudet ska vara jämställt samt att nämndens verksamheter och aktiviteter ska tilltala/besökas av kvinnor/män, pojkar/flickor i lika hög grad.

Sammantaget anses målen inte vara uppnådda med anledning av att den statistik som kunnat mätas inte varit jämnt fördelad. Annan statistik har inte kunnat tas fram med anledning av stängda verksamheter pga coronapandemin.

Fördelningen av LOK-stödet (Lokalt aktivitetsstöd) uppgår till 44% till flickor och 56% till pojkar. Fördelningen har sjunkit jämfört med året innan. Resultatet kommer att följas upp i en dialog med Riksidrottsförbundet för att finna möjlig orsak samt åtgärda om möjligt. Mätning av antalet badbesök har inte gjorts p g a att badhusen varit helt eller delvis stängda. Kvinnor och män som deltar på Hägnans aktiviteter har inte mätts då verksamheten varit stängd och delvis begränsad på grund av pandemin. Fördelningen mellan män och kvinnor som bokar skärgårdstugor har mätts under året och bokningarna kan anses vara jämt fördelade.

Vissa aktiviteter har inte arrangerats i fritidsgårdarnas egen regi under pandemin vilket inneburit att färre tjejer har besökt verksamheterna medan andelen killar har liknande nivåer som före pandemin. Denna trend kan även ses nationellt. Analysen visar att tjejerna inte kommer när verksamheterna främst har öppen verksamhet men däremot vid aktiviteter med teman. Genom verksamhet på södra hamnplan och Summervibe på Hertsön och Porsön har biblioteket mött både pojkar och flickor som annars kanske inte hade besökt biblioteket med syftet att synliggöra utbud och locka nya målgrupper. Programgruppen på stadsbiblioteket har under hösten bokat in manliga författare för författarbesök, utifrån kriteriet att locka fler män till biblioteket.

Framtagande av nulägesbild över hur tider fördelats i de bokningsbara anläggningarna i relation till år 2019 har inte kunnat genomföras. Funktionen att ta fram könsuppdelad statistik från systemet finns endast från 2020. Statistiken är dessutom missvisande på grund av coronapandemin. Målet ska finnas kvar till 2022.

Eftersom inga program- och evenemangsbokningar kunnat genomföras i Kulturens hus på grund av restriktionerna är det i nuläget inte möjligt att redovisa relevant procentuell fördelning av kvinnor/män i bokningarna över tid. När det gäller konsthallen så har 9 män och 4 kvinnor deltagit i totalt 12 utställningar som producerats under året. Antalet inköpta konstverk till Luleå kommuns konstsamling är totalt 22 st varav 11 st är gjorda av kvinnliga konstnärer och 11 st av manliga konstnärer.

Programverksamheten vid biblioteken har varit pausad under pandemin, men planering har pågått parallellt för att kunna för att erbjuda ett brett utbud inför hösten vilket till viss del hann genomföras innan året avslutades med ny smittvåg. Ambitionen är att kontinuerligt utveckla programutbudet så att fler män vill delta i bibliotekets läsfrämjande, kunskapshöjande och skapande aktiviteter. Syftet är att fler män ska uppleva värdet av kultur och känna att biblioteket har ett intressant utbud för alla. Ett fint exempel är Råneå bibliotek som arrangerade en föreläsning vid firandet av Luleå 400 år där 12 män och 18 kvinnor deltog. Under april pågick en vandringsutställning på stadsbiblioteket på temat serier med enbart kvinnliga serietecknare. Björkskatans bibliotek har arbetat med att göra om och utveckla utställningsverksamheten i samband med borttagandet av Kvinnoprofilen. Män har inte kunnat ställa ut tidigare på Björkskatans bibliotek, men nu öppnas den möjligheten. Utfallet av att utveckla programutbud som lockar män går inte mäta i dagsläget eftersom detta arbete bara börjat.

Måluppfyllelse åren 2019-2021

Måluppfyllelsen för ökad jämställdhet under perioden 2019-2021 ligger på en medelnivå. Mätningar och statistik finns framtaget för en del verksamheter medan andra behöver kartläggas. Vissa verksamheter har mer jämställd fördelning. Pandemin 2020 och 2021 har försvårat att genomföra verksamhet vilket försämrat fördelningen av exempel LOK-stöd, besökare vid fritidsgårdar.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Måluppfyllelse 2021

I Luleås Vision 2040 har Luleå ingen påverkan på klimatet. Inriktningen har varit att minska koldioxidutsläpp från egna resor då resor och transporter är den största källan till kommunens utsläpp av koldioxid. Mål för att minska utsläpp har varit att öka andel biogastankningar (byte till förnybara bränslen). Ett annat mål har varit att minska utsläpp från lokala och långväga resor dvs öka användning av distansteknik och öka resor med buss istället för resor med tjänstebil.

Sammantaget uppnås målen under året på grund av att koldioxidutsläppen minskat från lokala resor (9 687 kg co2 jämfört med målet på 14 000 kg co2). Det finns inga mätetal för långväga resor men resorna har minskat med anledning av pandemin. Förvaltningen har sex biogasbilar och målet har varit att andel biogastankningar ska vara minst 90%. Andel biogastankningar har uppgått till 81% och blev lägre på grund av ett tekniskt fel på en av bilarna. Andra åtgärder har varit att köpa in busskort för att öka resande med buss och planen har varit att inskaffa en elbil. Elbilen är beställd men leverans är fördröjd. Verksamheterna har p g a coronapandemin använt digitala verktyg för att mötas. Minskningen av koldioxidutsläpp kan hänföras till coronapandemin men beror också på ökad användning av biogas.

Nämnden har även prioriterat åtgärder för att minska energianvändningen vid de egna idrottsanläggningarna. Kommunens energianvändning sker till största delen i lokalerna. Syftet är att byta till förnybara energialternativ. Förslag på energieffektiviseringsåtgärder och vilken klimateffekt dessa skulle kunna ge har tagits fram. De anläggningar som prioriteras är de med historiskt högsta energiförbrukning. Planen har varit att genomföra utbyte av belysning på Hertsö IP, isrinken Hertsön samt Porsö IP under 2021 men genomförs 2022. Offerter är också begärda för Nyabvallen och Sunderby IP till 2022. Åtgärderna är inte genomförda under året varför målet inte uppnås.

Måluppfyllelse 2019-2021

Måluppfyllelsen för minskad klimatpåverkan under perioden 2019-2021 ligger på en medel till hög nivå. Bilar med biogas har anskaffats under perioden och uppgår till sex stycken. Andel biogastankningar uppgår till 80%. Långväga resor har minskat redan före pandemin och har därefter drastiskt minskat p g a pandemin. Lokala resor har minskat de två senaste åren dels p g a biogastankningar och dels har pandemin medfört digitala möten i högre utsträckning.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Måluppfyllelse 2021

I Luleås vision 2040 ska Luleå växa och en framgångsfaktor för att växa är att vara attraktiv för kvinnor. Unga kvinnor i åldern 15 - 35 år är därför en prioriterad målgrupp. Ett annat viktigt område för att åstadkomma en hållbar och stark ekonomi är att se över verksamheterna så att de ekonomiska resurserna används effektivt. Nämnden har prioriterat att skapa attraktivt utbud för unga kvinnor samt att i första hand se över användningen av lokalytor för att bidra till en starkare ekonomi.

Sammantaget anses målen inte uppnådda under året. Undersökning av vad kvinnor önskar har genomförts och arbete kvarstår att skapa attraktivt utbud utifrån enkätsvaren. Arbete med att skapa meröppet på biblioteken pågår och kommer att tas i drift under 2022. Kommentarer framgår nedan.

Ett arbete att ta reda på vad unga kvinnor önskar av olika verksamheter är påbörjat för att kunna erbjuda attraktiva fritidsaktiviteter och öka Luleås attraktionskraft. Nätverket ungdomsfokus arbetar med att skapa ett attraktivt utbud för alla ungdomar och arbetar särskilt med att skapa trygga, inbjudande aktiviteter för unga kvinnor. Pilotprojektet EST (Effektiv samordning för ökad trygghet) har prövats i Kulturens hus och på Hertsön. Flera aktörer samverkar där vi från vår avdelning har en stor och viktig roll, särskilt när det gäller organisationen och omhändertagandet av incidenter i Kulturens hus. Detta samarbete skall leda till ökad trygghet för våra besökare i våra verksamheter.

Kultur- och fritidsnämnden har i oktober tagit beslut om att utveckla ett folkbibliotek för alla på Porsön. Förändringen innebär även att erbjuda meröppet för att öka tillgängligheten och nyttjandet av lokalerna i kommunens folkbibliotek samt bidrar till känslan av att biblioteken tillhör medborgarna. Ambitionen finns att även Råneå blir ett meröppet bibliotek i slutet av 2022.

Ett arbete för att öka intäkterna i Skärgården och på Visitor Centre och Hägnan i Gammelstad har pågått. Beläggningen och intäkterna i skärgården har ökat markant. Övrig verksamhet har legat nere eller gått på sparlåga pga av pandemin.

Måluppfyllelse 2019-2021

Måluppfyllelsen för att bidra till ökad ekonomisk tillväxt under perioden 2019-2021 ligger på medelnivå. Undersökning vad unga kvinnor önskar för att skapa ett attraktivt utbud har genomförts och åtgärder kvarstår att genomföras. Utveckling av meröppettider på biblioteken har pågått under perioden där meröppet på tre bibliotek införts och där de kvarstående biblioteken inför meröppet under 2022.

Ökad jämlikhet: Ökat inflytande och delaktighet hos barn och unga

Nämnden har i sitt uppdrag att prioritera verksamhet för barn och unga. Inriktningar för året är att stimulera och utbilda unga i att arrangera, öka tillgängligheten för unga inom kulturområdet, öka ungas delaktighet och samverkan inom stadsdelarna samt att säkerställa ungdomsinflytandet genom ungas påverkan och beslut i förvaltningen.

Sammantaget uppnås målet då aktiviteter genomförts för ökat inflytande och delaktighet.

Stimulera och utbilda unga i att arrangera

Andel ungdomsproducerad tid är 12% och målet för året uppgår till 40%. På grund av corona har ungdomar inte haft samma möjlighet att arrangera aktiviteter för andra unga som under pandemifritt år. Utfallet är därför lägre än vad det skulle vara under ett pandemifritt år. Marknadsföring av utställningsmöjligheter för unga oetablerade konstnärer har riktats till yngre personer. Detta har resulterat i fler yngre som visat intresse för att ställa ut där en utställning i slutet av året genomförts av en grupp 15-16-åringar.

Öka tillgängligheten för unga inom kulturområdet samt öka ungas delaktighet och samverkan inom stadsdelarna

Programverksamhet har till stor del inte genomförts på grund av pandemin men under sommaren genomfördes popupverksamhet på södra hamnplan och under senhösten kunde en del aktiviteter starta upp igen. Vissa aktiviteter har kunnat göras digitalt med den äldre målgruppen, och läsförmedlande filmer har producerats på hemsida och via sociala medier. Hertsöns bibliotek har i samverkan med Hertsö fritidsgård genomfört en återbruksdag. Hertsö bibliotek och Porsö bibliotek har i samarbete med Rädda barnen haft arrangemangen Påskvibe och Summervibe.

Eftersom enbart digitala insatser är genomförda för barn och unga på biblioteket och konsthallen har det inte varit möjligt att mäta antalet aktiviteter gentemot de olika åldersgrupperna. Ung i Luleå har genomfört 43 aktiviteter gentemot barn och unga 13-20 år. Exempel på aktiviteter har varit digitala föreläsningar, musikarrangemang, brädspelsdag, återbruksdag, äggjakt, ridläger, träning, karaokekväll, bad, Luleå Live på Navet, Regnbågsklubb, sport- och idrottsaktiviteter.

Ett par exempel där barn och unga varit delaktiga i arrangemang: Återbruksdag där sju tjejer från högstadiet vid Hertsöskolan förberett och genomfört loppis och bjudit på våfflor. I projektet "Sommarläsning" har barn läst och tyckt till om böcker.

Säkerställ ungdomsinflytandet genom ungas påverkan och beslut i förvaltningen

Nätverket ungdomsfokus har genomfört en undersökning om vad unga önskar på sin fritid för att öka ungdomars delaktighet i olika verksamheter, och ge möjlighet att påverka utbudet av aktiviteter och arrangemang. Enkäten var tillgänglig på webben, fritidsgårdar, bibliotek och högstadie- och gymnasieskola och det inkom 144 svar. Genom enkätundersökningen har verksamheterna i förvaltningen kunnat synliggöras gentemot unga och dels får förvaltningen ett underlag för att kunna utveckla verksamheten.

Under året har fritidsgården i Sunderbyn slagits samman med Gammelstads fritidsgård. Inför beslutet gavs berörda unga möjlighet att föra fram sina synpunkter till både nämnd och tjänstepersoner.

Miljö- och byggnadsnämnden

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Jämlikhetsfrågorna görs i avdelningens miljö och byggs ordinarie arbete. I samverkan med olika aktörer i samhället arbetar vi för en ansvarsfull alkoholserving, brottsförebyggande och beslut som skapar möjlighet för många att röra sig fritt i samhället genom en god tillgänglighet.

Den sammanfattande bedömningen för treårsperioden är att avdelningen i hög grad bidragit till en förflyttning inom utvecklingsområdet. Avdelningen arbetar aktivt och i samverkan med andra med aktiviteter inom områden som spelar stor roll för jämlikhet. Ett exempel på detta är det proaktiva samarbetet med krögare, polis och restauranger för ansvarsfull alkoholserving, då risker vid för högt nyttjande av alkohol ger stort utslag på möjligheterna till ett jämlikt samhälle. Det brottsförebyggande samarbetet som avdelningen deltar i tillsammans med krögare och polis samt att vi i bygglovsprövningen tillser att vårt samhälle och byggnader byggs tillgängligt så att alla våra medborgare kan röra sig på ett bra sätt i vår kommun är andra viktiga aktiviteter för ett jämlikt samhälle. Vårt arbete med service och bemötande och vår myndighetsuppgift i stort bidrar också till en ökad jämlikhet.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Ökat fokus på en jämställd service och ett jämställt bemötande. Internt har verksamheten fokus på att skapa jämställda arbetsgrupper och team där utmaningen ibland är att hitta kompetens som möjliggör en mer jämställd fördelning av kvinnor och män.

Den sammanfattande bedömningen för treårsperioden är att avdelningen i medelhög grad bidragit till en förflyttning inom utvecklingsområdet. Avdelningen har, inom ramen för sitt verksamhetsområde, fokus på jämställdhet. Det handlar om jämställd service och jämställt bemötande samt vid rekrytering. Alla handlingar eller aktiviteter spelar roll och gör skillnad, stora och små, men avdelningen har inte inom ramen för sitt verksamhetsområde möjlighet att göra de förflyttningar som gör den allra största förflyttningen inom utvecklingsområdet vilket gör att vi bedömer vårt bidrag till måluppfyllnaden som medel.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Nämndens mätetal för utvecklingsområdet är;

Målrelaterade - Mätetal/Mått	Utfall 2021	Mål 2021
Hållbar miljö --> Åtgärdstakten för enskilda avlopp	4% (preliminärt)	4%
Halvera koldioxidutsläpp från lokala resor i tjänsten jämfört med 2019	25%	10%
Andel tankad biogas i förhållande till fossila bränslen - tankningskvot	86,10%	90%

Särredovisning gällande koldioxidutsläpp för Miljö och bygg saknas, uppföljning av mätetalet har därför gjorts förvaltningsnivå.

Koldioxidutsläppet för de lokala och långväga resorna för stadsbyggnadsförvaltningen har minskat med 25% jämfört med 2019. I absoluta tal uppgår minskningen av koldioxidutsläppet med drygt 73 900 kg för förvaltningen, där de lokala resorna står för två tredjedelar av minskningen. I analysen har tagits hänsyn till effekter till följd av överlåtelsen av vaktmästartjänsterna från Barn- och ungdomsförvaltningen vilken gjordes per den 1 januari 2021. Effekten till följd av pandemin har inte analyserats då detta är svårt att kvantifiera.

Under pandemin görs mycket färre resor till andra regioner. Den digitala omställningen kommer att påverka oss under lång tid och också ge positiva effekter på vår klimatpåverkan från resor. Det troliga scenariot framåt är att vi kommer att fortsätta träffas digitalt även efter pandemin men att vi kommer att återgå att träffas fysiskt i viss utsträckning.

Tankningskvoten, andel tankad biogas i förhållande till fossila bränslen, ligger på 86,1% för helåret 2021. Vi når inte riktigt målet men är väldigt nära. Under de tre senaste åren har tankningskvoten ökat med drygt 12 procentenheter motsvarande en förbättring med knappt 17 procent.

Regeringen har pekat på vår region i Norr- och Västerbotten och tillskjutit medel från om med 2022 för att arbeta med innovation kopplat till ett hållbart byggande. Det ger energi till våra aktörer i Norr att

bidra i dessa perspektiv och tillsammans kan vi ta lead i arbetet mot en grön omställning. En samverkan mellan Byggföretagen, Fastighetsägarna, Luleå Business Region och ett antal byggföretag har genomförts under sommaren och hösten i syfte att bygga ett starkare nätverk tillsammans för en hållbart byggande. Förhoppningen är att vi ska skapa en struktur och plattform för aktörer som vill delta i vårt arbete mot en mer hållbar framtid och initialt är intresset stort.

Under sommaren har tillsyn av Råneälvdal genomförts med gott resultat. Behovet av tillsyn är tydligt och vikten av att säkra en god miljö och ett säkert dricksvatten är viktigt att säkra i våra tillsynsområden. X stycken ansökningar om inrättande av avlopp från tidigare tillsyn har inkommit för beslut.

Bedömningen för treårsperioden är hög med hänsyn till målpåfyllelse men avdelningen har en lägre påverkansgrad till följd av relativt lågt nyttjande av fordon samt relativt få långväga resor.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Nämndens mätetal för utvecklingsområdet är;

Målrelaterade - Mätetal/Mått	Utfall 2021	Mål 2021
Digital samhällsbyggnadsprocess --> Andel ansökningar via Mitt bygge	53%	50%
Effektiv handläggning --> Andel kompletta bygglovsansökningar med beslut inom 10 veckor	97,60%	100%
Uppnå rättssäker och effektiv verksamhet --> Kundnöjdhet (NKI) inom Miljö och byggs verksamheter	71 (UTF 2021 i apr)	72
Pedagogisk myndighetsutövning - andel bygglovsärenden där det krävs komplettering inom 3 veckor	52%	32%

Inkomna ärenden till avdelningen miljö och bygg fortsätter att vara högt. Vi arbetar aktivt med nya arbetssätt i pandemins fotspår där respekt för de vi möter behöver vara högt på agendan för att minimera risker med smittspridning. Den digitala vägen in via e-tjänster fortsätter att öka vilket är positivt, ligger nu på 53 %. Under våren har verksamheten fått besked om att "Mitt bygge" kommer att läggas ned från 2022-12-01. Det innebär att vi behöver se över nya lösningar för e-tjänsten framåt, arbetet pågår i kommunsverige att hitta lösningar för oss som berörs av denna förändring.

Avdelningen arbetar aktivt med utveckling av verksamheten för en mer främjande och pedagogisk myndighetsutövning. NKI värdet för 2020 landade mål uppsatt mål på 71 vilket är positivt men vi behöver fortsätta stärka vårt sätt att arbeta så att vi får högre resultat framåt. Utvecklingsgruppens och avdelningens arbete är viktigt för att ta nya steg mot vår målbild om att det ska vara lätt för våra kunder att göra rätt och att vi tillsammans tar ansvar för en hållbar framtid.

Den sammanfattande bedömningen för treårsperioden är att avdelningen i medelhög grad bidragit till en förflyttning inom utvecklingsområdet. Avdelningen arbetar aktivt med den främjande och pedagogiska myndighetsutövningen som syftar till en ökad kundnöjdhet vilket är otroligt viktigt för den framtida utvecklingen av kommunen. Därtill har avdelningen inom ramen för befintliga resurser klarat av trängsel tillsynen samt ökning av mindre bygglovsprojekt till följd av pandemin och hemester.

På avdelningen görs insatser för att förenkla arbetet vilket förutom en ökad kundnöjdhet bidrar till en ökad effektivitet. Bedömningen är att avdelningen utifrån ambition och pågående aktiviteter i hög grad bidrar till förflyttning inom området men den samlade bedömningen blir ändå för närvarande medel då arbetet inte är klart/i mål ännu.

Socialnämnden

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Socialnämndens sammanfattande bedömning för sina åtaganden inom området Ökad jämlikhet är att målpåfyllelsen har uppnåtts.

Bidrag till KF:s målsättning Öka andelen långt från arbetsmarknaden som går till arbete eller studier har nämnden tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen medverkat till att 48 personer, fördelat på 22 män och 26 kvinnor, erbjudits extratjänster inom vård- och omsorgsboenden. Efter nationellt besked från Arbetsförmedlingen kommer de inte längre tilldela några ekonomiska medel till Luleå och andra kommuner som kommit långt i arbetet med extra tjänster. Alla enskilda i Luleå som har en pågående extratjänst får stanna tiden ut. Det blir dock inga förlängningar.

För att förbättra barn och ungas uppväxtvillkor har socialförvaltningen en god samverkan med skolan. När för- och grundskolan har en oro över barn- och ungas utveckling ska en orosanmälan genomföras till socialförvaltningen. 2021 har det inkommit totalt 413 (på 320 unika personer) anmälningar från skolan. Det är en marginell minskning från år 2020. Analysen över den marginella minskningen bedömer förvaltningen bero på pandemin och utifrån att elever inte varit fysiskt i skolan i samma omfattning som innan pandemin, samt att mottagning Barn inte heller haft informationsträffar på skolor för att informera om anmälningsskyldigheten vilket vanligtvis genomförs årligen. Sett till alla orosanmälningar avseende barn och unga som inkommit till förvaltningen under 2021 så är det totala antalet 2 623. (avser antalet anmälningar och betyder inte att det är unika personer). Oavsett avsändare för en orosanmälan hanteras alla anmälningar enligt uppdraget inom myndighetsutövningen.

Under året har utbildning inom Barnkonventionen genomförts. Det pågår ett upprättande av process och rutin med att genomföra Barnkonsekvensanalys.

Vid utredningar som gäller barn, ska barnets perspektiv beaktas, barnet ska komma till tals samt barnets inställning ska dokumenteras. Detta är säkerställt i BBIC-formulär då fälten är obligatoriska. Barnen i fokus i samarbetssamtal och i vissa samarbetssamtal är barnen också delaktiga.

Barnsamtal sker i alla utredningar/upplysningar på Familjerätten förutom om föräldrarna ej ger sitt samtycke vilket är mycket sällan förekommande. Vid det juridiskt bindande avtal sker också barnsamtal.

I umgängesärenden samtalas med barnen och deras inställning beaktas.

Förvaltningen har ambitionen att erbjuda möjlighet till brukar-medverkan där det är möjligt.

Några exempel på detta är att brukare inom verksamhetsområde Stöd och Service med korttidsvistelse på Strandvallen och i Gammelstad har haft möjlighet att tycka till och komma med önskemål inför starten av den nya korttidsverksamheten på Lulsundet. Redan i början av planeringen har det varit viktigt att involvera enskilda brukare men också brukarorganisationer.

Brukare vid verksamheterna Radiomasten, Antennen och dagverksamheten Körsbärsstigen har också erbjudits delaktighet genom att komma med önskemål kring planering inför exempelvis renovering inomhus och vid utformning av utemiljön.

Antal nyinkomna fl/poj/kv/män för råd och stöd inom Folkhälsa som främjar psykisk hälsa ska öka

Målet för året var att minst 2 000 nyinkomna ärenden skulle uppnås inom Folkhälsa som syftar till att främja psykisk hälsa. Resultatet visar att det totalt är 2 517 nyinkomna ärende, fördelat på 1 709 kvinnor, 897 män, samt ett kön som ej är angivet. Detta avser ärenden till familjerådgivningen, föräldrasupporten, ungdomsmottagningen, centrum mot våld, råd och stödmottagningen (ROS), personligt ombud och anhörigkonsulenter.

Under året har Folkhälsa utvecklat arbetssätt för att få till tidiga insatser för medborgarna. Det som bidragit till resultatet är bland annat att det har genomförts marknadsföring av Folkhälsa samt att e-tjänster har byggts upp. Det har märkts av att pandemin medfört en ökad psykisk ohälsa och ett behov av råd och stöd.

En annan framgångsfaktor är det arbetet som pågår i samverkan med skolan, kultur och fritid, samt civilsamhället. Ett exempel är att det på fritidsgården Navet samverkar nu tjejjouren, ungdomsmottagningen, skolan, centrum mot våld för att förebygga våld och dialog sker med ungdomarna varje vecka.

Vid analys inom området Folkhälsa identifieras utmaningen att nå fler män i föräldrasupporten för att nå ett jämställt föräldraskap, att nå män som är medberoende samt att få fler våldsutövare att söka stöd på EQ mottagningen (före detta Alternativa mottagningen mot våld), samt att ROS ska satsa på

att nå män som är medberoende. Utifrån detta kommer en fortsatt marknadsföring ske för att nå fler män.

För övrigt har ett samverkansprojekt pågått mellan verksamhetsområdet Folkhälsa och Vilda Kidz. Syftet med projektet var att föräldrar eller anhöriga till barn och unga får information och kunskap för att främja hälsa genom livet.

Projektet har förmedlat kunskap om olika stödinsatser och var föräldrar och anhöriga till barn och unga kan vända sig till vid behov av insatser. Under projekttiden har flertalet omställningar gjorts på grund av pandemin. Det har genomförts både digitala aktiviteter och fysiska sammankomster som varit inriktade mot projektmålen. Flera verksamheter inom Folkhälsa samt andra verksamheter/enheter av relevans för projektmålen har deltagit vid aktiviteter som Vilda Kidz anordnat. Föräldrar/anhöriga har uttryckt nöjdhet över projektets förmedlande bland annat via avsedd webbsida och det har uppskattats att medarbetare från olika verksamheter deltagit fysiskt vid Vilda Kidz aktiviteter. Erfarenheter från projektet är att Folkhälsa behöver informera på olika språk vilket kommer att utvecklas under 2022.

Familjerådgivningen har under året utvecklat material till grupper utifrån vad medborgare efterfrågat. En utmaning är att nå ut till fler personer och få in anmälningar till grupperna. 2022 fortsätter arbetet med att marknadsföra dessa.

Ett annat samarbete har påbörjats mellan familjerådgivningen, föräldrasupporten och mötesplatsen för barn och föräldrar och Region Norrbotten gällande en utbildning till blivande/nyblivna föräldrar. I och med samarbetet och arbetssättet kan fler föräldrar och i fler stadsdelar nås jämfört med tidigare vilket bidrar till målen om ökad jämlikhet.

Föräldrasupportens utbildade ABC ledare (alla barn i centrum) har lett utbildningar för föräldrar i olika stadsdelar för att nå en ökad jämlikhet och att stärka bandet mellan barn och föräldrar för alla familjer i hela Luleå kommun.

Uppdraget inom Kraftsamling psykisk hälsa fortgår och under året har flertalet aktiviteter genomförts utifrån upprättad handlingsplan.

- Psykiatriveckan i digital form genomfördes under en vecka i oktober och i samverkan mellan socialtjänsten, Luleå Kommun, psykiatri, Region Norrbotten och Norrbottens kommuner.

Innehållet under veckan bestod av olika föreläsare och teman gällande psykisk hälsa och ohälsa.

Syftet med Psykiatriveckan är att minska stigmatiseringen samt öka förståelsen och höja kompetensen kopplad till psykisk ohälsa för personer i Norrbottens län. Ca 1 250 personer deltog i den digitala psykiatriveckan och planer finns att årligen fortsätta anordna en Psykiatrivecka.

Andra aktiviteter som har genomförts under året är:

- Utbildningssatsning Psyk e-bas senior har genomförts till baspersonal inom fem hemtjänstgrupper (Hertsön, Skurholmen, Örnäset, Guldkusten och Notviken) samt till baspersonal på ett antal vård och omsorgsboenden.

- MI (motiverande samtal) utbildning har genomförts till 69 medarbetare inom socialpsykiatri.

- Uppdraget Klara och Klas pågår och är ett uppstartat samarbete med Mjölkkuddens, Bergnäsets och Stadsvikens hälsocentral för att erbjuda personer med missbruk samtal och provtagning i samverkan. Det finns även en planering att under 2022 starta upp samarbete med Norra hamns hälsocentral.

Under perioden 2021 har Äldresupporten haft 346 kontakter, varav 68 kontakter är nya och 278 redan etablerade kontakter. Av dessa är 200 kvinnor (57,8 %) och 146 män (42,2 %).

Digitala aktiviteter har genomförts under året, ex. digital träningsgrupp med sju deltagare, två digitala sociala hälsofrämjande grupper med sju deltagare, digital grupp för finsktalande med fyra deltagare samt digital "fikagrupp". Under våren 2021 genomfördes utflykter i mindre grupper till isvägen samt på Gültzaudden med grill och samvaro. Äldresupporten har när pandemin tillåtit även haft anhängigcafé och torsdagscafé på Fyren.

Planering pågår gällande införande av "Bubblan" för ett enkelt sätt att delta i digitala aktiviteter, därav har 16 surfplattor köpts in till verksamheten. Erfarenheter av projektet är att äldre behöver mycket stöd för att komma i gång med digitala aktiviteter. För att ytterligare kunna stödja äldre i detta har en

välståndstekniksamordnare rekryterats som kommer att kunna åka på hembesök och ge vägledning.

En samverkan med Röda Korset pågår. Röda Korset har rekryterat och utbildat volontärer för besöksverksamhet till äldre och stöd till digital delaktighet.

Med syfte att marknadsföra Äldresupporten har en informationsturné påbörjats och cirka 16 olika platser inom kommunen är inplanerade, exempelvis Medborgarkontoret i Råneå, servicepunkt i Avan/Unbyn, trygghetsboenden, Sunderby sjukhusentré, matvaruaffärer och andra platser i Luleå.

ANDT samordnare (alkohol, narkotika, dopning, tobak) inom Folkhälsa har deltagit i arbetet med att upprätta en kommunövergripande handlingsplan gällande ANDTS som nu finns framtagen. Utbildningen till ANDT-coach har genomförts digitalt för 15 deltagare från bland andra socialtjänsten, arbetsmarknadsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, Luleå tekniska universitet och Polisen.

Fältarbete har genomförts i samverkan med socialtjänst, polis och kyrka vid skolavslutning, cruising evenemang, halloween helgen samt under Luleå live. Fältarbete har även genomförts vid fem vardagftermiddagar under hösten i samverkan med öppenvården och myndighet.

Under 2021 har ett arbete pågått med att få till förbättrad struktur och samverkan med socialtjänst, polis och åklagare för att få in fler ärenden angående medling vid brott för de som är under 21 år. Tre ärenden har aktualiserats för medling under året och det finns behov av fortsatt arbete för att få in fler ärenden.

Under första kvartalet 2022 aktiveras ett digitalt inrapporteringsystem EST (Effektiv Samordning för Trygghet). Förvaltningar kommer kunna via EST rapportera händelser som man uppmärksammar i samhället. Utifrån detta möjliggörs en samverkan med de förvaltningar som berörs (samt vid behov även med polisväsendet) som ska syfta till att behålla samhällstrygghet och arbeta brottsförebyggande.

Under 2021 har det tagits fram ett arbetssätt gällande teamarbetet mellan kommunal hälso- och sjukvård, socialpsykiatri och stöd och service som ska säkerställa att brukarna får rätt insats i rätt tid och uppnå en god kvalitet. Implementering har påbörjats under hösten 2021 och uppföljning kommer att ske under våren 2022.

Även 2021 har det varit en utmaning att verkställa beslut om boende till den enskilde inom lagstadgad tid för beslut inom lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS socialtjänstlagen, SOL. Ett intensivt och fortsatt arbete och uppföljning sker genom ett nära samarbete och samverkan kring arbetssätt och bostadsförsörjningsplanen.

Antal barnfamiljer i behov av försörjningsstöd ska minska

Vid årets slut är det 275 barnfamiljer som har behov av försörjningsstöd. Målet för året var satt på högst 300 och därmed har målet uppnåtts. Årets resultat är en minskning med 19 barnfamiljer med behov av försörjningsstöd i jämförelse vid årets slut 2020 då det var 294. Under året har förvaltningen totalt anvisat till arbetsmarknadsförvaltningen 111 personer, fördelat på 76 män och 35 kvinnor. Den enskilde som anvisats har bedömts ha möjlighet att utvecklas vidare för egen försörjning med stöd och hjälp av arbetsmarknadsförvaltningens insatser.

Andelen män är fler jämfört med andelen kvinnor och det är på grund av att förvaltningen har fler män än kvinnor som är aktuella för bistånd och uppbär försörjningsstöd.

Samverkan med social- och arbetsmarknadsförvaltningen har under året 2021 stött på olika utmaningar utifrån pandemin såsom att Arenan inte kunnat erbjuda deltagarna fysiska träffar eller praktik-/arbetsträningsplatser i samma omfattning som innan pandemin.

Samverkan fortsätter under 2022 med nya målsättningar som kommer utformas under början av året. Hur arbetet fortskrider är också beroende av hur arbetsmarknadspolitiken reformeras under 2022.

Andel kv/män med öppenvårdsinsatser för behandling ska öka

Projektet "Förstärkt teamet" startade 1 september 2021 med uppdraget att ge stöd åt klienter med svår samsjuklighet. Teamet består av en projektledare, fyra behandlingsassistenter, en socialsekreterare och en sjuksköterska samt samarbete mellan enhetschefer. Projektet har upparbetat samverkan med Frivården, LARO (Läkemedelsassisterad behandling vid opiodberoende) på Sunderby sjukhus, kyrkan samt närpsykiatrin och projektet har bidragit till ett ökat antal Samordnade individuella planer (SIP) för klienterna.

Teamet har hittills haft 27 klienter. Förstärkta teamet ger ett intensivt stöd med samordnade insatser vilket medför att det blir minskade externa öppenvårdsplaceringar. Vid december månads utgång var det 284 som genomgick öppenvård och av dem är det ca 50 % av kvinnor och män som genomgick öppenvård med stöd av Personstöd och Behandling, fördelat på 49 % är män och 67 % kvinnor. Målet för året var att minst 60 % har öppenvårdsinsatser i förvaltningens regi och därmed har målet inte uppnåtts.

Sett till resultatet av antal vårddyggn är det färre 2021 än 2020 och det är färre kvinnor som placerats under 2021 än 2020.

Förvaltningen arbetar med LEAN- tavor och följer upp placeringar en gång i månaden, samt fördelning antal kvinnor/män och planering av boende och sysselsättning i anslutning till att placeringen i extern öppenvård avslutas. Samtliga ska erbjudas stöd av förstärkta teamet som erbjuder samordnade insatser. En utmaning som identifierats under projektet "förstärkta teamet" är faktorn av den enskildes motivationsgrad till att anta erbjudandet i och med att insatsen är frivillig. Med bakgrund till detta har aktivitetsformen Motivationsgrupp upprättats. Genom ett deltagande i den ska det syfta till att den enskilde inspireras till att se möjligheten med samordnade insatser som i sin tur ska generera hållbara och långsiktiga lösningar för den enskilde.

Andel kvinnor/män +21 år som 6 månader efter avslutad institutionsbehandling är i sysselsättning/arbete

Målet för året var att minst 15 % av de kv/män som sex månader efter avslutad institutionsbehandling är i sysselsättning/arbete har uppnåtts. Resultatet visar att det är 33 % som har sysselsättning (100 % av kvinnorna och 0 % av männen utifrån urval på tre, varav två män och en kvinna.)

Andel kvinnor/män +21 år som 6 månader efter avslutad institutionsbehandling har bostad

Målet för året var att minst 70 % av de kv/män som sex månader efter avslutad institutionsbehandling har bostad. Resultatet visar att det är 83 % som har bostad, 100 % (1) av kvinnorna hade bostad och 80 % (4) av männen hade bostad, utifrån urval på sex personer fördelat på en kvinna och fem män.

Antal kv/män där behovet av övergångskontrakt upphör

Målet för att behovet av övergångskontrakt upphör var 10 och det bedöms vara uppfyllt i och med ett resultat på 23 personer, fördelat på 15 kvinnor och åtta män som övertagit hyreskontrakt och därmed erhållit eget hyreskontrakt.

Inom området social hemlöshet framkommer att det är fler män än kvinnor som är hemlösa. Hemlöshet är ett viktigt område att fortsätta arbeta tillsammans med inom hela Luleå kommun. Det är en utmaning för en enskild förvaltning att arbeta med social hemlöshet och därför bör Luleå Kommun gemensamt se på helhetslösningar som är hållbara över tid. Hemlöshet är en faktor som är ett utanförskap som bidrar till en negativ trend och minskar möjligheter till en ökad jämlikhet i den sociala välfärdens nyckeltal.

Andel tillsvidareanställda som lämnar förvaltningen exkl. pensionsavgångar

178 personer har lämnat sin anställning vilket ligger i nivå med föregående år. Målet var ställt att inte överstiga 10,5 % och årets utfall blev 7,1 %. Samtidigt har antalet anställda ökat vilket ger att andelen månadsanställda som lämnat förvaltningen minskat i jämförelse.

Ytterligare åtgärder bör vidtas för att säkra kompetensförsörjningen, nu och framgent. Under året har nämnden fattat beslut om att utöka planerarresurserna i hemtjänsten vilket möjliggör att arbeta med en högre grad av tillsvidareanställda och minska beroendet av timvikarier.

Ett nytt arbetsgivarvarumärke lanserades i slutet av 2020 och har under året används för att bygga intern stolthet och extern nyfikenhet. Den statliga satsningen Äldreomsorgslyftet kompletterar förvaltningens uppdragsutbildning och gör att fler kan studera på arbetstid.

Sjukfrånvaro i relation till arbetad tid (sjuktal kv/män) ska minska

Sjukfrånvaron har minskat i jämförelse med föregående år. Målet för 2021 var 6,5 %, men resultatet hamnar på 8,42 %, vilket är ungefär 2 % högre sjukfrånvaro än innan pandemin. Även fortsättningsvis är kvinnors sjukfrånvaro högre än männens. Korttidsfrånvaron har minskat i jämförelse med 2020 men är fortfarande hög. Rekommendationerna om att stanna hemma vid minsta symptom tros ligga bakom. Även de längre sjukskrivningarnas (över 59 dagar) andel av frånvaron ökar.

Förvaltningen har tillhandahållit vaccinationer till personal, dos 1 och 2, mot Covid-19, samt erbjuder stadigvarande kostnadsfritt vaccin mot säsongsinfluensan till personal som arbetar nära brukare, klienter och patienter.

Folkhälsomyndigheten har under pandemin upprättat en rekommendation som förvaltningen antagit. Det innebär att personal som arbetar med vårdnära arbetsuppgifter och som är gravida inte får arbeta från och med vecka 20 i och med att denna målgrupp anses tillhöra en riskgrupp.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

 För utvecklingsområde Mer jämställd fördelning av makt och resurser bedömer nämnden sammantaget utifrån sina åtagande, att målet för året är uppnått.

Antal nyinkomna våldsutövande kvinnor/män som tagit emot stöd vid enhet Alternativa mottagningen (numera EQ mottagningen) för våldsutövare

EQ mottagningen erbjuder stöd till de som har svårt att hantera sina känslor, till exempel ilska eller har använt någon form av våld i en nära relation eller är rädd att denne ska komma att skada någon.

EQ mottagningen har tagit emot 23 nya ärenden, fördelat på 21 män och två kvinnor. Målet för året (30) är ej uppfyllt, men i jämförelse med föregående år, 13 män, har fler personer vänt sig till mottagningen för råd och stöd. Utöver detta resultat har Centrum mot våld gett rådgivning till 121 personer, kön ej angivet. Framgångsfaktorn för utvecklingen 2021 är samverkan med myndighetsutövning, polisen, kultur och fritid, elevhälsan samt den marknadsföring som sker.

EQ mottagningen planerar för att kunna ta emot enskilda från 15 år för att ge tidiga insatser, samt en fortsatt marknadsföring för att nå fler.

Under året har ett utvecklingsarbete genomförts gällande våldsförebyggande arbete:

- Forum relationer: Uppsökande och informativt arbete på fritidsgården Navet en gång/vecka. En samverkan mellan Centrum mot våld, ungdomsmottagningen, tjejjouren och Navet.
- Dö för dig: värdegrunds- och informationsarbete på gymnasiet i samverkan med elevhälsan och EQ mottagningen.
- Samordning av konceptet Kärleken är fri som används på skolor.
- IVIN-utbildningen är genomförd för att kunna erbjuda stöd till våldsutövare. Under våren byggs ett tydligt digitalt (semidigitalt) stöd upp som kan erbjudas i e-tjänsten
- EQ-frågor (frågor för att screena fram våldsutövare) har spridits och utbildning har genomförts.

Antal nyinkomna våldsutsatta fl/poj/kv/män som har tagit emot stöd vid Centrum mot våld

Under år 2021 har Centrum mot våld tagit emot totalt 338 nyinkomna ärenden. nyinkomna ärenden. Efter sommaren har efterfrågan varit konstant hög. Målet för året (350), har dock inte uppnåtts.

Det är viktigt att beakta att det tidigare samarbete med Bodens kommun har upphört och det lagda målvärdet (350) är lagd utifrån tidigare samarbetet med Boden. Trots detta visar årets resultat en målpuppfyllelse till drygt 97 %.

FREDA mottagningen ger stöd till barn som upplevt våld och har genomfört samtal med 29 barn (17 flickor, 12 pojkar). FREDA mottagningen ger även stöd till våldsutsatta och har gett stöd till 152 kvinnor, 11 män och ett kön ej angivet.

Efterfrågan av stöd har varit mycket hög under hösten 2021 vilket har medfört väntetid. På grund av pandemin har gruppverksamhet inte kunnat utföras enligt plan vilket har påverkat väntetiden. För att hantera detta ser man över arbetssätt samt möjlighet att omfördela resurser.

Genom ett statsbidrag inom våld i nära relation har det varit möjligt att förstärka med en årsarbetare som arbetat både på FREDA mottagningen och med våldsutredningar. Under året har flertal samtal genomförts digitalt och gruppverksamheten har varit pausad under en period under pandemin.

När gruppverksamheten har startat upp har fler grupper startats upp än tidigare. FREDA och EQ mottagningen har nu även möjlighet att ta emot ärenden från 15 år för att ge tidigare insatser.

Centrum mot våld har under perioden genomfört sju utbildningstillfällen där ca 350 personer totalt har deltagit.

Under 2021 är det taget sex beslut om Fredalägenhet (boende med skyddat inslag) på sex unika personer. Utöver detta har tre placeringar utförts på skyddat boende i annan kommun.

Myndighetsutövning socialtjänst har under året fått in 80 anmälningar om våld gällande vuxna (76 unika personer).

Antal inledda utredningar gällande vuxen med anledning av våld i nära har varit 82, varav 76 unika individer.

10 av 14 kommuners socialtjänst är nu med i UNA Norrbotten (regionalt kompetensteam mot våld och hedersrelaterat förtryck). I uppdraget att öka kompetensen i området medverkar utöver kommunernas socialtjänst också deltagande representanter från skolan, kvinno- och tjejjourrörelsen, polisen och flykting-mottagningen. En kommunikatör medverkar i UNA med att bland annat stöttat projektet med marknadsföring. Ett kompetensteam har upprättats som har haft 19 träffar under 2021. Deltagarna i kompetensteamet har erbjudits 14 utbildningar främst med fokus på hedersrelaterat förtryck och våld under året. Av dem har UNA Norrbotten arrangerat två egna digitala föreläsningar med fokus på att nå och sprida information till civilsamhället. Även ett panelsamtal med hur skolor arbetar med hedersrelaterat förtryck och våld anordnades under En vecka fri från våld. Arrangemanget genomfördes digitalt. Under året har det inkommit 43 frågeställningar till kompetensteamet. 77 procent av dessa har berört frågor kopplat till hedersrelaterat förtryck och våld.

Minst fyra aktiviteter från listan för jämställdhetsintegrering ska genomföras med målet att nämnden är jämställdhetsintegrerad 2021

Målet för mätetalet (fyra aktiviteter) har uppnåtts genom aktiviteter som syftat till att säkerställa jämställdhetsintegrering under 2021. Det har genomförts jämställdhetsanalyser såväl vid myndighetsutövning, såsom exempelvis verksamhetsområde Folkhälsa och kommunal hälso- och sjukvårdsverksamheten.

Resursfördelning inom barnområdet är enligt analysen att insatserna på barn och ungdom och familj enheten är jämnt fördelat mellan pojkar och flickor. Samma sak gäller beträffande barnutredningar som fördelats från mottagning barn till där är analysen att det är jämnt fördelat mellan könen.

Jämställt bemötande att lyssna på barnen utifrån barnrättslagen har enheterna inom barn fokuserat arbetet med och gjort stickprov i utredningar för att se att det efterlevs och för att få fram förbättringsområden.

Socialförvaltningen har en representant för barnrättslagen som utbildar och följer arbetet.

För jämställd service bör metoden Sign of Safety utvecklas vidare inom barnområdet för att möjliggöra att barn och ungdomar kan fortsätta utvecklas och växa upp tryggt i sina hemmiljöer.

Luleå kommun bör arbeta för att införa metoden i samverkan med skola och nära vård vilket skulle ge goda förutsättningar för barn och unga att utvecklas i trygg miljö och en mer jämställd fördelning av makt och resurser.

Inom rehabiliteringsenheten vid den kommunala hälso- och sjukvårdsverksamheten har en rehabiliteringsprocess implementeras med syfte för att nå en mer jämställd rehabilitering.

Nyckelpersoner inom planering, budgetering och uppföljning har deltagit i en utbildning i gender budgeting, alltså hur resurstillgång kan mätas efter kön. Socialchefens ledningsgrupp analyserar jämställdhetseffekter av alla beslut.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Utifrån nämndens möjlighet att påverka genom bidrag i det åtaganden som året innehållit kopplat till utvecklingsområde Minskad klimatpåverkan, är den sammanlagda bedömningen att måluppfyllelsen för 2021 är uppnådd.

Minska utsläpp från resor i tjänst med privat bil (km)

Resultatet för 2021 visar att utsläpp från resor med privat bil har minskat med 32 % sedan föregående år.

Minska utsläpp från resor med tjänstefordon (km) såväl resor inom kommunen såsom resor utanför kommungränsen

Utfallet för 2021 visar att förvaltningens totala körsträcka med tjänstefordon har sänkts med 9,4 %, men på grund av att tanknings-kvoten minskat (mindre tankning av biogas) så ökar utsläppet med 18,3 % i jämförelse med föregående år.

Resultatet av utsläpp vid resor med flyg och tåg visar det totala utsläppet att det under 2021 skett en minskning med 69 %.

Sammanfattning av det positiva och negativa utfallet av resultaten kopplat till olika resors utsläpp är dels kopplat till pandemin, dels utifrån att berörda verksamheters leverans av elbilar är försenade. I verksamheter där leasingavtal behöver förnyas har man varit tvungna att ta in hyrbilar i användandet för att utföra kärnuppdraget.

Det är cirka hälften av förvaltningens bilpark, både fossila- och biogasdrivna fordon som berörs.

Förutom nämndens bidrag inom ramen av uppdraget till att medverka till en minskad klimatpåverkan, är den kommunövergripande samverkan med utveckling av infrastrukturen a och o.

Det som kommer ske den närmaste tiden är att två elbilar ska levereras till hemtjänsten på Ektjärn och en elbil till hemsjukvården i Gammelstad.

Förhoppning är att dessa ska vara i drift under januari 2022. Monteringen av laddstationer kommer att färdigställas inför leveransen.

Under året har ett fortsatt målmedvetet arbete skett med att ändra beteendet när det gäller val av transport och resor där det utifrån kärnuppdraget varit möjligt. Exempelvis uppges att en del transporter som genomförs optimeras genom samåkning.

I och med pandemin har omställning till digitala lösningar tagit ett större kliv och används i situationer där det är möjligt ex. vid arbetsmöten, föreläsningar, utbildningar, samt vissa gruppaktiviteter som sker i det biståndsfria insatserna av olika slag etc. ansökningar sker även digitalt och via telefon genom användning av Bank ID.

Användningen av digital teknik kommer fortsätta även efter pandemin, men det behöver ses över vilka former av möten som i framtiden ska vara digitala respektive fysiska, samt när ska resor i tjänst ske, ex. med flyg.

Inom nämndens område sker det en fortsätta utveckling av e- utbildningar, samt fortsätta en samverkan med stadsbyggnadsförvaltningen i att satsa på fossilfria bilar där det är möjligt, samt samarbete med bilpooler.

Förvaltningen inhandlar el cyklar till verksamhetsområden där det är möjligt, genomför utbyggnad av wifi inom verksamheterna, samt säkerställa sekretessmöjligheten i det digitala tjänsterna som används vid ex. digitala uppföljning med klienter/brukare/patienter.

Minska användandet av plaster genom att genomföra minst 3 aktiviteter

Under året har det genomförts fler aktiviteter än tre i arbetet som ska syfta till att på sikt visa på en minskning av användandet av plaster.

Genom att byta ut produkter och förändra arbetssätt och beteende som ses ha en negativ påverkan på miljön bedöms förvaltningens miljö- och klimatpåverkan minska.

En kartläggning av produkter är gjord och omvärldsanalyser genomförs för att inhämta goda exempel.

Arbetet sker i samråd med övrig kompetens inom kommunen och under året har förvaltningen genomfört dialogmöten med andra förvaltningar inom kommunen samt andra kommuner och regioner.

Lokalvården är en stor aktör inom socialförvaltningen. Förvaltningen har träffat stadsbyggnadskontoret i syfte att kartlägga det plastsortiment som används inom lokalvården och deras arbetssätt för att minska en negativ miljöpåverkan.

Förvaltningen har också under hösten varit i kontakt med Region Skåne och fått ta del av deras arbete och erfarenheter efter att de har bytt ut engångsförkläden tillverkade av plaster till komposterbara förkläden.

En checklista har delats ut till alla förvaltningens verksamheter.

Ansvarig chef har med hjälp av listan fått ta del av enklare tips på vad deras verksamhet kan vara

med och bidra till för att minska användandet av plastprodukter. De fick också chansen till att återkomma med feedback på checklisten, ge förslag på tillägg och dela med sig av enkla och bra tips som de redan infört hos sig.

Checklisten mottogs väl och flera chefer återkom med feedback och några inkom även med förslag på punkter som de gör hos sig. Listan kommer att kompletteras med inkomna förslag och skickas ut på nytt till alla förvaltningens verksamheter under 2022.

Under 2022 kommer en ny upphandling av köksredskap att starta. Nya krav på leverantör kommer att kunna ställas, krav som rimmar med förvaltningens mål om att minska användandet av plastprodukter som har en negativ miljö- och klimatpåverkan. I upphandlingen kommer representanter från förvaltningen att ingå tillsammans med Inköpskontoret.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Inom ramen av nämndens åtagande för utvecklingsområde Starkare ekonomi för tillväxt och nämndens egen målsättning är den sammantagna bedömningen att målet är uppnådd.

Omstrukturering ska uppgå till minst 1% av förvaltningens omslutning

Nämndens bedömning är effektiviseringsmålet på 1 % för 2021 är uppnått. Socialnämndens årsavvikelse uppgår till 4,4 mkr. Prognosen har tidigare visat på ett större överskott, mellan 20–40 mkr men var mycket osäker på grund av rådande pandemi. Skillnaden mellan avvikelse och tidigare lämnad prognos förklaras av befarade viten från IVO på grund av ej verkställda beslut på LSS boenden 13,2 mkr, tillkommande kostnader för ombyggnationer av lokaler 12 mkr, införandet av nyckelfri hemtjänst 6 mkr, betalningsansvar till Regionen 1,5 mkr och arbetskläder, 1 mkr.

Förvaltningen arbetar löpande med att följa upp planen för att nå en budget i balans. Analys över myndighetsutövning socialtjänsts kostnader visar att de finns främst inom familjehemsplaceringar och försörjningsstöd och överstiger verksamhetens budget.

En förutsättning för en ekonomi i balans över tid är att insatser finns att tillgå för Luleå Kommuns medborgare som har behov av socialt stöd och hjälp i sin sociala situation.

Insatserna internt inom Luleå kommun bör vara flexibla och hållbara över tid. Det innebär att förvaltningen internt bör öka samverkan och se helhetslösningar mellan verksamheter och mellan förvaltningar inom Luleå kommun.

Under året har flertalet aktiviteter genomförts inom området digitalisering, välfärdsteknik och införande av olika E-tjänster inom ett flertal områden inom ramen av förvaltningens verksamhetsområden. Det har skett automatisering inom området bemanningsenheten och försörjningsstöd som ska öka tillgängligheten. Inom ordinärt boende ligger förvaltningen i digital framkant när det gäller digital teknik. Bland annat i form av erbjudande av trygghetskameror inom ordinärt boende som komplement till tillsyn på natten, samt under året har ett pilotprojekt startats som kallas nyckelfri hemtjänst.

Förbättra kvalitén för brukarna

En av nämndens målsättning under utvecklingsområdet är "Förbättrad kvalitet för brukarna" och kopplat till det finns ett antal mätetal.

Nationella brukarundersökningar

Det som avser mätetal kopplat till brukarundersökningar finns det inte något resultat för 2021 att redovisa. Den nationella klient-/brukarenkätundersökningen inom enhet barn och unga, personlig assistans, socialpsykiatri och förvaltningens övriga funktionshinderområde, har genomförts under hösten 2021 och resultatet redovisas till nämnd i samband med årsredovisningen 2021.

Resultatet av 2021 års brukarundersökning för äldre upplevelse, inom såväl ordinärt som på särskilt boende, kommer att presenteras först sommaren 2022. Förseningen beror på att Socialstyrelsen har genomfört en ny upphandling av verktyg och det innebär bl. a att enkätundersökning genomförs under oktober till december 2021 och enkätinsamlingen kommer att starta den andra veckan i januari 2022.

Egna enkätundersökningar

Det har i förvaltningen genomförts enkätundersökningar på vård- och omsorgsboenden. Anhöriga till

brukare på vård- och omsorgsboende har kontaktats via telefon för inhämtande av deras upplevelse av bemötande. Resultatet var positivt, 99,5% av anhöriga är nöjda med bemötandet från boendet.

Enkätundersökning har även genomförts om upplevelsen av maten på vård- och omsorgsboende. Resultatet visar att ca 80% var nöjda eller mycket nöjda med hur maten smakade.

- Andelen nöjda hemsjukvårdspatienter(kv/män) ska öka

Vid 2021 års enkät till hemsjukvårdspatienter har sammanlagt 56 personer besvarade enkäten (41 % svarsfrekvens). Målet för året om att andelen hemsjukvårdspatienter är nöjda är lagd på 88%.

Sammantagna resultatet där på svaret att de var mycket eller ganska nöjda sammantaget med vården i hemmet uppnådde resultatet 79 %, men fördelat på männens upplevelse visar det att 93,3 % var mycket/ganska nöjda sammantaget med vården i hemmet medan 71 % av kvinnorna var mycket/ganska nöjda med vården i hemmet. Målet är uppfyllt gällande männen medans det finns behov av att analysera kvinnornas resultat vidare. Syftet med enkäten var att undersöka olika aspekter av patientens upplevelse av hemsjukvården under det gångna året. I samtliga fall utom ett svarade personerna sammanlagt att de alltid eller oftast kände sig bra bemött av sjuksköterska och läkare.

Majoriteten (82 %) svarade att de upplevde att vården bidrog till att de kände sig mycket eller ganska trygga i hemmet. 79 % uppgav att de var mycket eller ganska nöjda sammantaget med vården i hemmet (93,3 % av männen var mycket eller ganska nöjda medan 71 % av kvinnorna var mycket eller ganska nöjda).

Finskt förvaltningsområde

Under våren 2021 och inom området finskt förvaltningsområde öppnades en avdelning på Kronans vård- och omsorgsboende med finsk- och meänkielitalande personal. Intresset från brukare är stort för att få en boendeplats på avdelningen.

Det initiala merkostnader som detta inneburit är i form av inredning, kultur, information och översättningar.

Dessa har finansierats med riktade statsbidrag. Bland annat har avdelningen inom ramen av digitalisering införskaffat en stor aktivitets- och pekskärm (YetiTablet). På skärmen kan en mängd olika appar laddas ner för olika aktiviteter tillsammans med de boende, i grupp eller enskilt. Aktiviteter som bland annat kan stimulera olika sinnen, samt till olika samtalsämnen och ger möjlighet till gemenskap, social samvaro, fysisk aktivitet och delaktighet.

För övrigt säkerställs det att förvaltningens olika enkätundersökningar översätts till ex. finska och meänkieli.

Inom ramen av Äldreomsorgssatsningen

Genom äldreomsorgssatsningen har också en dagverksamhet startat under hösten 2021 med syfte att minska social isolering hos äldre personer i ordinärt boende.

Dagverksamheten riktar sig till äldre personer som upplever ofrivillig ensamhet och dagverksamheten ska vara behovsprövad enligt socialtjänstlagen.

Med hjälp av statsbidrag har det under 2021 bland annat genomförts:

- Rekrytering av två aktivitetssamordnare. Syftet är att utöka och utveckla befintliga aktiviteter samt inspirera personalen till att utöka utbudet och samverka med målet att planering och genomförande utifrån brukarnas delaktighet blir inarbetat, återkommande och naturligt del i verksamheten för brukarna.
- Utbildning "Tre steg för ökad kvalitet" med start av steg 1 för utbildad personal i hemtjänsten. Syftet med utbildningen är att förbättra kvaliteten av vård och omsorg till personer med demenssjukdom.
- Satsning på inne- och utemiljö på vård och omsorgsboenden som skapar förutsättning till aktiviteter och naturliga mötesplatser.

Polycyn "Måltider för äldre personer inom socialförvaltningen" har kommunicerats och en E-utbildningen är framtagen och används i verksamheterna. Rekrytering av en måltidsutvecklare till måltidsorganisationen har genomförts.

Genom äldreomsorgsatsningen har det även varit möjligt att utöka bemanningen inom sjuksköterskeenheter med sju årsarbetare. Dessa arbetar i en resursgrupp och planeras ut utifrån behov. Korttidsverksamheten har även fått en förstärkning med en årsarbetare. Under året har verksamheten haft stort behov av dessa resurser för att klara pandemin.

För övrigt kan nämnas att samtliga patienter inom särskilt boende för äldre samt inom hemsjukvården har erbjudits och fått dos 1, 2 och 3 gällande vaccin mot Covid-19. Inom särskilt boende stöd och service samt socialpsykiatri har samtliga erbjudits och fått dos 1 och 2.

Dos 3 påbörjades under december 2021 och kommer att vara klar under januari 2022. Socialförvaltningen ser positiva effekter av vaccineringen, mycket få patienter får Covid-19 och om de drabbas har de haft lindriga symptom.

Nära vård

I samverkan med Region Norrbotten pågår utvecklingsarbetet Nära vård. Ett led i Nära vård är att socialförvaltningen arbetat vidare med sömlös vård och omsorg för att säkerställa insatserna för brukare inom ordinärt boende i äldreomsorgen. Sömlös vård och omsorg har i år arbetat med implementering av arbetsverktyget Pulstavlan, strukturerade teamträffar och teamarbetsrutiner i samtliga hemteam för ordinärt boende. Ett kunskapsstöd som stödjer arbetet har också tagits fram. Syftet har varit att få igång det systematiska arbetet med de mest svårast sjuka i hemteamen för en jämlik vård.

Teamet sömlös vård och omsorg har i sitt arbete samverkat med olika professioner inom många olika verksamheter.

Ett förslag för screening av övriga målgrupper inklusive personer i behov av tidiga och förebyggande insatser har också tagits fram och testning i några hemteam har påbörjats.

Arbetet med samtliga målgrupper kommer att fortgå och implementeras i hemteamen.

Andra satsningar inom Nära vård som pågått under året:

- kompetenshöjning och samverkan Region Norrbotten gällande den palliativa vården
- Kompetenshöjning och säkerställande av kvalitet gällande sårvård
- Kompetenshöjning och införande av nya arbetssätt gällande diabetesvård
- Säkerställande av medicinska insatser vid utskrivning från sjukhuset genom att sjuksköterskekoordinatorer planerar
- Satsning på vardagsrehabilitering där en fysioterapeut och en arbetsterapeut implementerat synsättet
- Utbildning av tre specialistsjuksköterskor
- Införande av ett digitalt beslutsstöd för sjuksköterskor under kvällar och helger

Projekt Hem- och Vardagsrehabilitering

För att klara demografiutvecklingen har socialförvaltningen under året drivit hemrehabilitering- och vardagsrehabiliteringsprojekt. Fokus i projekten har varit tidiga och kortvariga insatser för att möjliggöra självständighet och kvarboende i det egna hemmet.

Målgrupp är alla personer över 18 år i kommunen som för första gången ansöker om hemtjänst eller har/ansöker om annan tidig stödinsats. De flesta som hittills erhållit stöd av hemrehabiliteringsteamet har varit mellan 70–80 år och fördelningen mellan kvinnor och män har varit jämn.

Ungefär hälften av de personer som erhållit hemrehabilitering har varit ensamboende.

De flesta har uttryckt önskan om att kunna fortsätta bibehålla självständighet i vardagen men har börjat känna otrygghet och begynnande begränsningar i vardagliga aktiviteter.

Exempel på insatser som givits av hemrehabiliteringsteamet har varit råd och stöd kring utförandet av meningsfulla vardagliga aktiviteter, miljöanpassningar, information om och utprovning av hjälpmedel, balans – och trappträning samt instruktion för egen träning. Vidare har individanpassad information lämnats om exempelvis övriga stödinsatser som kommunen erbjuder.

Hemrehabiliteringsprojektet fortsätter 2022. Arbetar för att få in fler ärenden och utvärdera effekten.

Följeforsning planeras i samverkan med Luleå tekniska universitet (LTU). Vardagsrehabiliteringsprojektet är avslutat och en E-utbildning har upprättats för samtlig personal att använda vid exempelvis introduktion.

Andel män inom Socialförvaltningens verksamheter ska öka

Vid årets slut visar resultatet 18,9 % och ligger snubblande nära målsättningen för året, 19 %. Trenden är att andelen män fortsätter öka, mer i vissa verksamheter än i andra. Under 2022 kommer insatser för att attrahera fler män ske i samverkan med fackliga parter.

Förbättringen kan bero på ökad kunskap om jämställdhet och därmed bredare perspektiv vid rekrytering. Det är också ett ökat antal män som söker tjänster vid förvaltningen och trenden visar att andelen män fortsätter öka, mer i vissa verksamheter än i andra. En analys av avgångar, d v s, de som lämnar förvaltningen visar också att det proportionellt sett är fler kvinnor som slutar. En delförklaring är pensionsavgångar där tidigare obalanser gör att det är fler kvinnor som är aktuella för pension.

Genomföra minst 8 aktiviteter för att studenter efter studier ska stanna i Luleå kommun

Antalet aktiviteter har uppnåtts. På grund av pandemin har flertalet aktiviteter som riktar sig till studenter varit digitala. Under hösten genomfördes en större kommungemensam satsning på studenter genom att bland annat marknadsföra möjligheten att samarbeta med kommunen vad gäller examensarbeten.

Stadsbyggnadsnämnden

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Helhetsbedömningen är att nämnden bidrar till förflyttning inom kommunfullmäktiges utvecklingsområde/mål.

Stadsbyggnadsnämndens åtagande inom utvecklingsområdet är "Ökad nöjdhet avseende service och gott bemötande gentemot medborgare och företag".

Nämndens måttetal för utvecklingsområdet är;

Mårelaterade - Måttetal/Mått	Utfall	Mål
Minst 3 aktiviteter/sammankomster ska under året genomföras i syfte att bidra till förbättrat näringslivsklimat i Luleå.	4	minst 3
Minst 30 (av totalt ca 600) gamla detaljplaner ska vara digitaliserade under 2021	30	30

Avdelning stadsplanering och infrastrukturdrift har under året genomfört fyra aktiviteter som syftar till förbättrat näringslivsklimat i kommunen. En gemensam folder togs fram tillsammans med Bolite Bostäder, Ekeblad Bostad, Heimstaden och Nischer i samband med Business Arena Norr.

I kvarteret Bävern har vi arbetat aktivt med aktörerna Lerstenen, Galären, Riksbyggen och HSB, arbetet har dock avbrutits med anledning av att avsiktsförklaringens intentioner inte har uppnåtts.

Samråd med branschråden bygg- och fastighetsägarna har genomförts i samband med fastställande av ny taxa för allmän platsmark.

Workshop har tillsammans med politiska representanter genomförts med ett flertal branschaktörer. I samband med detta presenterades även företagsklimatsenkäten, som visar ett lägre resultat än fjolårets. Effekterna av årets arbete kommer förhoppningsvis att speglas i nästa års undersökning.

Digitaliseringen av 30 gamla detaljplaner har genomförts i enlighet med målet.

Under treårsperioden (2019–2021)

Under treårsperioden (2019–2021) har nämnd och förvaltning arbetat aktivt för att i ett tidigt skede involvera, barn, ungdomar, skolungdomar och/eller unga kvinnor i olika projekt med syfte att få dem att känna sig delaktiga i skapandet av det offentliga rummet samt för att få kunskap om ungas framtids tankar och idéer. Några exempel som genomförts i samverkan med barn- och utbildnings-

förvaltningen och/eller Luleå Tekniska universitet är gymnasieungdomar som deltagit i planeringen av samhällsbyggnadsprojektet kvarteret Staren, genomförandet av projektet klimatsmart vardag på initiativ av tre ungdomar, Hertsöhedens nyttjande utöver bostäder, utformning av ny pumpstation med fokusgrupper och jury bestående av unga kvinnor och barn, utformning av lekplatser med involvering av förskolebarn samt Östra länken i dialog med medborgare och ungdomar.

Ett annat syfte har varit att bland ungdomarna skapa intresse för kommunens verksamhet. Här har förvaltningen erbjudit olika former av praktik i syfte att öka ungas kunskap om hur det är att arbeta på Luleå kommun och hur det är att ha kommunen som arbetsgivare. Målet är att väcka intresse för de olika yrken som finns inom stadsbyggnads-förvaltningen och kommunen som helhet samt vilken utbildning som behövs för olika befattningar.

Stadsbyggnadsförvaltningen har tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen och Luleå tekniska universitet genomfört olika aktiviteter och projekt. Syftet med detta har dels varit att få barn, ungdomar och unga kvinnor att känna sig delaktiga i skapandet av det offentliga rummet och dels att skapa intresse för vår verksamhet samt att få kunskap om ungas framtids tankar och idéer.

Möjligheten till arbete är viktigt för jämlikheten, här har stadsbyggnadsnämnden bidragit genom att det inom nämndens verksamheter finns ett antal personer med anställning genom exempelvis offentligt skyddade anställningar, lönebidrag och trygghetsanställningar. Ett annat mål har varit att verka för att nyanlända Luleåbor stannar kvar efter etableringstiden och här har stadsbyggnadsnämnden bidragit till målet genom ett antal nystartsjobb som riktar sig till personer som har varit utan arbete en längre tid eller är nya i Sverige.

Den sammanfattande bedömningen för treårsperioden är att nämnden med genomförda aktiviteter och inom ramen för sitt uppdrag och utifrån de möjligheter detta ger, i hög grad bidragit till en förflyttning inom utvecklingsområdet.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Helhetsbedömningen är att nämnden bidrar till förflyttning inom kommunfullmäktiges utvecklingsområde/mål.

Stadsbyggnadsnämndens åtagande inom utvecklingsområdet är "Ökad trygghet och tillgänglighet i våra offentliga miljöer".

Stadsbyggnadsnämndens måttetal för utvecklingsområdet är;

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål
Minst 2 digitala trygghetsvandringar ska genomföras under året. Efter varje trygghetsvandring tas handlingsplan med åtgärder fram.	2	2

Syftet med trygghetsvandringar är att, tillsammans med medborgare få en bild av områden/ytor som anses otrygga och varför de anses otrygga. Trygghetsvandringarna är ett viktigt bidrag till vår strävan att skapa tryggare miljöer i Luleå genom att exempelvis se över belysning, slyröja och klottersanera.

En av de genomförda trygghetsvandringarna har gjorts på Porsön och den genomfördes tillsammans med polisen. Den andra trygghetsvandringen har genomförts tillsammans med Boskataskolan, där fokus var på skolvägen mellan Björkskatan-Hällbacken/Dalbo för att få barnens perspektiv på sträckan.

Stadsbyggnadsnämndens effektmål 2 stödjer också utvecklingsområdet.

Under treårsperioden (2019–2021)

Under åren 2019–2020, har nämnd och förvaltning i tillägg till ovan arbetat med följande åtaganden inom utvecklingsområdet:

- Öka jämställdheten gällande fördelning av resurser i tjänster till invånare
- Mäns våld mot kvinnor ska synliggöras och minska
- Tjänsteskrivelser avseende e-förslag ska innehålla jämställdhetsanalys
- Beslutsunderlag om igångsättning av investeringsprojekt ska innehålla jämställdhetsanalys
- Ökad trygghet och tillgänglighet i våra offentliga miljöer

Exempel på de aktiviteter som har genomförts inom ovan områden är:

- En handlingsplan för jämställdhet har tagits fram där samtliga avdelningar har mål och aktiviteter beskrivna i planen. Ett exempel på arbetet med jämställdhet är Östra länken som i media synliggjort de kvinnor som arbetar i projektet och hur vi samverkar med övriga aktörer som också arbetar med jämställdhet i bygg- och entreprenadbranschen.
- Våra kommunikatörer har gått utbildning i jämställd kommunikation och bildval. Syftet är att öka medvetenheten inför varje publicering, oavsett om det är internt eller externt.
- Avdelning stadsplanering och infrastrukturdrift har vid ett antal tillfällen samverkat med gymnasiebyn och elever har arbetat med olika delar av samhällsbyggnadsprocessen.
- Skolprojekt, där utomhus- och inomhusmiljön har studerats utifrån trygghets- och jämställdhetsperspektivet. Trygghetsaspekten samt att miljöerna är utformade för både flickor och pojkar har varit genomgående.
- Inför ombyggnader av lekplatser har närliggande förskolor involverats för att fånga upp barnens idéer och tankar. Både flickor och pojkar har ritat bilder som vi tagit med oss inför gestaltningen.
- Föreningsstädning har genomförts av 57 föreningar/lag. Av de som definierats med könstillhörighet utgjorde 55 % flicklag och 45 % pojklag.
- Trygghetsskapande åtgärder kring ”ankdammen” på Östermalm och i Porsö centrum där de åtgärder som har framkommit i samband med genomförda trygghetsvandringar har vidtagits.
- Trygghetsskapande åtgärder i form av att mer ytor slyröjts än ett normalår, högre tempo på klotter-saneringen och punktinsatser runt belysning som är skyddad av vegetation samt en successiv komplettering där belysning saknats längs gång- och cykelvägar.
- Under perioden har också ett successivt utbyte till led belysning, som ger starkare ljus, genomförts.
- En inventering och åtgärd av skötselbehovet vid naturnära busshållplatser har också genomförts.

Den samlade bedömningen för treårsperioden 2019–2021 är att nämnden aktivt och i hög grad bidragit till en förflyttning inom utvecklingsområdet. Bedömningen bygger på genomförda aktiviteter och inom ramen för nämndens uppdrag och de möjligheter detta ger.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Nämnden bidrar till en förflyttning inom kommunfullmäktiges utvecklingsområde/mål, dock utan att nå det uppsatta målet för året.

Stadsbyggnadsnämndens åtagande inom utvecklingsområdet är ”Synliggöra klimatpåverkan i samband med investeringar”.

Vidare skall förvaltningen bidra till att halvera klimatpåverkan från egna resor i tjänsten och öka biogasanvändningen.

Stadsbyggnadsnämndens mätetal för utvecklingsområdet är;

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall %	Mål %
Andel minskat koldioxidutsläpp från lokala resor i tjänsten	19	35
Andel tankad biogas i förhållande till fossila bränslen - tankningskvot	84,5	90
Facklad mängd rötgas understiger 10 % av producerad volym	21	<10

Stadsbyggnadsförvaltningen når inte målet om en 35 % minskning av koldioxidutsläppet för de lokala resorna jämfört med 2019. Utfallet för 2021 ligger på en minskning motsvarande 19 %. Koldioxidutsläppet för de lokala och långväga resorna sammantaget, vilket motsvarar det kommunövergripande målet, för stadsbyggnadsförvaltningen har minskat med 25 % jämfört med 2019. I absoluta tal uppgår minskningen av koldioxidutsläppet för de lokala och långväga resorna drygt 73 900 kg för förvaltningen, där de lokala resorna står för två tredjedelar av minskningen.

Stadsbyggnadsförvaltningen når inte riktigt målet om 90 % tankningskvot. Andelen tankad biogas i förhållande till fossila bränslen ligger för helåret på 84,5 %.

Facklad mängd rötgas uppgick under perioden till 21 %, vilket är en bit från uppsatt mål om att un-

derstiga 10 %. Periodvisa problem med elturbin, elpanna och utrustning i fordonsgasuppgradering har medfört att vi inte når upp till målet. Åtgärder har vidtagits för att åtgärda de problem som varit och bedömningen är att målet kommer nås nästa år. Stabil avsättning till el och värme bidrar till nyttjandegraden och är ett resultat av att styrprocesser och buffertmöjligheter förbättrats i anläggningen. Examensarbete avseende optimering av rötprocessen samt gemensam fordonsstrategi med Luleå Lokaltrafik AB och Luleå MiljöResurs AB bidrar också till utvecklingsarbetet.

Stadsbyggnadsnämndens effektmål 1 stödjer också utvecklingsområdet.

Under treårsperioden (2019–2021)

Förvaltning och nämnd har under perioden 2019–2021 mycket aktivt arbetat för att minska klimatpåverkan. Aktiviteterna har framför allt syftat till att minska koldioxidutsläppet, främst för egna resor i tjänsten men också andras resor, att tillvarata rötgasen från VA-anläggningen och att minska användandet av fossilt bränsle till förmån för biogas.

Exempel på aktiviteter som gjort handlar om framtagande av en Grönplan som ska beaktas i samband med framtida planering samt kampanjen för "Grön arbetsplats" som riktats till flertal företag och syftar till att göra mer hållbara resor till/från arbetsplatsen samt vid tjänsteresor för att exemplifiera ett par aktiviteter.

Andra aktiviteter som genomförts handlar om att i samband med inköp av nya personbilar alltid analysera nyttan och det klimatavtryck som fordonet ger samt flera aktiviteter som syftar till hållbara resvanor och uppmuntran till våra medborgare och medarbetare att välja cykel, buss eller promenad som alternativ till den egna bilen (bla "#Vi reser grönt", "Winter bike to work Day", "Mobil utan bil", "Vintertramparna, Bussig kompis och Sommarrörelsen). En stor andel av dem som medverkat i kampanjer för hållbara resvanor har till vår glädje uppgett att de har ändrat resvanorna till hållbara alternativ. Förvaltningen har också, redan innan pandemins inträde, aktivt arbetat med att efterfråga och, i första hand, delta i digitala möten samt när möjlighet finns anmäla sig till webbutbildningar.

Under treårsperioden 2019–2021 har nämnd och förvaltning, trots många aktiviteter och en hög ambitionsnivå, inte nått uppsatta mål, förutom med några få undantag. Trots detta är vår bedömning att nämnd och förvaltning i medelhög grad bidragit till en förflyttning inom utvecklingsområdet, de framsteg som har gjorts under treårsperioden har kommit till följd av ett aktivt och systematiskt arbete och har varit betydande om än att utfallet av egna resor i tjänsten i viss grad också påverkats av pandemin.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

 Nämnden bidrar till en förflyttning inom kommunfullmäktiges utvecklingsområde/mål, dock utan att nå det uppsatta målet för året.

Stadsbyggnadsnämnden har två åtaganden inom utvecklingsområdet:

"Förbereda för kommande generationer genom minskad underhållsskuld för våra anläggningar och byggnader" och "Öka tillgången till detaljplanerad mark för bostäder och verksamheter. Vid behov använda mer externa aktörer för att stärka planberedskapen och minska väntetiderna"

Stadsbyggnadsnämndens mätetal för utvecklingsområdet är;

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål
Andel fastighetsobjekt i ekonomisk balans (intäkter>kostnader = objekt i balans) i %	53%	80%
Åtgärder enligt reinvesteringsplan för gata och gc-vägar är genomförda till 100 %.	71%	100%
Åtgärder i beslutad förnyelse- och underhållsplan (Va) är genomförda till 100 %	80%	100%
Antal färdigställda detaljplaner > antal påbörjade detaljplaner	0,7	>1

Avdelning fastighetsförvaltning och verksamhetsnära service har under året arbetat med att etablera en ekonomistyrningsmodell som utgår ifrån objektsekonomi, vilket innebär att hyresnivåerna är anpassade till den tillhörande kostnaden inkl. det planmässiga underhållet för respektive fastighetsobjekt. Per sista december uppgår antal objekt i balans till 53 %. Arbetet för att nå vårt mål om 80 % av objekten i balans går i rätt riktning och framskrider med ett gott tempo. Förändringen kommer att påverka den interna fördelningen av kommunbidraget, men påverkar inte kommunens totalkostnad för byggnaderna. Under 2022 kommer arbetet att intensifieras för att åstadkomma en justering av ramarna inom kommunens förvaltningar (kunderna).

Som en konsekvens av att mark- och anläggningsavtalet överprövades har inte alla reinvesteringar enligt plan kunnat genomföras. Budget för de reinvesteringar som inte kunnat genomföras (14 mkr) har överförts till 2022.

Avseende förnyelse- och underhållsplanen för VA så genomförs i stort planerade projekt avseende underhållsåtgärderna av vattenanläggningen. Ett par projekt har skjutits fram i tiden, men har till viss del ersatts av genomförande av akuta projekt, även om dessa inte väger upp till fullo. Ökade kostnader på material påverkar också omfattningen av vad som genomförs. Bedömningen har gjorts att ca 80 procent av målet uppnåddes.

Antal planerade projekt understiger dock beräknat förnyelsebehov, vi når inte upp till den förnyelse-takt som behövs för en långsiktigt hållbar VA-anläggning, vilket medför en ökande underhållsskuld.

Huvudfokus för dagvattenplanen ligger i utarbetade av handlingsplan för Storheden, där stort fokus under våren avsett dagvattenåtgärder i bygglovsprocessen. Detta arbete har löpt på bra och har prioriterats före arbetet med de styrande riktlinjerna för normaldagvatten (kvalitet/kvantitet). Samarbetet mellan vatten & avlopp, miljö- och bygglov fungerar bra men behöver underhållas. Det egna kvalitetsarbetet kopplat till normaldagvatten (kvantitet/kvalitet) har startats upp under hösten med hjälp av konsultstöd.

Under 2021 har 11 detaljplaner lämnats för antagande och tre har avslutats. Antalet beslut om nya detaljplaner har mer än fördubblats jämfört tidigare år, från att ha legat på ett snitt om knappt nio per år under de senaste tre åren till att ligga på 20 under 2021. Det ökade inflödet är en tydlig indikator på att planeringstakten i kommunen har ökat markant. Konsultstöd har tagits in för att färdigställa fler detaljplaner men trots att vi under 2021 lämnat fler detaljplaner för antagande än de senaste två åren (en ökning motsvarande snitt 35 %) så når vi inte, på grund av den kraftiga ökningen av nya detaljplaner under 2021, målet.

Stadsbyggnadsnämndens effektmål 1 stöder också utvecklingsområdet.

Under treårsperioden (2019–2021)

I tillägg till ovan har nämnd och förvaltning under perioden 2019-2021 arbetat med följande åtagande inom utvecklingsområdet:

- Luleå ska bli 850 fler invånare år 2019
- Årsresultatet för kommunen ska för 2019 uppgå till 2 % av skatter och statsbidrag
- Öka antal byggbara tomter som tillkommit genom antagande av detaljplan för arbetsplatsområde
- Utökad samverkan med byggherren i planprocesser (från planuppdrag till antagande)
- Underhållsplaner för fastighetsbeståndet
- Förbereda för kommande generationer genom minskad underhållsskuld för våra anläggningar och byggnader
- Öka tillgången till detaljplanerad mark för bostäder och verksamheter

Det har handlat om att skapa hållbar tillväxt och genom detaljplanearbetet skapa förutsättningar för etablering av arbetsplatser och byggande av fler bostäder men också effektiviseringar och en ekonomi i balans. Områden som förvaltningen har arbetat intensivt med avseende detaljplaner har varit många, några exempel är Kronandalen, Hertsöfältet och Hertsö badhus.

Från 2019 och framåt, har nämnd och förvaltning bidragit till kommunens mål, att årsresultatet ska uppgå till 2 % av skatter och statsbidrag, genom en minskad driftbudget (kommunbidrag) om 25 mkr.

Långsiktig ekonomisk hållbarhet är viktigt för en starkare ekonomi och under perioden har avdelning fastighetsförvaltning och verksamhetsnära service upprättat underhållsplaner för fastighetsbeståndet. Enbart under 2019 upprättades ca 430 underhållsplaner. Underhållsplanerna är en viktig del i att säkerställa korrekta hyresnivåer internt så att hyressättningen för respektive fastighetsobjekt harmoniserar med kostnadsnivån för fastigheten. Vidare har en lokalförsörjningsplan tagits fram, där samtliga övriga förvaltningar angett sina behov av respektive objekt på lång och kort sikt.

Under perioden har förvaltningen också arbetat med att nå rätt standard i infrastrukturen samt att

tillhandahålla en god kvalitet och service. Genomförda aktiviteter har bland annat syftat till att möta det stora underhållsbehovet, vilket för övrigt delas av många kommuner, av gator, gång- och cykelvägar samt vatten och avlopp samtidigt som underhållsbehovet också ska balanseras med exploatering samt aktiviteter för att öka kundnöjdheten bland näringslivsaktörer och medborgare.

Ett viktigt sätt att öka kundnöjdhet är enkelhet och tillgänglighet. Inom ramen för detta har förvaltningen arbetat med ökad digitalisering av tex detaljplaner och utveckling av geodatabaser. De utvecklingsmöjligheter som finns i och med införandet av en ny kommunlicens avseende geodata är både intressanta och många och kan ge effekt på såväl kundnöjdhet, tillgänglighet som effektivisering av arbetet inom förvaltning och kommunkoncern i helhet. Ett annat viktigt projekt som startades upp 2021 handlar om felanmälan, vilket förutom att det bidrar till jämställd service och bemötande, också handlar om en ökad kundnöjdhet.

Baserat på de aktiviteter som genomförts är den sammanfattande bedömning för treårsperioden att nämnd och förvaltning i hög grad har bidragit till en förflyttning inom utvecklingsområdet.

Överförmyndarnämnden

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Överförmyndarnämnden har inte brutit ner målet på nämnds nivå.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Överförmyndarnämnden kan konstatera att det är en större andel kvinnor än män som har uppdrag som ställföreträdare i kommunen. Av totalt 740 ställföreträdare så är 59 % kvinnor och 41 % män. Av de 20 ställföreträdare som har flest uppdrag så är dock fördelningen mer jämn då elva är kvinnor och nio är män.

Vid jämförelse av arvodesbeslut kan det konstateras att det inte är någon skillnad på arvodet storlek mellan kvinnor och män. Av de 20 högst arvoderade uppdragen var det i 60 % av ärendena en kvinnlig ställföreträdare och i 40 % av ärendena en manlig ställföreträdare, vilket överensstämmer med den totala könsfördelningen. Av de 20 lägst arvoderade uppdragen var fördelningen 35 % kvinnor och 65 % män. Arvodens nivåerna är kopplade till uppdragens omfattning och svårighetsgrad varför statistiken visar på att fördelningen av mer komplicerade och enklare ärenden till stor del följer könsfördelningen.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Med anledning av restriktionerna på grund av coronapandemin har inga resor genomförts under 2021.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Överförmyndarnämnden har inte brutit ner målet på nämnds nivå.

Luleå Energi AB Koncernen

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Luleå Energi-koncernen har som målbild att kunna erbjuda nyanlända eller andra personer som idag på något sätt står utanför arbetsmarknaden någon form av praktik, trainee, sommarjobb eller vinstidsanställning. Målbilden för 2021 är uppnådd bland annat genom de åtta ungdomarna som deltog i feriekonstprojekt. På Lunet har vi också haft en praktikant via Korta Vägen, som sedan förlängdes med en yrkesintroduktionsanställning till april 2022.

Måluppfyllelse 2019-2021: Hög

Utvecklingsområde Ökad jämlikhet har under perioden nått målbilden. Detta genom att årligen erbjuda minst fem personer som står utanför arbetsmarknaden anställning i specifika projekt under sommaren. Vidare har koncernen genom arbetsmarknadsförvaltningens projekt Utvecklingsplatser erbjudit tre praktikplatser. Till följd av pandemin och personliga skäl kunde endast en av dessa tre praktikanter genomföra praktiken. Vi har under 2021 också haft två testpiloter för digital praktik, både för utbildning men också för språkträning. Dessvärre fann vi att det senare ej lämpades över digitala verktyg utan kräver fysisk närvaro.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

 Luleå Energi-koncernen eftersträvar en jämlik fördelning av sponsringsmedel. Utfallet för 2021 visar att målbilden är uppnådd. Alla överenskommelser gällande sponsring regleras i skriftliga avtal.

Måluppfyllelse 2019-2021: Hög

Utvecklingsområde Mer jämställd fördelning av makt och resurser har under perioden nått målbilden. Luleå Energi-koncernen har en policy för sponsring där det tydligt framgår att fördelningen ska vara noga balanserat ur ett jämställdhetsperspektiv samt inom områdena idrott, kultur och samhälle. Samtliga överenskommelser gällande sponsring med ekonomiska medel regleras i skriftliga avtal.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

 Alla (100%) av Luleå Energi-koncernens införskaffade tjänstebilar under 2021 kan drivas med antingen el eller det förnyelsebara drivmedlet HVO. Målbilden för 2021 är således uppnådd.

Måluppfyllelse 2019-2021: Hög

Utvecklingsområde Minskad klimatpåverkan har under perioden nått målbilden. Utsläppen av koldioxid från egna resor i tjänsten minskade markant mellan 2016-2019 (46%) samt 2018-2020 (56%). Minskningen i utsläpp från resor i tjänsten mellan år 2016-2019 berodde i huvudsak på övergång från diesel till HVO för tjänstebilarna. En stor del av minskningen mellan år 2018-2020 kan bero på omständigheterna i och med Corona-pandemin. Vidare kan alla (100%) av Luleå Energi-koncernen införskaffade tjänstebilar mellan åren 2020-2021 drivas med el eller det förnyelsebara drivmedlet HVO. Det enda undantaget när det kommer till tjänstefordon är bland annat sexhjulingar, skotrar och dylikt, som inte drivs med förnyelsebara drivmedel.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

 Koncernen har under 2021 uppnått de ekonomiska målen.

Måluppfyllelse 2019-2021: Hög

Utvecklingsområde Starkare ekonomi för tillväxt har under perioden nått målbilden för både räntabilitet på eget kapital samt soliditet.

Räntabilitet	Soliditet
2019: 8,3%	75,0%
2020: 11,2%	75,5%
2021: 10,2%	70,6%

Lulebo AB

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

 Lulebo har inte lyckats tillhandahålla någon praktikplats under 2021. Detta beror i princip uteslutande på Covid, då de arbetsuppgifter som är mest lämpliga för denna typ av praktikplatser har reducerats väsentligt.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Sponsringsmedlen fördelas jämnt mellan flickor/kvinnor respektive pojkar/herrar.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Under året har samtliga bilar som anskaffats varit sådana som drivs via förnybara bränslen.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Soliditeten uppgår till 40 %. Överskottsgraden uppgår till 41 %.

Luleå Lokaltrafik AB

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Målet uppnås ej.

Avvikelsen beror på pandemieffekter då ett restriktivt förhållningssätt beslutats.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Målet uppnås.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Målet uppnås.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Målet uppnås inte på grund av rådande pandemi. Tack vare nytt avtal med Luleå kommun från och med 2021 finns det goda förutsättningar att uppnå målet när pandemin är över.

Luleå MiljöResurs AB

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Målet på 6 st. praktikplatser har inte uppnåtts. Lumire har under 2021 kunnat tillhandahålla tre praktikplatser (en på Storheden och två på Risslan Återbruk) till nyanlända eller personer långvarigt utanför arbetsmarknaden. Bolaget har sedan tidigare utbildat två handledare som förberedelse för att kunna ta emot praktikanter. Covid-19 har påverkat förutsättningar att ta in/skapa praktikplatser på grund av försiktighetsåtgärder under stor del av 2021.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Målet har uppnåtts. Lumire har följt Luleå Kommuns riktlinjer gällande fördelning av sponsorpengar. Allt reglerat i avtal med föreningarna.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Målet har inte uppnåtts. Hushållsbilar har beställts men på grund av lång leveranstid levereras första biogasbilen juni 2022. Inga tjänstebilar har bytts ut under 2021.

Ett arbete pågår att ta fram en gemensam framtidsstrategi i i samverkan med LLT. Planen är att Lumi-

res fordonsflotta till stora delar ska drivas med egenproducerad biogas. För Lumire innebär detta att 3-4 biogasdrivna fordon kommer att köpas in årligen fram till 2030.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Målet har uppnåtts.

Räntabiliteten för helår 2021 hamnade på 7,3 %.

Soliditeten för helår 2021 hamnade på 64,1 %.

Luleå Hamn AB

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Bolaget saknar för tillfället lämpliga arbetsuppgifter för en praktikant då en stor del av verksamheten kräver svenskt medborgarskap. Pågår en dialog med AMF om lämpliga uppgifter, handledare mm för att kunna ta emot en praktikant. AMF har helt pausat arbetet med utvecklingsplatser p g a pandemin.

Bolaget har haft låg inverkan på ökad jämlikhet, inga särskilda insatser har genomförts under mandatperioden.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Bolagets strategi för en jämställd och bred sponsring har fallit väl ut och målet har nåtts under året.

Bolaget har haft låg inverkan till mer jämställd fördelning av makt och resurser, inga särskilda insatser har genomförts under mandatperioden.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Redovisad mätperiod maj - aug. Under perioden har utsläppen ökat med 4% jmf med samma period 2019. Bolaget har haft många uppdrag som innebär förflyttning mellan hamnarna samt varvsbesök vilket påverkat utsläppen per driftstimme. Bogserbåtsflottan består ej av samma båtar idag som 2019. Medvetenheten om sparsam körning har dock ökat.

Inga nyanskaffade tjänstebilar har levererats under 2021 men bolaget har beställt en elbil som kommer att levereras i februari 2022.

Bolaget har haft en medelhög inverkan på minskad klimatpåverkan. Under mandatperioden har bolaget investerat i en ny bogserbåt med hybriddrift, investerat i landström för anlop i Victoriahamnen samt möjliggjort för bunkring av LNG för fartyg.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Luleå Hamn bidrar till kommunens ekonomi via en god och balanserad ekonomi.

Bolaget har haft medelhög inverkan för starkare ekonomi för tillväxt. Under mandatperioden har bolaget varit aktiv i kommunens och regionens arbete för nya etableringar och den gröna omställningen.

Avkastningskravet på eget kapital nåddes inte pga minskat fartygstrafik och ökade konsultkostnader inför kommande volymökningar.

Nordiskt Flygteknikcentrum AB

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Vi har anställt en person som stått utanför arbetsmarknaden en längre tid.

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Vi har ett genus-perspektiv i allt vi gör. Då vi är en mansdominerad bransch riktar vi våra aktiviteter mot kvinnor. Bland annat har vi valt att sponsra två kvinnliga idrottslag, vår marknadsföring styrs mot kvinnor etc.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

En miljövärdering vid val av resa görs dock har vi ännu inte kommit igång med resandet pga C-19.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Vi håller inte budget pga ändrar redovisningsprincip, från att ha en upplupen intäkt till att redovisa intäkten aktuell månad. Budgeten tar inte hänsyn till detta. -800 tkr.

Luleå Business Region AB

Utvecklingsområde/Mål

Utvecklingsområde - Ökad jämlikhet

Luleå Business Region omfattas inte av detta mål under 2021

Utvecklingsområde: Mer jämställd fördelning av makt och resurser

Luleå Business Region har ej betalat ut sponsrings medel.

Utvecklingsområde: Minskad klimatpåverkan

Luleå Business Region har till största delen arbetet digitalt vilket medfört obefintligt resande. Luleå Business Region har inga egna tjänstebilar.

Utvecklingsområde: Starkare ekonomi för tillväxt

Enligt bolagets ägardirektiv är bolagets syfte inte att bereda vinst för sina aktieägare. Bolaget ska utöver tjänsteförsäljning till Luleå Kommun söka kompletterande finansieringskällor för sin verksamhet. Bolaget ska tillhandahålla tjänster samt aktivt medverka till att identifiera lämplig uppdrags- och projektrelaterad finansiering. Målet är uppnått.